

Nastava u područnoj školi: obilježja, dileme i mogućnosti

Polančec, Petra

Master's thesis / Diplomski rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Teacher Education / Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:147:451827>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-09-14**

Repository / Repozitorij:

[University of Zagreb Faculty of Teacher Education - Digital repository](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA UČITELJSKE STUDIJE

PETRA POLANČEC

DIPLOMSKI RAD

**NASTAVA U PODRUČNOJ ŠKOLI: OBILJEŽJA, DILEME I
MOGUĆNOSTI**

Čakovec, lipanj, 2020.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA UČITELJSKE STUDIJE
(Čakovec)

DIPLOMSKI RAD

Ime i prezime pristupnika: Petra Polančec

TEMA DIPLOMSKOG RADA: Nastava u područnoj školi: obilježja, dileme i mogućnosti

MENTOR: doc.dr.sc. Tomislav Topolovčan

Čakovec, lipanj, 2020.

Sažetak

Ovim radom prikazat će se rad u područnim školama, njegova obilježja, koje mogućnosti pruža te postoje li određene dileme. Prikazat će se zanimljivosti vezane za područne škole, a osobito one vezane uz područne škole Osnovne škole Ivana Kukuljevića Sakcinskog, Ivanec koja u svom sastavu ima tri područne škole, a to su: Područna škola Prigorec; Područna škola Kuljevčica i Područna škola Tin Ujević, Salinovec. U radu je, također, prikazan specifičan oblik rada u područnim školama, a to su kombinirana razredna odjeljenja. Provodeći istraživanje pomoću instrumenta intervjua nastojalo se pobliže istražiti kakvi su uvjeti rada u područnim školama, kakvi su međuljudski odnosi te se velik naglasak stavio na prednosti i nedostatke rada u područnim školama. Isto tako, ispitani su učitelji s iskustvom rada u područnoj školi koji trenutno rade u matičnoj školi pa i oni iznose svoja iskustva i usporedbe pa je cilj istraživanja bio dobiti širi uvid sličnosti i razlike te u sam rad područnih škola Osnovne škole Ivana Kukuljevića Sakcinskog, Ivanec te vidjeti kakvi su uvjeti rada u kombiniranih razrednim odjeljenjima, no isto tako, vidjeti stajališta učitelja s iskustvom rada u područnoj školi, a koji trenutno rade u matičnoj školi. Istraživanjem se utvrdilo da su usprkos slabih materijalnih uvjeta učitelji zadovoljni radom u malim razrednim odjeljenjima unutar područnih škola te da se po tom pitanju ne razlikuju značajno od matične škole.

Ključne riječi: Područna škola, kombinirana razredna odjeljenja, Područne škole Osnovne škole Ivana Kukuljevića Sakcinskog, Ivanec, prednost, nedostaci

Summary

Teaching in Regional school: features, dilemmas and opportunities

This thesis will present work in Regional schools, their features, opportunities, and are there exist any dilemmas. It will present interesting things about all Regional schools, and especially those about Elementary school Ivan Kukuljević Sakcinski, Ivanec which owns three Regional schools, and those are Regional school Prigorec; Regional school Kuljevčica and Regional school Tin Ujević, Salinovec. Also, in this thesis are shown a specific form of work in Regional school and it is work in combined classrooms. This research was conducted by using a research instrument interview and the main goal was to research conditions of working in Regional schools, the relationship between employees and students, and are there any advantages and disadvantages. As well, in this interview were investigate teachers whit experience of working in Regional schools, and now they work in Elementary school, so they speak about differences of working there in Regional schools and comparing it with conditions of work in Elementary school. The main goal of this research was to get similarities and differences of working in Regional Schools of Elementary school Ivan Kukuljević Sakcinski, Ivanec, and to get conditions of working in combined classrooms. Also, the goal of this research was to see the experiences of teachers who were working in Regional schools, and now they work in Elementary school. The result of the research is that despite of poor material conditions teachers are satisfied with working in small classrooms which are specific for Regional schools and that there are no bigger differences between Regional schools and Elementary school.

Key words: Regional schools, combined clasrooms, Regional school of Elementary school Ivan Kukuljević Sakcinski, Ivanec, advantages, disadvantages

Sadržaj

1	Uvod.....	1
2	Zakon o odgoju i obrazovanju	2
3	Osnovne škole i učitelji današnjice.....	3
4	Područna škola.....	5
4.1	Planiranje rada u područnoj školi	6
4.2	Organizacija rada u malim područnim školama	9
4.3	Metode i oblici rada	11
4.4	Povezivanje malih područnih škola s roditeljima i sredinom u kojoj se škola nalazi.....	13
4.5	Prednosti i nedostaci područnih škola	15
5	Kombinirana razredna odjeljenja.....	16
5.1	Struktura nastavnog sata u kombiniranim razrednim odjeljenjima	17
5.2	Individualizirani pristup radu u kombiniranim razrednim odjeljenjima..	18
5.3	Prednosti i nedostaci rada u kombiniranim razrednim odjeljenjima	19
6	Kratka povijest školstva u Hrvatskoj	20
7	Osnovna škola Ivana Kukuljevića Sakcinskog Ivanec od početka razvoja školstva do danas	21
7.1	Školske i izvanškolske aktivnosti ivanečkih učenika kroz povijest	23
8	Područne škole Matične škole I.K.Sakcinskog Ivanec	24
8.1	Područna škola Tin Ujević, Salinovec	25
8.2	Područna škola Kuljevčica.....	26
8.3	Područna škola Prigorec	27
9	Ciljevi i metodologija istraživanja.....	28
9.1	Studija slučaja na područnim školama matične škole Ivanec.....	28
9.2	Ciljevi i istraživačka pitanja	29
9.3	Metodologija istraživanja	30
10	Analiza dobivenih podataka.....	31
10.1	Analiza stavova učitelja područne škole Tin Ujević, Salinovec.....	32

10.2	Analiza stavova učitelja područne škole Kuljevčica	33
10.3	Analiza stavova učitelja područne škole Prigorec	35
10.4	Analiza stavova učitelja matične škole Ivanec s iskustvom rada u područnoj školi Prigorec	37
11	Rezultat istraživanja	38
12	Zaključak	41
13	Prilozi	43
14	Literatura	92
15	Biografija	98
16	Izjava o samostalnosti rada	99
17	Izjava o javnoj objavi rada	100
18	Zahvala	101
	Slika 1 Stara Područna škola Tin Ujević, Salinovec	25
	Slika 2 Nova Područna škola Tin Ujević, Salinovec	26
	Slika 3 Područna škola Kuljevčica nekad	26
	Slika 4 Područna škola Kuljevčica danas	27
	Slika 5 Područna škola Prigorec nekad	28
	Slika 6 Područna škola Prigorec danas	28
	Tablica 1 Podaci o spolu, godinama radnoga staža, mjesta stanovanja, udaljenosti od mjesta stanovanja do škole i prosječnog broja učenika u razredu	31

1 Uvod

Gotovo svaka škola u Republici Hrvatskoj u sklopu svoje matične škole ima jednu ili nekoliko područnih škola. Područne škole su po broju učenika male škole gdje se nastava najčešće odvija u kombiniranim razrednim odjeljenjima. To je specifičan fenomen u odgojno-obrazovnom sustavu jer se u isto vrijeme vode dva ili više razreda. Rad u ovakvim uvjetima zahtjeva veću angažiranost učitelja i nastavnika koji vode nastavu. Kao i svaka škola, područna škola ima svoje prednosti i nedostatke koji su razrađeni u nastavku diplomskog rada. Područne škole su rijetko istraženo područje pa je zbog toga tema ovog diplomskog rada fokusirana na područne škole, odnosno na područne škole koje su pod matičnim vodstvom osnovne škole Ivana Kukuljevića Sakcinskog Ivanec. Osnovna škola Ivana Kukuljevića Sakcinskog pod svojim vodstvom ima tri područne škole, a to su: Područna škola Tina Ujevića Salinovec, Područna škola Prigorec i Područna škola Kuljevčica.

Kroz ovaj diplomski rad bit će prikazani teorijski dio koji se odnosi na zakone, povijest i specifične uvjete rada u područnim školama te rezultati dobiveni studijom slučaja na učiteljima područnih škola koji su ispitani pomoću intervjua, a rezultati se odnose na uvjete rada, zadovoljstvo u radu, dileme, mogućnosti i specifičnosti vezane uz područnu školu u kojoj rade.

2 Zakon o odgoju i obrazovanju

Svaka državna ustanova pa tako i škola moram sadržavati pravila koja su propisana Zakonom. U Republici Hrvatskoj osnivanje i ustrojstvo ustanova propisano je Zakonom o ustanovama unutar kojeg je pobliže određeno ustrojstvo i djelovanje ustanovama. Obilježja ustanove su trajno obavljanje djelatnosti, neprofitni karakter, samostalnost, zakonitost i javnost rada (Sekulić Erić, 2019). Svaka javna ustanova pa tako i škola mora imati Statut kao temeljni akt kojim se pobliže utvrđuju ustrojstvo, ovlasti i načini odlučivanja pojedinih organa, kao i druga pitanja značajna za obavljanje djelatnosti i poslovanje ustanove, a donose ga upravno vijeće uz suglasnost osnivača ustanove (Sekulić Erić, 2019). U školama se Statutom utvrđuju uvjeti i načini obavljanja djelatnosti; osnivanje podružnice, njezin naziv, sjedište i djelatnost; pitanja vezana uz upravno vijeće; uvjeti za izbor ravnatelja ustanove i trajanje njegova mandata; pitanja vezana uz funkciju stručnog voditelja i ostalih organa ustanove; način obavljanja statuta i općih akata, način korištenja dobiti ustanove i način obavješćavanja javnosti o obavljanju djelatnosti (Sekulić Erić, 2019). Također, Statut govori da se ustanova može pripojiti drugoj ustanovi, dvije ili više ustanova mogu se spojiti u jednu ili se jedna može podijeliti na dvije ili više ustanova (Sekulić Erić, 2019).

Osnovna škola javna je ustanova čija je djelatnost usmjerena na opće obrazovanje te druge oblike obrazovanja djece i mladih, a obavlja se kao javna služba. Djelatnost osnovnog obrazovanja propisana je Zakonom o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi te Zakonom o ustanovama. U školskim ustanovama nastava se organizira po razredima, a vrste organizacije nastave su razredna i predmetna nastava. Također, nastava se može provoditi u redovitim, posebnim ili kombiniranim odjelima ili odgojno-obrazovnim skupinama (Sekulić Erić, 2019). Upis djece u osnovnu školu provodi se prema planu upisa koji donosi ured državne uprave u županiji, a oni se odnose na poslove obrazovanja. Učenici se u osnovnu školu upisuju s određenog upisnog područja prema prebivalištu, odnosno boravištu, no postoje iznimke u kojima se učenici mogu upisati u prvi razred osnovne škole kojoj ne pripada prema upisnom području zbog povećanog broja razrednih odjela, ako se upisuje u školu u kojoj se provode alternativni, međunarodni program na jeziku i pismu nacionalnih manjina te ako se upisuje u škole kojima je osnivač

druga pravna ili fizička osoba (Sekulić Erić, 2019). Prema Sekulić Erić (2019) unutar školskih ustanova uz učitelje i nastavnike moraju postojati stručni suradnici.

Stručni suradnici u osnovnim školama su pedagog, psiholog, knjižničar, stručnjak edukacijsko-rehabilitacijskog profila i zdravstveni radnik (Sekulić Erić, 2019). Isto tako, organizacija rada škole nalaže da ministarstvo nadležno za obrazovanje utvrđuje normative prostora, opreme i nastavnih pomagala u osnovnoj školi pa se tako u školama koriste isključivo udžbenici koje je propisalo ministarstvo. Školska ustanova mora imati školsku knjižnicu čija je djelatnost sastavni dio odgojno-obrazovnog procesa u kojem se stručno-knjižnična djelatnost obavlja u manjem opsegu ili uobičajeno i služi za ostvarivanje obrazovnog procesa, a u prostorima knjižnice može se održavati nastava ili služi kao mjesto za provođenje izvannastavnih aktivnosti i slobodnog vremena (Sekulić Erić, 2019). Školske ustanove provode pedagoške mjere, a mjere koje se odnose na osnovnu školu, a koje učenici mogu dobiti su: opomena, ukor, strogi ukor i preseljenje u drugu školu, no postoje i pozitivne pedagoške mjere poput pohvale i nagrade (Sekulić Erić, 2019). Također, nužno je u školskim ustanovama provoditi vanjsko vrednovanje i samovrednovanje kako bi se unaprijedila kvaliteta odgojno-obrazovne djelatnosti.

Inspekcijski nadzor nad radom odgojno-obrazovnih ustanova je od velike važnosti te je propisan Zakon o prosvjetnoj inspekciji. Provodi se kako bi se moglo pravovremeno reagirati, ako dođe do bilo kojeg oblika kršenja radova ili zakona u odgoju i obrazovanju, te je potrebna reakcija na razini škole ili u težim okolnostima, na razini države.

3 Osnovne škole i učitelji današnjice

Ubrzanim razvojem svijeta i tehnologije javila se i velika potreba za unapređenjem škola i usavršavanjem svih njezinih djelatnika kako bi bili u koraku s vremenom u kojem se nalazimo. Traganje za novim, inovativnim i boljim uvjetima rada temelji se na dosadašnjim postignućima (Puževski, 1991, str. 9-16). Inovativna škola jedan je od odgojno-obrazovnih sustava koji je fleksibilan i omogućuje proces stalnih promjena, a odnosi se na stvaranje optimalnih uvjeta za stvaranje autentične ljudske ličnosti. Takvu vrstu škole stvaraju učitelji, učenici i roditelji (Bognar, 1991, str. 24-29). Isto tako, unutar suvremenih škola bitno je provoditi odgoj za ljudska

prava. Odgoj ima svoja temeljna obilježja kao što su odnos, suradnja i komunikacija te se u školi može provoditi u svim strukturalnim komponentama (Silov, 1991, str. 29-35).

Ljudska prava čine skup osnovnih, građanskih, političkih, ekonomskih, socijalnih, kulturnih prava i sloboda čovjeka koji su različito ostvareni i pravno utemeljeni. Svaka osoba stječe ljudska prava svojim rođenjem, a u školi je bitno pobuditi svijest o njihovom postojanju i poštivanju. Škole provode odgoj za ljudska prava kroz kontekst s društvenim odnosima, odnosima u školi i odnosima između subjekata školskog sustava (Silov, 1991, str. 29-35). Prema Kermerk-Sredanović (1991) učitelji u suvremenim školama sve su više opterećeni jer moraju biti u toku s inovacijama te moraju pratiti strukturu i metodiku struke. Isto tako, interdisciplinarno prate znanstvena područja koja su vezana za predmet koji oni predaju te moraju pratiti razvoj nastavne tehnologije (Kermek-Sredanović, 1991, str. 194-199). Također, javljaju se veliki problemi kod učitelja koji su tek stekli učiteljsko zvanje jer smatraju da nisu dovoljno dobro upućeni u odgojno-obrazovni rad za razliku od njihovih starijih kolega koji su stekli kvalitetnija znanja tijekom fakultetskog obrazovanja (Kermek-Sredanović, 1991, str. 194-199). Prema Bratanić (1991) nije dovoljno samo povećati duljinu trajanja učiteljskog studija i informirati buduće učitelje o inovacijama, već je bitnije da oni osjete i dožive inovacije u radu i tako spoznaju njihovu vrijednost i na temelju novog iskustva razvijaju pozitivne stavove prema uvođenju inovacija u nastavu (Bratanić, 1991, str. 200-204).

Također, ono što učitelji steknu tijekom studiranja i što usvoje kao rezultat iskustvenog učenja te se to ugradi u njegovu ličnost ostat će trajno kao njegova osobina pa je bitno da se tijekom procesa osposobljavanja mora ostvariti što potpunija integracija ličnosti kroz razne metode i oblike rada (Bratanić, 1991, str. 200-204). Prema tome, može se zaključiti da je učitelje potrebno educirati u skladu s vremenom u kojem se nalazimo te da uvijek moraju pratiti sve inovacije i promjene koje se događaju, a koje mogu utjecati, direktno ili indirektno, na njihov posao.

4 Područna škola

U Republici Hrvatskoj uz matične škole postoje i područne škole. Trenutno se uz 1302 matičnih škola veže 1150 područnih škola (Školski e-Rudnik, 2020). Pojam područna škola označava malu, seosku, najčešće četverorazrednu školu. Uz pojam područna škola mogu se pronaći nazivi poput mala škola, područno odjeljenje i nepodijeljena škola. Isto tako, navodi se da je područna škola odgojno-obrazovna podružnica škole, smještena izvan sjedišta matične škole, a s kojom je programski i kadrovski povezana (Republika Hrvatska Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, 2008).

Područne škole podrazumijevaju mogućnost redovitog odgoja i obrazovanja učenika u osnovnoj školi koje je primjereno udaljenosti škole od mjesta stanovanja učenika te je vezano uz prometnu povezanost koja ne ugrožava sigurnost učenika (Republika Hrvatska Ministarstvo znanosti i obrazovanja, 2019). Sama organizacija i uprava područne škole vezana je uz matičnu školu (Bognar, 1982). U današnje vrijeme područne škole dobivaju sve veći značaj u odgojno obrazovnom sustavu. Osim njezine temeljne odgojno-obrazovne funkcije područna škola je mjesto kulturnih, sportskih, zdravstvenih te društvenih zbivanja (Vuković, 1995, str. 103-107). U prošlosti je gotovo svako selo imalo svoju školu, no kako su počele migracije iz sela u grad broj djece u seoskim školama se smanjio pa je to jedan od razloga zašto područne škole pohađa malen broj djece (Vuković, 1995, str. 103-107).

Danas su područne škole osmorazredne, šestorazredne ili četverorazredne, a u četverorazrednim područnim školama nastava se najčešće odvija u kombiniranim razrednim odjelima. Isto tako, nastava se uglavnom izvodi od prvog do četvrtog razreda, a potom se učenici sele u matičnu školu do završetka osnovnoškolskog obrazovanja (Bognar, 1982). Nastava u područnim školama se u mnogim slučajevima provodi bez zvona, a to se odnosi na rad izvan učionice koji obuhvaća rad na školskom vrtu, uređenju školskog dvorišta, izlaganja nekog nastavnog sadržaja u prirodnim uvjetima i slično. Najčešće se takva nastava provodi u predmetu prirode i društva (Grdić, 1991, str. 91-96).

Zbog specifičnih okolnosti rada kao što je rad u kombiniranim odjeljenjima stvara se kvalitetnija odgojno-obrazovna ekologija. Odgojno-obrazovna ekologija u područnim školama odnosi se na stvaranje povoljnih i kvalitetnih uvjeta rada pa je

područna škola idealan primjer gdje se vidi zajednički rad učitelja i učenika kako bi se ostvarili što ugodniji uvjeti rada (Vuković, 1995, str. 103-107). Prostor u područnim školama ima bitnu funkciju. Poznato je kako je dobro organiziran, pripremljen i strukturiran prostor desna ruka svakom učitelju i odgajatelju (Kukuljević, 2000, str. 75-77).

Velik broj područnih škola izražava nezadovoljstvo osnovnim materijalnim okolnostima te većina ispitanih škola nema zadovoljavajuću razinu pedagoškog standarda. Također, velika je razlika u materijalnim uvjetima u kojima djeluju matična škola i područne škole, pri čemu su područne škole u nepovoljnijem materijalnom položaju (Agencija za odgoj i obrazovanje, 2010). Veličina razreda po broju učenika u područnim školama je manja pa angažiranost učitelja može biti veća kako ne bi postojao prazan hod u radu. Individualizacija rada je više obuhvaćena nego u matičnoj školi te se javljaju bolje mogućnosti za provođenje grupnog rada, a same aktivnosti provode se povezano pošto u pojedinim područnim školama nema zvona pa se lakše napravi prijelaz iz predmeta u predmet. Isto tako, uključivanje roditelja u aktivnost škole je lakša nego u matičnoj školi (Vuković, 1995, str. 103-107).

U malim mjestima područna škola služi kao mjesto okupljanja mještana na raznim skupovima, druženjima i aktivnostima. Rad kulturno-umjetničkih udruga često je vezan uz područne škole (Vuković, 1995, str. 103-107). Neke su područne škole s malim brojem učenika u svojim mjestima pokrenule, ne samo prosvjetne, već i druge radnike koji su zainteresirani za brži razvoj nerazvijene sredine (Ćoić, 1981, str. 37-39). U mnogim područnim školama uz nastavnike i učitelje rade stručni suradnici. Ovisno o mjestu i veličini škole, za djecu se održavaju i predškolske aktivnosti pa tako u mnogim područnim školama imamo odgajatelje (Bognar, 1982). Pošto je odgojno-obrazovni sustav sve razvijeniji, a zahtjevi učenika i roditelja su sve veći, u većini područnih škola radi pedagog i socijalni pedagog.

4.1 Planiranje rada u područnoj školi

Planiranje je jedan od temeljnih poslova koji obavljaju svi učitelji prije početka nastavne godine. Kroz planiranje stvara se godišnji plan rada za svaki pojedini razred. Područne škole se koriste istim Nastavnim planom i programom te

Nacionalnim kurikulumom kao i matične škole. U kombiniranim razrednim odjelima učitelj izrađuje globalni plan i mjesečni program za svaki razred (Lučić i Matijević, 2004). Učitelji koji rade u kombiniranim razrednim odjeljenjima u fazi planiranja imaju zahtjevniji posao jer moraju uskladiti plan rada između više razreda. Također, velika pozornost se stavlja na mjesečni plan i program te tjedni plan i program kako se ne bi dogodilo da isti dan u jednom školskom satu učitelj radi dvije obrade novog nastavnog sadržaja.

Mjesečni plan i program u kombiniranim razrednim odjelima uzima u obzir dob, psihofizičke mogućnosti učenika, broj učenika u razredu te didaktička načela kao što su razvrstavanje nastavnih predmeta prema težini, prema uspješnom dana u tjednu kako bi se teži predmeti odradili prva tri nastavna sata, te uspješnosti nastavnih sati pri čemu se uzima u obzir da su učenici odmorniji tijekom prvih sata (Lučić i Matijević, 2004). U samom planiranju nastavnog procesa nužno je obratiti pažnju na raspored sati.

Ovisno o broju nastavnih dana tijekom tjedna, škola organizira petodnevni ili šestodnevni nastavni tjedan (Koraj, 1991, str. 56-63). Raspored sati izrađuje se za svaki nastavni dan tijekom tjedna i to posebno za svako odjeljenje i za čitavu školu. Raspored sati održava unutarnju i vanjsku organizaciju odgojno-obrazovnog procesa te se odnosi na postavljanje škole u cjelini, na uvažavanje zakonitosti nastavnog procesa te na interese učenika i njihove psihofizičke mogućnosti (Koraj, 1991, str. 56-63). Poznato je kako se trenutno u školama provodi eksperimentalna kurikularna reforma „Škola za život“ pa prema tome učitelj koji u svojoj kombinaciji ima prvi razred, ima dodatan posao jer planira na temelju nove eksperimentalne kurikularne reforme te se u tom razrednom odjeljenju ne služi Nastavnim planom i programom. Nastavni plan i program koristi kako bi odabrao teme u razredima koji trenutno još rade prema starom programu (Republika Hrvatska Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, 2006).

Učitelji koji rade u područnim školama bez kombiniranih razrednih odjeljenja mogu međusobno razmjenjivati planove i programe za nadolazeću nastavnu godinu po predmetima, no pri tome moraju uzeti u obzir da nisu svi učenici jednakih sposobnosti te da ne rade jednakim tempom pa se u isto vrijeme ne može odraditi nastavni program u svim razredima jer se mora paziti na individualne sposobnosti i

potrebe svakog od učenika. Također, bitno je planirati koje će lektire učenici čitati u kojem mjesecu kako ne bi došlo do situacije da učenici nemaju dovoljno lektirnih djela te se tako osjećaju zakinuto, a slična situacija se može dogoditi ako u isto vrijeme više razreda prema rasporedu imaju nastavu tjelesne i zdravstvene kulture jer su ograničeni s opremom i materijalima koji su im potrebni za rad pa se nastava ne može ostvariti na prigodan način.

Proces planiranja nastavne godine zahtjeva od učitelja da se pridržava teorije kurikulumu i nastavnih ciljeva. Teorija kurikulumu polazi od prirode nastavnih ciljeva, a zatim se ti ciljevi dovode u vezu s odgojnim i obrazovnim sadržajima dok se cijeli proces odvija prema određenim metodičko didaktičkim scenarijima (Lučić i Matijević, 2004). Osim teorije kurikulumu, organizacija područnih škola i kombiniranih razrednih odjela oslanja se na suvremene teorije škole (Lučić i Matijević, 2004). Ciljevi ili ishodi učenja u nastavi mogu biti orijentirani prema učitelju ili prema učeniku. Ciljevi koji su usmjereni na učitelja odnose se na učenikovo zapamćivanje činjeničnog znanja te njegovu reprodukciju, nabranje, pričanje i prepričavanje, a ciljevi usmjereni na učenika odnose se na kognitivne, afektivne i psihomotoričke ciljeve. Očekuje se da će na kraju nastavnog procesa učenici moći izraditi produkte, kritički razmišljati, primjenjivati naučeno, surađivati, odlučivati i djelovati (Matijević i Topolovčan, 2017). Učenici tijekom školovanja stječu znanja, vještine i navike, a nastavni proces utječe na formiranje stajališta i uvjerenja pa time učenici stječu određen sustav vrijednosti. Ciljevi nisu poredani po važnosti već se naglašava njihova jednaka vrijednost i osiguravanje uvjeta za njihov razvoj u svim područjima (Lučić i Matijević, 2004).

Iako se ističe nužnost ostvarivanja svih ciljeva, u današnjem školskom sustavu najviše se obraća pažnja na kognitivni razvoj, odnosno na znanje koje učenici nauče te se smatra da nastava koja je usmjerena isključivo na razvoj kognitivnih ciljeva dovodi do didaktičkog materijalizma, odnosno do cilja gdje se pretjerano ističe važnost znanja (Lučić i Matijević, 2004). Kako napominju Bognar i Matijević (2002) odnos između odgojnih i obrazovnih ciljeva i zadataka razlikuju se ovisno o tome kako se definiraju pojmovi kao što su odgoj i obrazovanje i na način na koji se shvaća pojam didaktika (Bognar i Matijević, 2002).

4.2 Organizacija rada u malim područnim školama

Svijest o vezi između uspješnog vođenja i uspješnosti odgojno-obrazovnih ustanova sve je prisutnija u hrvatskom školstvu. Učitelj da bi mogao provoditi kvalitetnu i uspješnu nastavu mora posjedovati znanja i vještine za upravljanje i vođenje razredom (Seme Stojanović i Hitrec, 2014). Da bi nastava bila što kvalitetnija, u nastavu se uvode načela zavičajnosti, prigodnosti i doživljajnosti te su to pojmovi koji se u današnje vrijeme često mogu susresti u novim školskim reformama. Ova načela su se u odgojno-obrazovnom sustavu počela aktivno koristiti početkom devedesetih godina dvadesetog stoljeća (Gabelica, 1991, str. 50-56). Navedena načela su u mnogim slučajevima zanemarena u nastavnom procesu pa se zbog toga u današnjem obrazovanju nastoje provoditi u što većoj mjeri.

Prigodnost se najviše odnosi na emocionalno stanje učenika, pazi da se zadovolje njegove potrebe te da sadržaj bude primjeren uzrastu. Isto tako, prigodnost se odnosi na svakodnevni život učenika i njegovu reakciju na određenu situaciju pogotovo kada na nastavi predaje gost predavač pa učenik stvara drukčije predodžbe i emocije. Također, prigodnost se odnosi na učiteljev pristup nastavi i kakav dojam ostavlja na učenike (Gabelica, 1991, str. 50-56). Doživljajnost u nastavi se kao i prigodnost odnosi na intelektualne i emocionalne doživljaje učenika tijekom nastavnog procesa. Zavičajnost u nastavi potrebno je provoditi kroz sve nastavne predmete, a odnosi se na uočavanje i proučavanje govora određene sredine, na karakteristike prirode, karakterističnu arhitekturu i spomenike te na stanovništvo. Kroz zavičajnost u nastavi do izražaja dolazi spoznajna i emocionalna komponenta (Gabelica, 1991, str. 50-56). Prigodnost, doživljajnost i zavičajnost u nastavi osnovni su dijelovi nastavnog programa i škole te je potrebno osposobljavati učitelje za rad u skladu s tim načelima (Gabelica, 1991, str. 50-56).

Kao što je napomenuto, područne škole su vrlo specifične odgojno-obrazovne ustanove u kojima se nastava najčešće odvija u kombiniranim odjelima. Učitelji od prvog razreda imaju zadatak da uoče sadržaje koje učenik voli i za koje ima afiniteta (Lajoš, 1981, str. 103-118). Zbog rada u kombinaciji, za učitelja se mogu pojaviti poneki problemi. Kod takvih specifičnih uvjeta rada nužno je da učitelj radi individualne zadatke za svakog učenika u razredu te ih prikazuje kroz dnevne, tjedne ili mjesečne pripreme (Lajoš, 1981, str. 103-118). Ako se u razredu nalazi učenik s teškoćama u razvoju, zadatak učitelja je da ga pripremi za rad i za sudjelovanje u

zajednici u kojoj se nalazi. Zadaci u kombiniranim odjeljenjima mogu biti podijeljeni tako da učenik s teškoćama u procesu učenja ili razvoja dobije manji opseg zadatka koji nisu previše složeni (Lajoš, 1981, str. 103-118). Da bi učitelj mogao raditi s takvim učenicima, mora imati stečena znanja i sposobnosti kako da pristupi takvim učenicima te kako da pripremi materijale i sadržaje da budu primjereni učeniku koji ima poteškoće ili koji je darovito dijete (Koren, 1991, str. 189-193). U uvjetima gdje se nastava odvija u kombiniranim odjelima, učenici dobivaju priliku za pokazivanje svoje samostalnosti i snalažljivosti.

Proces osamostaljivanja je dug postupak koji može trajati kroz čitavo školovanje, no učenike je nužno poticati te kroz određene vremenske periode prikazivati rezultate njihovog rada i napretka (Lajoš, 1981, str. 103-118). Također, područne škole moraju pružiti mogućnost napretka darovitih učenika te provoditi posebne ili obogaćene odgojno–obrazovne programe, a u nekim slučajevima nužno je provesti postupak akceleracije. Isto tako, da bi nastava bila što kvalitetnija vrlo je bitno uređenje prostora u kojem se nastava odvija. U razrednoj učionici treba postojati oprema i namještaj koji zadovoljavaju razvojne i spoznajne potrebe učenika (Lučić i Matijević, 2004).

Kombinirana razredna odjeljenja imaju učenike različitih dobnih skupina pa se mora obratiti pažnja na njihove potrebe u samom opremanju učionice. Kako u kombiniranim razrednom odjelu istovremeno boravi dva ili više razreda, nužno je osigurati dovoljno prostora za kretanje, pisanje, izlaganje učeničkih radova, provođenje grupnih aktivnosti te se mora stvarati takva nastava u kojoj su učenici aktivniji od učiteljice. Isto tako, bitan je sam položaj školskih klupa jer o njemu ovise metode rada koje će učitelj primjenjivati u nastavnom procesu. Svaki razredni odjel u područnoj školi bez obzira je li čisti ili kombinirani mora imati ormare s didaktičkim materijalima za svaki razredni odjel (Lučić i Matijević, 2004). Područne škole u većini slučajeva imaju mogućnosti stvaranja školskog vrta u koji su učenici aktivno uključeni. Isto tako, bitno je samo uređenje školskog dvorišta kojeg učenici mogu sigurno koristiti za druženje, zabavu, učenje, kretanje, igru i u slabije materijalno opremljenim školama za provođenje nastave tjelesne i zdravstvene kulture za lijepog vremena (Lučić i Matijević, 2004). Kod same organizacije rada u školama vrlo je bitno obratiti pažnju na školske izlete, ekskurzije i školu u prirodi. Učenici imaju najbolja iskustva kad rade izvan učionice te se takvih načina rada najviše sjećaju.

Bitno je tijekom nastavne godine organizirati nekoliko školskih izleta koji imaju jasne odgojne ili obrazovne ciljeve (Lučić i Matijević, 2004). Svaki izlet, ekskurzija ili škola u prirodi se prethodno mora detaljno pripremiti te dogovoriti pravila ponašanja i zadaće (Lučić i Matijević, 2004). Učenici područnih škola izlete, ekskurzije i škole u prirodi posjećuju s matičnom školom kojoj pripadaju i s paralelnim razredima iz matične škole. Također, svaka djelatnost ima svoj početak i kraj pa učitelj mora imati dobro izrađen plan kako će započeti, a kako završiti nastavnu godinu pa prema tome postoje sadržaji i manifestacije koji se provode na završetku nastavne godine, a one se odnose na učenike koji se pozdravljaju s prijateljima te uživaju u rezultatima svog rada, na roditelje koji uživaju u rezultatima rada svoje djece te da prema svojim mogućnostima pomognu učenicima i školi te se odnosi na učitelje koji prezentiraju svoj rad i zalaganje učenika (Pečanić, 1991, str. 177-182).

4.3 Metode i oblici rada

Male područne škole u svom radu zahtijevaju dinamične izmjene socijalnih oblika rada više nego u praksi redovite nastave (Flanjak, 1981, str. 131-136). Učitelj u planiranju izvođenja nastavnog procesa mora obratiti pažnju na izmjenu frontalnog, individualnog i grupnog rada te rada u parovima. Takvi oblici rada omogućuju učitelju da pripremi, izvodi i na kraju vrednuje rezultate rada učenika. Kombinirana razredna odjeljenja kroz direktnu i indirektnu nastavu najviše podrazumijevaju frontalni oblik rada kako bi učitelj lakše prešao sa zadataka jednog razreda u zadatak drugog razreda. Ovisno o broju kombinacija unutar razrednog odjela učitelj mora obratiti pažnju na dužinu izlaganja nastavnog sadržaja u jednom razredu te mora paziti na duljinu rješavanja zadataka u drugom razredu. U takvim okolnostima brzina izvođenja novog nastavnog sadržaja je vrlo kratka, a rješavanje zadataka je vrlo brzo (Bogdanić, 1981, str. 137-149).

Grupni rad je vrlo učestali oblik rada u nastavi, no rijetko se koristi u kombiniranim razrednim odjeljenjima zbog malog broja učenika. Takav oblik rada omogućuje učenicima da rade na zajedničkom zadatku međusobno si pomažući, nadopunjujući jedni druge i objašnjavajući nepoznanice jedni drugima (Čudina-Obradović i Brajković, 2009). Takav oblik rada može se nazvati i suradničkim jer

učenici u skupinama izražavaju svoje misli, stavove, međusobno razgovaraju, rješavaju probleme, postavljaju pitanja i slično (Čudina-Obradović i Brajković, 2009). Iako je rad u grupama ili skupinama povoljniji za učenike, u kombiniranim razrednim odjelima više se provodi rad u parovima (Bogdanić, 1981, str. 137-149).

Također, u kombiniranim razrednim odjelima koristi se individualni oblik rada koji pruža mogućnosti poput pisanja kraćih radova kao što su radovi na određenu temu, rješavanje zadataka te pisanje radova po unaprijed danim uputama. Isto tako, u individualnom radu učenici rade na različitim tekstovima te tako uvježbavaju čitanje, samostalno razmišljanje i zaključivanje, a veliku ulogu u takvom obliku rada imaju radni listići i oni su jedan od najčešćih didaktičkih materijala za individualizaciju nastave. Učenici individualno mogu raditi kroz razmatranje i samostalno istraživanje okruženja u kojem se nalaze i ono može služiti kao uvod ili motivacija u novi nastavni sadržaj, a individualizacija se najčešće koristi u etapi vježbanja i ponavljanja nastavnog sadržaja (De Zan, 2001).

Područne škole se vrlo često susreću s nedostatkom didaktičkih materijala i nedostupnošću tehnologije zbog malog prostora i dislociranosti. Nedostatak didaktičkih materijala u pojedinim slučajevima dovodi do poteškoća u provođenju određenog oblika ili metode rada. Učitelji u svom radu, pogotovo u današnje vrijeme, trebaju koristiti računala za rad s djecom u svakom razredu pa je potrebno da svaka učionica ima računalo. Postoje razni programi koji mogu služiti za izlaganje, vježbanje i ponavljanje, no nužno je znati na koji će se način računalo uklopiti u sam nastavni proces. (Bognar, 1991, str. 211-216). Prema Ličina (1991) didaktički trokut u kojemu se nalaze učitelj, učenik i obrazovni sadržaj prelazi u didaktički četverokut ili mnogokut u kojem se uz navedene subjekte uvode i obrazovne tehnologije. U takvom sustavu učitelj postaje istraživač, strateg, organizator i usmjerivač nastavnog procesa, a sve je manje informator (Ličina, 1991, str. 205-210).

Učitelj je realizator brojnih značajnih funkcija u nastavnom radu te koristi nova i već proizvedena nastavna sredstva (Ličina, 1991, str. 205-210). Prema Bogdanić (1981) napominje se kako napredovanje učenika ovisi o organiziranosti i planiranju nastave od strane učitelja, odnosno učitelj organizira živu izmjenu oblika i metoda rada s grupom učenika koji imaju sposobnost usvojiti iste obrazovne sadržaje. Tako

formirane grupe pokazuju fleksibilnost kad se nalaze u problemskoj situaciji jer svi zajedno rješavaju zadatak bez obzira na dob (Bogdanić, 1981, str. 137-149).

4.4 Povezivanje malih područnih škola s roditeljima i sredinom u kojoj se škola nalazi

Područne škole i učitelji koji u njima rade imaju posebnu ulogu u razvoju mjesta u kojem se škola nalazi. Područne škole su često centar kulturnih zbivanja u malim sredinama. Osim samih učitelja za razvoj područne škole važni su drugi čimbenici kao što su roditelji učenika koji polaze područnu školu te sociokulturna cjelina mjesta u kojem se škola nalazi (Lučić i Matijević, 2004). Postoje uspješni primjeri suradnje između učitelja, učenika, roditelja te cjelokupne zajednice u kojoj se škola nalazi te se svi navedeni aktivno uključuju u razne organizirane događaje (Omčikuš, 1981, str. 17-30).

Obitelj je jedna od elementarnih društvenih grupa pa ima veliku važnost za razvoj i egzistenciju djeteta. Obitelj ima reproduktivnu, ekonomsku i odgojnu funkciju u životu učenika (Bognar i Matijević, 2002). Da bi rad u područnoj školi bio što uspješniji, veliki naglasak se stavlja na suradnju roditelja i škole. Roditelji učenika koji pohađaju školu u manje razvijenoj sredini imaju uvelike veći interes oko školovanja njihova djeteta za razliku od roditelja čija djeca pohađaju veće škole u razvijenijim sredinama (Omčikuš, 1981, str. 17-30). U područnim školama roditelji redovitije dolaze na individualne razgovore kako bi čuli sve o napretku njihova djeteta ili ako postoje neki problemi kako bi se pravovremeno mogli otkloniti. Isto tako, mnoge područne škole aktivno uključuju roditelje u sam proces nastave kako bi roditelji učenicima mogli ispričati svoja iskustva (Omčikuš, 1981, str. 17-30). Roditeljima je u interesu da njihova djeca borave u školi u što boljim i kvalitetnijim uvjetima te da se međusobno druže i podržavaju pa zbog toga i sami ulaze u suradnju sa školom (Lučić i Matijević, 2004). Isto tako, područne škole uz odgojno-obrazovne ciljeve i zadatke ostvaruju i uspješnu širu društvenu funkciju (Ficko, 1981, str. 31-36). Područne škole često se nalaze u slabije razvijenim mjestima u kojima su uvjeti rada drukčiji nego u gradskim sredinama pa je zajednica aktivno uključena u školske projekte i aktivnosti te područna škola za svoje mjesto ima vrlo važnu funkciju (Ficko, 1981, str. 31-36). Prema Bognar i Matijević (2002) kultura i

civilizacija predstavljaju ono što karakterizira određeno društvo pa prema tome imaju važnu ulogu u odgoju i obrazovanju učenika (Bognar i Matijević, 2002).

Učitelji imaju vrlo bitnu funkciju u malim sredinama jer predstavljaju jednu vrstu autoriteta te mogu lako zadobiti pažnju zajednice, a samim time i potaknuti zajednicu na aktivnost. Još iz davnih vremena poznato je kako su male škole bile kulturno i društveno središte raznih događanja u nekom mjestu (Ćoić, 1981, 37-39). U prošlosti su se u područnim školama koje se nalaze u ruralnim područjima provodile razne akcije pošumljavanja šuma, uređivanja igrališta, uređenja školskog dvorišta pa čak i školske zgrade (Omčikuš, 1981, str. 17-30).

Današnji uvjeti i standardi života zahtijevaju drukčije aktivnosti, pa tako škole koje se nalaze u manjim sredinama organiziraju razne akcije poput čišćenja okoliša, sakupljanja plastike, papira, surađuju s kulturnim umjetničkim društvima koja su aktivna u tom području, sudjeluju u vatrogasnim vježbama, sportskim događajima, surađuju s raznim udrugama koje se nalaze u sredini u kojoj se škola nalazi te u mnogim drugim aktivnostima. Sport ima vrlo važnu ulogu u manjim sredinama pa se u njima razvijaju razne sportske igre kao što su mali nogomet, tenis, sportski turniri i slično. Zajednica i škola zajedno sudjeluju u organizaciji takvih događaja, a samim time, zajednica je potaknuta na održavanje terena na kojima se odvijaju aktivnosti koje su najčešće u školskom okruženju, bilo na školskom igralištu, dvorištu ili u samim prostorima škole (Bognar, 1982). Takav oblik suradnje i rada zajednice s školom kod učenika pobuđuje radne navike koje će mu koristiti za život (Omčikuš, 1981, str. 17-30). Učenici u takvim uvjetima rada i suradnje postepeno postaju sve sposobniji za zajednički život i djelovanje s drugima, a istovremeno postaju samostalniji u svojim postupcima (Bognar i Matijević, 2002). Isto tako, danas se u školama organiziraju razne učeničke zadruge koje po svojoj organizaciji i sadržaju imaju značajne samoupravne odgojne funkcije ne samo u školi već i u sredini u kojoj se škola nalazi (Strineka, 1981, str. 49- 56).

Da bi područne škole bile u centru kulturnog zbivanja nekog mjesta, u interesu je same škole i društvene zajednice u kojoj se škola nalazi (Ficko, 1981, str. 31-36). Prema tome možemo zaključiti da je potrebno zaustaviti nestajanje i zatvaranje područnih škola jer su one jedino mjesto društvenog i kulturnog okupljanja ljudi iz manjih sredina (Ćoić, 1981, str. 37-39).

4.5 Prednosti i nedostaci područnih škola

Uvjeti i kvaliteta rada u područnim školama uvjetovani su raznim vanjskim i unutarnjim čimbenicima. Područne škole su u većini slučajeva male škole koje se nalaze u seoskom kraju pa prema tome imaju svojih prednosti i nedostataka. Kako navodi Bognar (1982) područne škole omogućuju učenicima da postanu samostalniji, slobodniji, stvaraju međusobne prijateljske odnose, pomažu u radu jedni drugima te funkcioniraju kao mala, složna obitelj (Bognar, 1982). Isto tako, učitelji imaju veću mogućnost upoznati svakog od učenika i analizirati koja znanja i sposobnosti učenik posjeduje pa učitelju ta saznanja mogu poslužiti u individualnom pristupu prema svakom od učenika te može više pažnje obratiti na učenikove interese i poticati ga na maksimalan napredak u području koje učenika najviše zanima (Šimunić, 1981, str. 69-74). S druge strane, područne škole imaju svoje nedostatke. Kroz literaturu nema točno navedenih nedostataka, no može se reći kako je najveći nedostatak područnih škola dislociranost jer učenici nisu u blizini matične škole pa su zbog toga u nekim stvarima i događajima zakinuti. Isto tako, u većini područnih škola je nedostatak premalen prostor za održavanje nastave, nepostojanost dvorane pa se nastava tjelesne i zdravstvene kulture održava u školskom holu ili učionici.

Područne škole se često susreću s nedovoljno didaktičkog materijala te nemaju odgovarajuću tehnologiju kojom bi unaprijedili nastavu. Također, problem se javlja zbog nedovoljnog broja lektira za svakog učenika. Učiteljima veliki nedostatak predstavlja nepravovremenost informacija koje bi mogli iskoristiti u svom radu te se zbog toga mogu osjećati zakinuto, a to dovodi do nezadovoljstva u radu. Još jedan od nedostataka je nedostupnost stručnih suradnika u malim područnim školama. Stručni suradnici imaju temeljni zadatak unapređivanja institucionalnog odgoja i obrazovanja i pomaganje učenicima s posebnim potrebama (Munjiza, 2009).

Prema tome, u područnim školama bi bilo dobro da su učenicima i učiteljima uvijek dostupni stručni suradnici koji bi im uvelike pomogli u radu te bi tako učenici i učitelji imali iste mogućnosti rada kao i subjekti koji se nalaze u matičnim školama.

5 Kombinirana razredna odjeljenja

Kombinirana razredna odjeljenja su specifični fenomen u odgojno–obrazovnom sustavu, a odnose se na istovremeno provođenje nastave u dva ili više razreda koji se nalaze u istoj učionici te su pod vodstvom istog učitelja. Najčešće se pojavljuju u manjim seoskim školama. Postoje razne mogućnosti kombinacija u razredima, no najčešće se kombiniraju prvi i treći razred te drugog i četvrtog razreda (Bognar, 1982). Učitelji najčešće mogu sami odlučivati o kombiniranju razreda, a u većini slučajeva kombinacije se provode tako da se spoje bliži, susjedni razredi; naizmjenični, udaljeni razredi te dalji razredi (De Zan, 2001).

Trajanje izvođenja nastave u kombiniranim odjeljenjima kreće se od 25 do 60 minuta (Bognar, 1982). Za vođenje dva razreda istovremeno moraju postojati određene kompetencije i predispozicije koje učitelj mora imati, a najvažnija kompetencija je organiziranost i snalažljivost. Prema Poljak (1981) smatra se da većina učitelja početnika, pa i onih iskusnih, nije upoznata kako se provodi nastava u kombiniranim razrednim odjelima te se smatra da su nespremni za takav rad (Poljak, 1981, str. 97-102). Rad u kombiniranim odjelima znatno se razlikuje od rada u čistim razrednim odjelima. Potrebna je velika angažiranost učitelja, njegova kreativnost i sposobnost da se istovremeno aktiviraju učenici u dva, tri, ili u specifičnim situacijama, četiri razreda (Baćani, 1981, str. 119-124). Isto tako, nužno je istaknuti kako se u takvom radu često javljaju poteškoće koje su vezane uz individualne potrebe učenika, njihovom intelektualnom i fizičkom stanju.

Učitelj razmatra razred te na temelju učeničkih sposobnosti i interesa prilagođava zadatke kako bi bili svima zanimljivi te kako ne bi postojao tzv. prazan hod u radu koji bi učenicima omogućio vrijeme za nerad, a samim time i ometanje drugih. Aktivnost učenika je vrlo bitna jer time učenik prebacuje svoj sklop razmišljanja iz reproduktivnog u funkcionalni način razmišljanja te kroz njega stječe mogućnost trajnog pamćenja i korištenja naučenih činjenica i informacija. Mogućnost aktiviranja interesa i aktivnosti učenika povećana je kroz korištenje udžbenika, radnih bilježnica, kontrolnih listića te kroz druge radne materijale, a u novije vrijeme i kroz korištenje raznih tehnologija koje su namijenjene i prilagođene školskom uzrastu (Pivac, 1981, str. 125-130). Isto tako, nužno je da u kombiniranim

razrednim odjelima postoje panoji za svaki razred na koji se izlažu učenički radovi te su oni pokazatelj aktivnosti i kreativnosti učenika (De Zan, 2001).

5.1 Struktura nastavnog sata u kombiniranim razrednim odjeljenjima

Kombinirana razredna odjeljenja zahtijevaju drukčiji način pripreme učitelja za nastavni sat. Učitelj mora obratiti pažnju na strukturu nastavnog sata te kako će metodički oblikovati istovremeno vođenje nastave u dva ili više razredna odjela. Prema Bognar (1982) napominje se kako je specifičnost vođenja nastave u kombiniranom odjeljenju najbolje pratiti na jednom školskom satu (Bognar, 1982). Dva ili više razredna odjela istovremeno slušaju istog učitelja. Učitelj mora izvršiti ciljeve i zadatke koji su planirani za taj sat te se, također, mora pridržavati propisanih etapa sata. Pojedini didaktičari takav način izvođenja pojedine nastave nazivaju mali sat, a cjelokupno razredno odjeljenje nazivaju veliki sat, pa prema tome jedan veliki sat sadrži dva ili više mala sata (Bognar, 1982).

Bognar (1982) ističe kako takav oblik rada može dovesti do problema u samo izvođenju nastavnog sata i to kroz tri načina: 1. Jedan veliki nastavni sat izvodi se kao mali nastavni sat tako da se poučava isti nastavni predmet u svim razredima ovisno o broju razrednih kombinacijama unutar razreda. Takav oblik rada najčešće se koristi kod odgojnih predmeta, odnosno tjelesne i zdravstvene kulture, likovne kulture i glazbene kulture; 2. Veliki sat se može organizirati tako da se u jednom malom satu radi obrada novih nastavnih sadržaja ili pisanje pisanih provjera, dok ostatak radi zadatke za ponavljanje i vježbanje, odnosno učenici rade samostalno. U drugoj varijanti ovakvog oblika izvođenja sata, učitelj izlaže u svim razredima; 3. Učenici u kombiniranim razrednim odjeljenjima istovremeno slušaju dva ili više nastavne jedinice koje nisu primjerene i prilagođene njihovoj dobi, pa je potrebno u pojedinim etapama sata koristiti zajednički rad svih učenika, a najčešće se koriste zajedničke aktivnosti u uvodnom ili završnom dijelu nastavnog sata (Bognar, 1982).

Učitelj u pripremi za jedan školski sat mora pripremiti više didaktičkih materijala, nego za rad u čistim razrednim odjelima jer istovremeno treba oblikovati nastavni rad za svaki razred pojedinačno, a istodobno i ustrojiti nastavnu djelatnost za sve učenike kombiniranog razrednog odjeljenja (De Zan, 2001). Planiranje i provedba nastavnog sata u kombiniranim odjelima zahtjeva prihvaćanje sljedećih

načela: 1. Na jednom nastavnom satu radi se samo jedna obrada, 2. Nastava se provodi izmjenom direktne i indirektne nastave, 3. Samostalni rad učenika treba se provjeriti, 4. Učitelj treba direktni rad primjenjivati s učenicima s kojima radi obradu i s nižim razredom, 5. Što su učenici mlađi, etape njihovog samostalnog rada traju kraće te se zahtjeva izmjena direktnog i indirektnog rada (De Zan, 2001).

5.2 Individualizirani pristup radu u kombiniranim razrednim odjeljenjima

Poznato je kako u svakom razrednom odjeljenju postoje učenici s različitim sposobnostima i predznanjima. Učenici u nastavnom procesu najčešće imaju ulogu slušatelja, a manje aktivnog govornika (Matijević, 1991, str. 43-49). Nastava u područnim školama s manjim odjeljenjima je drukčije orijentirana. Proučavanje i uvažavanje učenikovih individualnih razlika uvjetovana je psihologijskim spoznajama, a prije svega spoznajama diferencijalne psihologije koju je utemeljio Francis Galton (Matijević, 1991, str. 43-49). Područne škole u kojima se nastava odvija u kombiniranim odjeljenjima zahtijevaju veću pripremu kako bi se materijali prilagodili individualnim potrebama učenika. Napominje se kako individualizacija u područnim školama s malim brojem učenika nije samo organizacija izvođenja nastave i kontrole rada, već je i nezamjenjiv oblik izvannastavnog procesa i izvanškolskog rada pa se prema tome dolazi do zaključka da je individualizacija neodložan zadatak svakog učitelja bez obzira radi li s manjim ili starijim učenicima (Bogdanić, 1981, str. 137-149). Prema Bognar (1982) ističe se kako treba individualizirati odgojni i obrazovni rad. Obrazovni rad pruža dvije mogućnosti: učenicima s većim sposobnostima omogućuje brži napredak, a to označava da učenik unutar jedne školske godine može završiti dio programa koji je primjeren za njegov razred, te dio programa u nekom predmetu iz drugog razreda unutar kombinacije, a druga mogućnost nalaže da svi učenici rade istom brzinom u realizaciji programa, no prilagođava im se obujam i opseg nastavnog sadržaja (Bognar, 1982).

Nastava u kombiniranim odjeljenjima odvija se kroz izmjenu direktne i indirektne nastave. Direktna nastava se odnosi na izvođenje nastave u kojoj je učitelj u neposrednom kontaktu s učenicima, dok je u indirektnom izvođenju nastave prisutnija samostalnost učenika, a učitelj ima ulogu vođe iako nije neposredno

prisutan (Bognar, 1982). Primjenom indirektna nastave dolazi se do problema jer se indirektna nastava ne planira dovoljno pa su učenici većinu sata pasivni, te se zaposle tek toliko da ne ometaju druge, a najviše takve nastave provode učitelji početnici koji nemaju dovoljno znanja i iskustva za rad u kombiniranim razrednim odjeljenjima (Bognar, 1982).

Također, pedagoški je opravdano ako učitelji iz područnih škola prihvate načelo da učenici takvih škola ne ponavljaju razred (Kalogjera, 1981, str. 157-161). Praksa dobrih nastavnika pokazuje da se u kombiniranim razrednim odjelima može istodobno održavati dva nastavna predmeta (De Zan, 2001).

5.3 Prednosti i nedostaci rada u kombiniranim razrednim odjeljenjima

Kombinirana razredna odjeljenja zahtijevaju veliku organizaciju učitelja kako bi se nastava odvijala što kvalitetnije i uspješnije. Kombinirana razredna odjeljenja pružaju razne prednosti i nedostatke. Ističe se kako su prednosti rada u kombiniranim razrednim odjelima brza i uspješna socijalizacija učenika koja se postiže uzajamnim pomaganjem i uvažavanjem starijih i mlađih učenika. Isto tako, prednost je način učenja, međusobna suradnja starijih i mlađih učenika, samostalan rad, učenici razvijaju i potiču svoje stvaralačke sposobnosti te se potiče svijest o odgovornosti za ostvarene zadatke (Petrović, 2010).

Zanimljivo je kako učenici često i nesvjesno proširuju nastavne sadržaje kroz slušanje sadržaja starijih razreda ili stariji učenici ponavljaju nastavne sadržaje mlađih razreda te je to, također, jedna od prednosti. Učenik u kombiniranom odjelu uči cjelovito zbog većeg stupnja integracije nastavnih sadržaja. Prednost nastave u kombiniranom odjelu je veći stupanj individualizacije te su učenici bolje osposobljeni za racionalniju uporabu raspoloživa vremena i izvora znanja (Petrović, 2010).

U praksi se pokazalo da su učenici koji su prva četiri razreda pohađali u kombinaciji bolje pismeno osposobljeni u odnosu na učenike u redovitim razredima zbog toga što se veći dio nastave u kombiniranim razrednim odjelima provodi samostalno i učenici rade individualno. Također, jedna od prednosti rada u kombiniranom odjelu je visok prag tolerancije i sposobnost prihvatanja i prilagodbe

na različite metode učenja i uvjete rada koji se bitno razlikuju od uvjeta rada u redovitim odjelima, gdje su svi učenici iste dobne skupine (Sušac, 2013).

Učenici u kombiniranim odjelima dobivaju istu razinu kvalitetnog obrazovanje, znanja i razvijaju svoje sposobnosti i kompetencije jednako uspješno kao i u redovitim odjelima (Sušac, 2013). Kombinirana razredna odjeljenja imaju i nedostatke. Kod prednosti je napomenuto kako učenici imaju veće pismene sposobnosti u odnosu na učenike koji pohađaju čista razredna odjeljenja, no ovdje je nedostatak nešto niža razina govornog izražavanja jer rad u kombinaciji često ne ostavlja dovoljno prostora za govorno izražavanje u obliku provođenja govornih vježbi u neposrednoj nastavi s učenicima jednog razreda jer to ometa rad učenika drugog razreda (Sušac, 2013). Isto tako, nedostatak je nedovoljno neposredne nastave s učenicima mlađeg razreda (Petrović, 2010). Nedostatak je to što učenici nemaju normalne uvjete rada i učiteljica se ne može posvetiti samo jednom razredu, nego paralelno vodi brigu o zadovoljavanju potreba dvaju ili više razreda unutar jedne učionice. Bez obzira na otežane uvjete bitno je znati da odgojno- obrazovni rad u kombiniranim odjeljenjima ima jednaku uspješnost kao i rad u čistim razrednim odjelima (Petrović, 2010).

6 Kratka povijest školstva u Hrvatskoj

Od samog početka razvoja školstva, društvene, državno-teritorijale i političke prilike u Hrvatskoj su bile vrlo različite. (Munjiza, 2009). Početno obrazovanje vezano je uz pojavu i razvoj pisma i nacionalnog jezika. (Munjiza, 2009). U početku su postojale samo crkvene škole u kojima su se prepisivao velik dio knjiga s latinskog jezika na hrvatski jezik. Kasnije su se razvile građanske škole u kojima nije bilo općeg plana i programa, nego je svaka škola radila prema vlastitom planu i programu, no ni građanske škole nisu mogle dignuti obrazovanje na razinu opće obveznosti. (Munjiza, 2009).

Kako bi se počelo obrazovati što veći dio naroda počele su se otvarati državne škole u osamnaestom stoljeću te su se otvarale škole unutar kojih su, u pravilu, radili četiri učitelja i kateheta, no ni u takvim uvjetima nije postojala mogućnost obrazovanja sve djece. (Munjiza, 2009). U periodu od 1944. godine kada je trajala neprijateljska ofanziva na hrvatski narod, radile su 1343 osnovne škole sa 83 983

polaznika od čega je bilo 2320 učitelja. (Franković i sur., 1958). U tom periodu u hrvatskoj su radile škole nacionalnih manjina, dječji i odgojni domovi te ustanove za odgoj maloljetnika. (Franković i sur., 1958). Isto tako, duljina trajanja školstva se mijenjala pa su postojale četverogodišnje, sedmogodišnje i obavezne četverogodišnje škole s mogućnošću pohađanja viših četiri razreda, a od 1958. godine uvedeno je obavezno osmogodišnje obrazovanje za sve učenike. (Munjiza, 2009).

7 Osnovna škola Ivana Kukuljevića Sakcinskog Ivanec od početka razvoja školstva do danas

Škola na ivanečkom području postoji od davnina čemu nam svjedoče kanonske vizitacije iz 1638. godine koje spominju školu koja se nalazila u župnome dvoru, no nije djelovala u kontinuitetu. Prva važnija škola u ivanečkome kraju bila je seoska škola osnovana 1839. godine ugovorom između Zagrebačke uprave za školstvo te školskih općina Ivanec i Kaniža. Prvi učitelj na ivanečkom području bio je Juraj Skender koji je ujedno bio javni bilježnik i orguljaš (Poljak, 2017, str. 54-57). Od samih početaka školstva, problem je predstavljao premalen prostor pa se u njega nisu mogla smjestiti sva školska djeca. Godine 1856. uvedena je opetovnica ili nedjeljna produžena škola koju su pohađali učenici od 13 do 15 godina, a podučavali su ih učitelji ili katehete (Poljak, 2017, str. 54-57).

Općina Ivanec je od samih početaka vodila brigu o redovnom polasku učenika u školu te o plaćama učitelja. Također, škola Ivanec bila je uključena u Zakladu Hrvatske matice narodnih škola koja je pomagala siromašnim školskim općinama, pa je tako školama bilo osigurano da imaju školski vrt i voćnjak u kojima su učenici učili o uzgoju raznog voća i povrća (Poljak, 2017, str. 54-57). Isto tako, škola je u svom vlasništvu imala školsku knjižnicu koja je u prvoj godini osvanuća 1896. imala 68 knjiga, a sljedeće godine 75 knjiga pa je to bio jedan od pokazatelja ulaganja u škole (Poljak, 2017, str. 54-57). Školska modernizacija započela je Zakonom o pučkom školstvu, no ovdje se i dalje javljao nedostatak financijskih sredstava, nerazvijenost ivanečkog kraja, nedostatak opreme za školu te premali školski prostori (Poljak, 2017, str. 54-57).

Zbog nedostatka prostora 1867. godine iz Zagreba su stigle sestre milosrdnice koje su preuzele vođenje nad Djevojačkom školom za koju je bila izgrađena posebna

zgrada, a škola je bila trirazredna (Poljak, 2017, str. 54-57). Njihovim dolaskom u ivanečki kraj zasebno su počele djelovati Djevojačke i Dječачke škole te je nastava prešla iz poludnevne u cjelodnevnu. Zbog velikog broja polaznika, 1890. godine nastava je preorganizirana u dvosmjensku pa su prvi i drugi razredi nastavu pohađali poslijepodne, a treći i četvrti razredi nastavu su pohađali prijepodne (Poljak, 2017, str. 54-57). Djevojačka i Dječачka škola radile su odvojeno do 1946. godine te je došlo do spajanja škole, a samim time se povećao broj polaznika čime je pridonijela činjenica da se uveo peti razred pa se nastava odvijala u tri zgrade, a učenici petog razreda su školu pohađali tri puta tjedno (Miljan, 2017, str. 136-139). Također, u ivanečkome kraju, 1894. godine bilo je osnovano Učiteljsko društvo, a na čelu je bio Šandor Kollez (Poljak, 2017, str. 54-57).

Promjenom gospodarske i društvene strukture, roditelji su sve više počeli shvaćati važnost obrazovanja njihove djece te se broj polaznika škole ponovno povećao pa je nedostatak prostora došao sve više do izražaja te je iz toga izašao zahtjev za izgradnju nove školske zgrade (Poljak, 2017, str. 54-57). Početak Prvog svjetskog rata odrazio se na prilike u školama tako da se smanjio broj polaznika, a odlaskom muškaraca u rat djeca su postala važna radna snaga te su ostajali kod kuće kako bi pomagala u domaćinstvu. (Poljak, 2017, str. 54-57). Isto tako, kraj Drugog svjetskog rata za sobom je donio povremene prekide u radu škola jer je vojska koristila prostor za vlastite potrebe. Godine 1944. započela je obnova škole te su škole bile primorane produžiti školsku godinu kako bi nadoknadili izgubljene radne dane koji su nastali kao posljedica ratnih zbivanja, a učitelji su pozvani na razne seminare kako bi uveli novi školski program (Miljan, 2017, str. 136-139).

Poslijeratni razvitak je pridonio da sedmogodišnje osnovnoškolsko obrazovanje postane osmogodišnje pa je tako odlukom Sabora Naroda Republike Hrvatske 27. studenoga 1951. godine osnovnoškolsko osmogodišnje obrazovanje postalo obvezno (Miljan, 2017, str. 136-139). Isto tako, Sabor Naroda Republike Hrvatske donio je odluku kojom se pored učionica u školama trebaju nalaziti druge prostorije za odvijanje nastave poput dvorane, kabineta za prirodoslovne predmete i slično pa su zbog toga adaptirane dvije prostorije u blizini matične škole. U početku je škola nosila naziv Osnovna škola „Narodni heroj Josip Kraš“ te je to ime dobila povodom sto dvadesete obljetnice. (Miljan, 2017, str. 136-139).

Kroz povijest ivanečke škole može se vidjeti kako je premaleni prostor uvelike bio prisutan te se 1977. godine započela dogradnja novog djela škole koja se otvorila 2. lipnja 1979. godine pa se taj dan obilježava kao dan škole. (Miljan, 2017, str. 136-139). Današnji naziv ivanečka škola je dobila odlukom Skupštine Općine Ivanec 8. rujna 1990. te se naziva Osnovna škola Ivana Kukuljevića Sakcinskog. Novim statutom 1993. godine došlo je do promjene u mreži osnovnih škola te su područne škole Ivanca postale Prigorec, Druškovec i Kuljevčica, a zatim je Područna škola Druškovec pripala matičnoj školi u Maruševcu (Miljan, 2017, str. 156-157). Pod matičnu školu ivanečke škole došla je Područna škola u Salinovcu. Isto tako, nakon Domovinskog rata škola se ponovno susrela s pomanjkanjem prostora pa se 2002. godine proširio i adaptirao stari prostor škole te je izgrađeni novi dio škole s dvije sportske dvorane, a 2009. godine je novoizgrađena Područna škola u Salinovcu koja nosi naziv „Tin Ujević“. (Miljan, 2017, str. 156-157).

Danas Osnovna škola Ivan Kukuljević Sakcinski pod svojim vodstvom ima Područnu školu Tin Ujević - Salinovec, Područnu školu Kuljevčica te Područnu školu Prigorec. ((Miljan, 2017, str. 156-157). Ravnatelj škole je prof. Damir Jagić, a u matičnoj školi zaposleno je 26 učitelja razredne nastave i 45 učitelja predmetne nastave. Stručni suradnici osnovne škole Ivanec su pedagog, logoped, defektolog te knjižničar. (OŠ Ivana Kukuljevića Sakcinskog Ivanec, 2019.)

7.1 Školske i izvanškolske aktivnosti ivanečkih učenika kroz povijest

Kroz povijest nastavnici i učenici bili su organizatori svih važnih aktivnosti, proslava i kulturno-prosvjetnih manifestacija. Škola je nudila učenicima niz aktivnosti kojima je cilj bio privući učenike, osigurati im zabavan i dinamičan rad koji je pridonio pozitivnim učincima jer su učenici kroz razne manifestacije prezentirali svoje uratke i postizali su zapažene rezultate (Poljak, 2014, str. 57-107). Od aktivnosti izdvajao se pjevački zbor koji je gotovo na svim smotrama postizao prve nagrade, a uz zbor su se isticale sportske aktivnosti i to najviše rukomet, nogomet i gimnastika (Poljak, 2014, str. 57-107).

Učenici i učitelji sudjelovali su u raznim Seoskim igrama, streljačkim drušinama te u drugim aktivnostima poput tamburaških sekcija, dramskim grupama, folklornim grupama i planinarskim drušinama (Poljak, 2014, str. 57-107). Učenici su se također

uključivali u ivanečke pjesničke krugove i recitatorske grupe od čega se najviše ističe kajkavski jezični natječaj Draga domača rieč. Isto tako, ivanečki učenici dobili su mogućnost polaska glazbene škole u Varaždinu koja je otvorila svoju podružnicu u Ivancu te su svoj napredak prikazivali na manifestacijama koje su se održavale na ivanečkom području (Poljak, 2014, str. 57-107). Ivanečki učenici su sudjelovali s Crvenim križom gdje su se organizirale razne humanitarne akcije za potrebite na području tadašnje općine Ivanec (Poljak, 2014, str. 57-107). Uz izvanškolske aktivnosti učenici su se uključivali u razne aktivnosti unutar škole od čega se ističu mladi geografi, mladi biolozi, filatelistička grupa, fotoamateri, grupa krojenja i šivanja i slično (Poljak, 2014, str. 57-107). Ivanečki učenici su školskim aktivnostima imali mogućnost priključenja štamparskoj grupi koja je izdavala učenički list „Dijak“ pa je to područje kod učenika izazvalo najviše interesa (Poljak, 2014, str. 57-107).

Učenici su, također, sudjelovali na raznim korisnim akcijama poput pošumljavanja, skupljanja starog papira, odjeće, sadnje cvijeća i drugo. Na ivanečkom području učenici su imali pionirske i omladinske organizacije koji su pomagali u zahtjevnijim fizičkim poslovima. Isto tako, područne škole su imale svoj doprinos u uključivanju djece u izvanškolske aktivnosti pa su tako učenici Područne škole Salinovec radili su u organizaciji varaždinske Koke (Poljak, 2014, str. 57-107).

8 Područne škole Matične škole I.K.Sakcinskog Ivanec

Područne škole današnje matične škole Ivana Kukuljevića Sakcinskog Ivanec su Područna škola Tin Ujević, Salinovec; Područna škola Kuljevčica i Područna škola Prigorec. Odlukom skupštine Općine Ivanec 1966. godine došlo je do promjena u mreži škola ivanečkog područja. Tom odlukom ivanečkoj osnovnoj školi pripojene su Osnovne škole Druškovec i Salinovec kao područne škole, a škola Stažnjevec je bila kao područno odjeljenje koje je ubrzo zbog premalog broja učenika bilo ukinuto, a učenici su preseljeni u područnu školu u Salinovcu (Poljak, 2014, str. 57-107). Područna škola Druškovec je prekinula vezu s matičnom školom u Ivancu kad se proširila školska zgrada te je škola u Druškovcu pripala maruševčkom području.

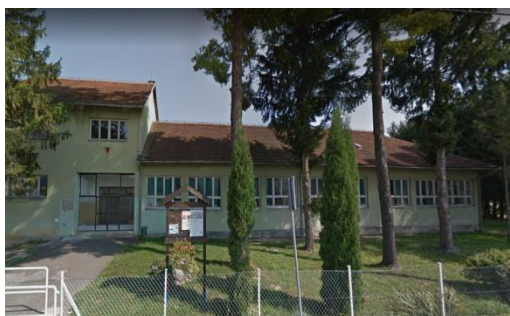
Ivanečke područne škole su se susretale s manjkom sredstava i materijala kao i matične škole, no mjesne zajednice u kojima su se nalazile područne škole davale su

veliki doprinos u obnovi i dogradnji škole. Godine 1979. izgrađena je dvorazredna školska zgrada sa stanom za nastavnike (Poljak, 2014, str. 57-107). Područne škole su se razvijale kroz povijest pa su na pojedinim područjima izgrađene nove škole, a negdje su se školske zgrade adaptirale i proširile.

8.1 Područna škola Tin Ujević, Salinovec

Područna škola Tin Ujević Salinovec je među novijim školama na ivanečkom širem području. U početku je škola bila zastarjela s nedovoljnim prostorom za održavanje kvalitetne i sigurne nastave, no nedostatak prostora i sve veći broj učenika doveo je do izgradnje nove škole koja zadovoljava sve uvjete. Područna škola Tin Ujević, Salinovec je 2009. godine dobila novu zgradu s pripadajućom sportskom dvoranom, igralištem i školskim vrtom u kojem učitelji mogu održavati tjelesnu i zdravstvenu kulturu te se u njima mogu provoditi razne manifestacije povodom dana obilježavanja, a učenici ih mogu koristiti za izvanškolske aktivnost i igru.

Područna škola Salinovec je osmogodišnja Područna škola pa tako dana školu pohađa 113 učenika u ukupno devet odjeljena, a zaposleno se četiri učiteljice razredne nastave i nekoliko predmetnih nastavnika dok većinu predmeta dolaze održavati nastavnici iz matične škole (OŠ Ivan Kukuljević Sakcinski Ivanec 2019). Također, Područna škola Tin Ujević, Salinovec ima knjižnicu no ona nije dovoljno opremljena pa se ne koristi često.

Slika 1 Stara Područna škola Tin Ujević, Salinovec

(<https://www.google.com/maps/@46.2029968,16.1287686,14z> 29.3.2020).

Slika 2 Nova Područna škola Tin Ujević, Salinovec

(Poljak, 2014, str. 57-107).

8.2 Područna škola Kuljevčica

Područna škola Kuljevčica je manja škola matične škole Ivanec koja djeluje već 140 godina. Ova škola je četverogodišnja pa po završetku četvrtog razreda učenici prelaze u matičnu školu Ivanec. Kroz povijest škola je imala veći broj učenika pa je nastava bila dvosmjenska, a u pojedinim generacijama se nastava odvijala u međusmjjenama. Škola se adaptirala pa sada ima četiri učionice, zbornicu, hol i blagovaonu.

Škola unatoč malom prostoru ima dovoljno materijala za rad, no nedostatak je knjižnica koja se ne nalazi u školskoj užoj blizini. Područna škola Kuljevčica ima pripadajuće školsko dvorište i nedaleko od škole nalazi se dječje igralište na kojemu se može održavati nastava tjelesne i zdravstvene kulture, no škola u svom sastavu nema pripadajuću dvoranu pa se sve bitnije aktivnosti i manifestacije obilježavaju na školskom holu ili u razredima. Trenutno su u školi zaposlene četiri učiteljice, a školu pohađa 37 učenika (OŠ Ivan Kukuljević Sakcinski Ivanec 2019).

Slika 3 Područna škola Kuljevčica nekad

(Osobni arhiv, naslovnica razredne fotografije 2004./2005.)

Slika 4 Područna škola Kuljevčica danas

(<https://www.google.com/maps/@46.2029968,16.1287686,14z> 29.3.2020)

8.3 Područna škola Prigorec

Specifična škola matične škole Ivanec je zasigurno Područna škola Prigorec. Područna škola Prigorec radi u mreži ivanečke škole već 90 godina, a u školi se radi u kombiniranim razrednim odjelima. Kombinacije koje se provode su prvi i treći razred te drugi i četvrti razred. Po završetku četvrtog razreda, učenici prelaze u matičnu školu Ivanec. Područna škola Prigorec ima pripadajuće školsko dvorište, a nedaleko od škole nalazi se dječje igralište koje učenici koriste za školske i izvanškolske aktivnosti. Školska zgrada se sastoji od dvije učionice te je svaka učionica opremljena s dvije ploče. Uz učionice, u školi se nalazi dugačak hol i mala zbornica te blagovaona. Škola ima dovoljnu opremljenost s materijalima koji su potrebni za rad i uspješnu nastavu, no kao i u Područnoj školi Kuljevčica javlja se ja problem nedostatka dvorane pa učitelji nastavu tjelesne i zdravstvene kulture održavaju u razredima, a za lijepog vremena na školskom dvorištu. Također, škola nema školsku knjižnicu te je dislocirana od matične škole pa je lektira učenicima veliki problem, no od ove školske godine Područna škola Prigorec je dobila donaciju Gradske knjižnice i čitaonice „Gustav Krklec“ Ivanec pa sada svaki učenik ima pristup lektiri.

Trenutno u školi rade dva učitelja razredne nastave i svaki ima dvorazredno kombinirano odjeljenje, a za pojedine predmete dolaze predmetni nastavnici. Ove školske godine Područnu školu Prigorec pohađa ukupno 14 učenika (OŠ Ivan Kukuljević Sakcinski Ivanec 2019).

Slika 5 Područna škola Prigorec nekad
(Osobni arhiv, naslovnica razredne fotografije 2004./2005.)

Slika 6 Područna škola Prigorec danas
(Osobni arhiv)

9 Ciljevi i metodologija istraživanja

9.1 Studija slučaja na područnim školama matične škole Ivanec

Studija slučaja je specifičan primjer kojim se provodi istraživanje slučaja na djelu. Unutar studije slučaja može se javiti ograničeni sustav koji daje jedinstveni primjer stvarnih ljudi u stvarnim situacijama te omogućuje jasnije razumijevanje ideje. Studija slučaja prikazuje kako ideje i apstraktna načela mogu ići zajedno. Ovakvim oblikom istraživanja prodiere se u situacije koje nisu uvijek podložne numeričkoj analizi (Cohen i sur. 2007). Studije slučaja mogu odrediti uzrok i posljedicu, a posljedice se opažaju u stvarnom kontekstu. Ključno pitanje u istraživanjima studije slučaja je odabir informacija (Cohen i sur. 2007). Isto tako, studija slučaja je posebna metoda kojom se podaci sređuju i iskazuju s ciljem da se očuva jedinstveni karakter predmeta. To je metoda kojom se predmet, a to je pojedinac ili neka društvena jedinica, nastoji zahvatiti u cjelini (Biličić, 2005).

Jedan od instrumenata provođenja studije slučaja je intervju. Intervju je usmena anketa u kojoj se usmeno postavljaju pitanja i odgovori se dobivaju usmeno. Intervju se provodi s određenim ciljem i po određenom planu. Upitnik intervju mora biti unaprijed pripremljen u pisanom obliku. Kod provođenja intervju postoji mogućnost postavljanja dodatnih pitanja i objašnjenja pa se time popravljaju kvaliteta odgovora. Kod provođenja intervju, anketar uspostavlja osobni kontakt s ispitanicima te ih potiče na davanje slobodnih i spontanijih odgovora (Vujević, 2006).

9.2 Ciljevi i istraživačka pitanja

Ciljevi istraživanja bili su dobiti širi uvid sličnosti i razlike te sam rad područnih škola osnovne škole Ivan Kukuljević Sakcinski, Ivanec, te dobiti uvid u rad kombiniranih razrednih odjela, no isto tako, vidjeti stajališta učitelja s iskustvom rada u područnoj školi, a koji trenutno rade u matičnoj školi. Intervju se sastojao od 22 pitanja za učitelje koji rade u područnoj školi te 9 pitanja za učitelje s iskustvom rada u područnoj školi, a koji trenutno rade u matičnoj školi. Najveći naglasak je bio na sljedećim pitanjima:

- Radi li učitelj/učiteljica u kombiniranim razrednim odjelima?
- Gdje se održava nastava tjelesne i zdravstvene kulture?
- Ima li učitelj/učiteljica dovoljno dostupnog didaktičkog materijala?
- Ima li učitelj/učiteljica dovoljno dostupne tehnologije koja im pomaže u radu?
- Ima li u školi dovoljno lektirnih djela za sve učenike?
- Kakav je odnos učitelja/učiteljice s učenicima, roditeljima, kolegama, ravnateljem i stručnim suradnicima?
- Je li učitelj/učiteljica ikad iskustvo/la sa sagorijevanjem na poslu poznatim kao burn out?
- Ima li učitelj/učiteljica u razredu učenike koji rade po individualiziranom i prilagođenom programu?
- Radi li učitelj/učiteljica praktične radove s djecom i rade li za zajednicu u kojoj se škola nalazi?
- Koje su prednosti i nedostaci rada u područnim školama?

- Koje su prednosti i nedostaci rada u područnoj školi za razliku od matične škole?

9.3 Metodologija istraživanja

Rezultati prezentirani u nastavku nastali su metodom studije slučaja, a podaci su dobiveni terenskim polistrukturiranim intervjuom. Istraživanje je provedeno na prigodnom uzorku od deset učitelja razredne nastave koje rade u područnim školama osnovne škole Ivana Kukuljevića Sakcinskog, Ivanec od kojih osam ispitanika radi u područnim školama, dok dvoje ispitanika radi u matičnoj školi, no nekad su radili u područnoj školi. Intervju se sastojao od 22 pitanja za ispitanike u područnim školama i 9 pitanja za ispitanike koje rade u matičnoj školi. Radni staž ispitanika koji su sudjelovali u istraživanju kreće se u rasponu od 5 do 42 godine radnoga staža. Od deset ispitanih učitelja, dvoje živi u gradu, dok ostatak živi na selu. Isto tako, u čistim razrednim odjeljenima radi 8 ispitanika, a dvoje ispitanika radi u kombiniranim razrednim odjelima. Troje od deset ispitanika radi u prvom razrednom odjelu po eksperimentalnoj kurikularnoj reformi, dvoje ispitanika radi u drugom razrednom odjelu. Također, dvoje ispitanika radi u trećem razrednom odjelu dok jedan ispitanik radi u četvrtom razrednom odjelu.

U kombiniranim razrednim odjelima, učitelji rade u kombinaciji prvog i trećeg razrednog odjela te drugog i četvrtog razrednog odjela. Prosječan broj učenika u područnim školama je jedanaest učenika. Prije samog provođenja istraživanja zatražena je suglasnost od matične škole za sudjelovanje učitelja u istraživanju, te su učitelji imali pravo ne usuglasiti se na pristanak za intervjuiranje. Također, ispitanicima je zagarantirana anonimnost i povjerljivost prikupljenih podataka. Intervjui su provedeni individualno u prostorijama područnih škola i matične škole. Isti su bili snimani, a zatim su originalni zvučni zapisi transkribirani pa se postupak obrade prikupljene građe sastojao od prepisivanja intervjuu u upravni govor s minimalnim jezičnim uređivanjem, a zatim u neupravni govor.

Isto tako, iako područne škole koje su dio matične škole Ivanec spadaju i istu cjelinu, mogu se promatrati kao tri različite škole zbog svojih specifičnosti pa se istraživanje može prikazati kroz četiri stadija, a to su: stavovi učitelja u područnoj školi Tin Ujević, Salinovec; stavovi učitelja u područnoj školi Kuljevića; stavovi

učitelja u područnoj školi Prigorec te stavovi učitelja matične škole Ivanec, s iskustvom rada u područnoj školi Prigorec. Kako bi se došlo do relevantnih podataka, prikupljeni su podaci obrađeni kvalitativnom analizom koja se sastojala od sljedećih koraka (Sladović i sur., 2007):

1. Parafraziranje zapisa svih odgovora ispitanika koji se odnose na aspekte rada u područnim školama.
2. Analiziranje odgovora ispitanika te traženje sličnosti i razlika.
3. Klasificiranje odgovora ispitanika na iste i različite odgovore.
4. Podcrtavanje odgovor ispitanika prema unaprijed zadanim uvjetima sličnosti i razlika.
5. Spajanje svih odgovora u cjelinu.
6. Dolaženje do rezultata i stvaranje utemeljene teorije.

S obzirom na brojnost i različitost izjava, ispitanici nude bogat uvod u specifičnost rada u područnim školama.

10 Analiza dobivenih podataka

Spol	Radni staž (<10, >10)	Mjesto stanovanja selo/grad	Udaljenost od mjesta stanovanja do škole (<10 km, >10 km)	Prosječan broj učenika u razredu
M	>10	Selo	<10	10
Ž	>10	Selo	<10	12
Ž	>10	Selo	<10	11
Ž	<10	Grad	<10	11
Ž	>10	Selo	>10	12
Ž	<10	Selo	<10	8
Ž	>10	Grad	<10	12
Ž	>10	Selo	<10	13
Ž	<10	Selo	>10	8
Ž	>10	Selo	<10	12

Tablica 1 Podaci o spolu, godinama radnoga staža, mjesta stanovanja, udaljenosti od mjesta stanovanja do škole i prosječnog broja učenika u razredu

Tablica 1 prikazuje osnovne podatke o ispitanicima koji su sudjelovali u provođenju istraživanja kroz istraživački instrument intervju, a rezultati su: devet od deset ispitanika ženskog je spola, sedam od deset ispitanika ima više od 10 godina radnog staža, te osam od deset ispitanika živi na selu. Isto tako, osam od deset ispitanika ima manju udaljenost od 10 kilometara od mjesta stanovanja do škole u kojoj radi. Prosječan broj učenika u razredu je 10,9 učenika, odnosno 11 učenika po razredu.

10.1 Analiza stavova učitelja područne škole Tin Ujević, Salinovec

Kao što je prethodno napomenuto, prilikom provedbe intervju naglasak se stavio na nekoliko bitnih pitanja kojima se žele utvrditi i vidjeti stavovi učitelja o radu u područnim školama, koja su obilježja područnih škola osnovne škole Ivana Kukuljević Ivanec, koje su mogućnosti te postoje li određene dileme. Područna škola Tin Ujević, Salinovec je osmogodišnja škola s čistim razrednim odjelima pa prema tome ispitanici ne rade u kombiniranim razrednim odjeljenjima. Iz područne škole Tin Ujević, Salinovec intervjuirana su bila dva ispitanika. Na pitanje gdje se održava nastava tjelesne i zdravstvene kulture, ispitanici odgovaraju da škola ima veliku sportsku dvoranu pa nju koriste za provođenje nastave za hladnog vremena, dok za lijepog vremena nastavu tjelesne i zdravstvene kulture održavaju na školskom igralištu. Isto tako, na pitanje imaju li ispitanici dovoljno dostupnih didaktičkih materijala za rad odgovaraju da imaju dovoljno didaktičkih materijala koje dobivaju od škole, od nakladničkih kuća od kojih uzimaju udžbenike ili ih izrađuju samostalno, također ispitanici odgovaraju da imaju dostupnu tehnologiju koju mogu koristiti u nastavnom procesu, a to su projektor, laptop i dostupnost online materijala.

Kao manu područne škole Salinovec, ispitanici izdvajaju postojanje knjižnice u prostorima škole, no ne i knjižnične građe pa tako na pitanje imaju li dovoljno lektirnih djela za sve učenike, ispitanici odgovaraju da nemaju dovoljno lektira jer ih u njihovoj školskoj knjižnici ima jako malo pa se lektire nabavljaju iz knjižnice Matične škole ili iz Gradske knjižnice. Na pitanje kakav je odnos učitelja/učiteljice s učenicima, roditeljima i kolegama ispitanici odgovaraju da je odnos korektan. Što se tiče odnosa s roditeljima, ispitanici govore da oni redovito dolaze na individualne razgovore i roditeljske sastanke i pravovremeno se rješavaju problemi ako se pojave. Odnos s učenicima je dobar, učenici su poslušni i nemaju nikakvih većih problema, a

isto takav je i odnos s kolegama unutar škole pa napominju da se mogu zajedno konzultirati ako dođe do nekih nejasnoća i problema. Također, ispitanici napominju da imaju jako dobru suradnju sa stručnim suradnicima koji dolaze nekoliko puta tjedno u školu, te da imaju jako dobar odnos s ravnateljem koji im u svemu izlazi u susret te se oko svega mogu konzultirati i dogovoriti.

Kod provedbe intervjuja ispitanicima je bilo postavljeno pitanje jesu li ikad osjetili sagorijevanje na poslu poznato kao burn out, a odgovor ispitanika je bio da nisu osjetili u konkretnoj nastavi, no jesu kad se radi o administrativnim poslovima i prije početka same nastavne godine. Na pitanje imaju li u svojim razredima učenike po individualiziranom programu ili individualiziranom programu, ispitanici odgovaraju da rade s učenicima po oba programa te da unatrag nekoliko godina gotovo nema generacije, a da se u razrednu ne nalazi barem jedan učenik koji zahtjeva poseban program. Rad za zajednicu u kojoj se škola nalazi jedna je od karakteristika područnih škola, no na pitanje rade li ispitanici za zajednicu u kojoj se škola nalazi odgovaraju da imaju suradnju sa zajednicom i to s Kulturno-umjetničkim društvom ali ne preveliku zbog većeg obujma posla, ali sve nadoknađuju s učenicima s kojima rade razne praktične radove i učenici dolaze na različite kreativne grupe koje se organiziraju u školi.

Najzanimljivija pitanja postavljena ispitanicima jesu ona o prednostima i nedostacima rada u područnoj školi. Ispitanici su na ova postavljena pitanja odgovorili da su prednosti rada u područnoj školi mali broj učenika i to što poznaju sve učenike, jednosmjenska nastava i dostupnost didaktičkih materijala, a kao nedostatke rada u područnoj školi izdvajaju nedostupnost lektire i mogućnost rada u kombiniranim razrednim odjeljenjima u budućnosti zbog smanjena broja učenika.

10.2 Analiza stavova učitelja područne škole Kuljevčica

Područna škola Kuljevčica je, također, Područna škola s čistim razrednim odjeljenjima. Svojom veličinom i smještajnim kapacitetom manja je od područne škole Tin Ujević, Salinovec pa je četverogodišnja. Iz ove područne škole intervjuirano je četiri ispitanika. Na pitanje gdje se održava nastava tjelesne i zdravstvene kulture ispitanici odgovaraju da nastavu održavaju u razredu, holu škole ili na školskom dvorištu za lijepog vremena jer škola nema dvorane. Ispitanicima je

bilo postavljeno pitanje imaju li dovoljno dostupnog didaktičkog materijala za rad pri čemu je odgovor bio da je didaktičkog materijala dovoljno jer ih nabavljaju od škole, nakladničkih kuća ili ih samostalno izrađuju te međusobno izmjenjuju. Također, ispitanici odgovaraju da imaju dovoljno dostupne tehnologije koju mogu koristiti u radu, a izdvajaju projektor i laptop.

Kao u područnoj školi Salinovec, tako i u Područnoj školi Kuljevčica javlja se problem nedovoljno dostupnih lektirnih djela za sve učenike pa ispitanici na postavljeno pitanje imaju li dovoljno lektirnih djela za sve učenike odgovaraju da nemaju dovoljno dostupnih djela te da učenici moraju lektirna djela nabavljati iz knjižnice Matične škole ili iz Gradske knjižnice što ide na trošak roditeljima. Isto tako, govore kako imaju dobru suradnju s knjižnicama jer knjižničarke iz Matične škole ili iz Gradske knjižnice dolaze učenicima nekoliko puta godišnje odraditi sat lektire. Još jedno zanimljivo pitanje postavljeno ispitanicima je ono o njihovom odnosu s učenicima, roditeljima, kolegama, ravnateljem i stručnim suradnicima. Ispitanici na ovo pitanje odgovaraju da imaju jako dobar i topli odnos s učenicima jer su mali razredi pa se svi lako povežu, no učenici poštuju autoritet i poštovanje prema radu. Isto tako, ispitanici govore da imaju izuzetno dobar odnos s roditeljima te da se mogu u svemu dogovoriti i surađivati. Isto tako, govore da roditelji jako brinu o redovitom dolasku na individualne razgovore te na roditeljske sastanke. Za odnos s kolegama, ispitanici odgovaraju da je odnos jako dobar te da se o svemu dogovaraju i međusobno si pomažu, a isto takav odgovor daju i za suradnju s ravnateljem škole. Što se tiče odnosa sa stručnim suradnicima, ispitanici odgovaraju da je odnos jako dobar te da stručni suradnici dolaze u škole, održavaju radionice s roditeljima, učenicima i slično. Od četiri ispitanika u područnoj školi Kuljevčica, jedan ispitanik odgovara potvrdno na pitanje susreću li se sa sagorijevanjem na poslu poznatim kao burn out, no ispitanici odgovaraju da su jako zadovoljni radom te da se ne vide ni u jednom drugom poslu. Isto tako, na pitanje imaju li ispitanici u svojim razrednim odjeljenjima učenike koji rade po individualiziranom i prilagođenom programu od četiri ispitanika troje ih odgovara potvrdno da imaju učenike koji rade po posebnim programima pri čemu je u jednom razredu i pomoćnik u razredu, dok jedan od ispitanika trenutno nema učenika koji radi po posebnom programu. Ispitanici napominju kako od njih to zahtjeva dodatan angažman u samom pripremanju za nastavne sate te za cijelu školsku godinu.

Ispitanicima je bilo postavljeno pitanje rade li praktične radove s djecom i surađuju li sa zajednicom u kojoj se škola nalazi, te na oba pitanja ispitanici odgovaraju da provode razne radove s djecom prilikom raznih dana obilježavanja i da se aktivno uključuju u rad za zajednicu u kojoj se škola nalazi i to kroz razne akcije poput zelene čistke, vatrogasnih vježba, sportskih događanja i slično. Na pitanja o prednostima i nedostacima područne škole Kuljevcica ispitanici odgovaraju da su prednosti jednosmjenska nastava, malen broj učenika i prijateljski odnos s učenicima, odlična suradnja s kolegama te to što se mogu individualno posvetiti svakom od učenika, a kao nedostatke izdvajaju dvoranu u kojoj bi se održavala tjelesna i zdravstvena kultura te razne priredbe, nedostatak pojedinih materijala i lektirnih djela te nepravovremenost informacija i nemogućnost učenika posjećivanja nekih kulturnih ustanova koje mogu učenici iz matične škole.

10.3 Analiza stavova učitelja područne škole Prigorec

Područna škola Prigorec svojim kapacitetom najmanja je škola matične škole Ivana Kukuljević Sakcinski, Ivanec. Nastava u ovoj područnoj školi odvija se u kombiniranim razrednim odjeljenjima pri čemu su kombinacije prvog i trećeg razreda te drugog i četvrtog razreda. Iz ove škole intervjuirano je bilo dva ispitanika. Kombinirana razredna odjeljenja su poseban fenomenom u nastavi koji zahtjeva da se u jednom školskom satu, paralelno vode dva razredna odjeljenja pa to od učitelja zahtjeva veći angažman i jako dobru organizaciju rada.

Kako je napomenuto, Područna škola Prigorec manjeg je kapaciteta pa na pitanje gdje se održava nastava tjelesne i zdravstvene kulture ispitanici odgovaraju da se nastava održava u razredu ili na holu škole pri čemu se pazi da se organizira raspored tako da oba odjeljenja u isto vrijeme imaju nastavu tjelesne i zdravstvene kulture. Za lijepog vremena nastava se održava na školskom dvorištu ili sportskom igralištu nedaleko od škole.

Ispitanicima je bilo postavljeno pitanje imaju li dovoljno dostupnog didaktičkog materijala te oni odgovaraju da je didaktičkog materijala dovoljno te da dobiju sve što im je potrebno za uspješan i kvalitetan rad, a isto tako odgovaraju i za dostupnost tehnologije u nastavi pri čemu izdvajaju laptop i projektor. U prethodne dvije ispitane područne škole javio se problem nedostatka lektirnih djela za sve

učenike, no ovdje ispitanici na pitanje imaju li dovoljno dostupne lektire za sve učenike odgovaraju da imaju dovoljno lektirnih djela jer je škola dobila donaciju lektirnih naslova od Gradske knjižnice Ivanec pa je time osigurana lektira za sve učenike pošto su dislocirani od Matične škole i Gradske knjižnice. Na pitanje kakav je odnos ispitanika s učenicima, roditeljima, kolegama, ravnateljem i stručnim suradnicima, ispitanici odgovaraju da je odnos s učenicima jako dobar i topli te da su kao mala obitelj, isto tako napominju kako je odnos s roditeljima izuzetno dobar te da nemaju problema i roditelji su jako angažirani oko dolaženja na roditeljske sastanke i individualne razgovore te ispitanici smatraju da roditelji više brinu za napredak učenika za razliku od roditelja učenika iz matične škole. Također, ispitanici odgovaraju da je odnos s kolegama jako dobar te se oko svega mogu konzultirati i dogovoriti, a takav je odnos s ravnateljem koji u svemu uskače i voljan je pomoći oko svega što je potrebno. Za odnos sa stručnim suradnicima ispitanici odgovaraju da je odnos dobar te stručni suradnici dolaze u školu i prate kako učenici napreduju i rade te provode razne radionice za učenike i roditelje. Sagorijevanje na poslu poznato kao burn out je česta pojava u radu. Jedan od ispitanika odgovorio je potvrdno na pitanje je li se ikad susreo sa sagorijevanjem na poslu, no razlog tome je što se prvi put susreće s radom u kombiniranim razrednim odjeljenjima. Oba ispitanika odgovorila su potvrdno na pitanje imaju li u svojim razrednim odjeljenjima koji rade po individualizirano programu i prilagođenom programu. Pošto se Područna škola Prigorec nalazi u maloj sredini, sama škola i njezina okolina su glavni centar zbivanja raznih događanja. Ispitanicima je postavljeno pitanje rade li praktične radove s djecom i surađuju li sa zajednicom u kojoj se škola nalazi te na oba postavljena pitanja ispitanici odgovaraju potvrdno. Ispitanici provode razne praktične radove s djecom kad se radi o raznim danima obilježavanja, a također, imaju jako dobru suradnju zajednicu pa su uključeni u zelene čistke, organizaciju živih jaslica u blagdansko vrijeme te surađuju s Udrugom građana Prigorec.

Kao prednosti i nedostatke rada u područnoj školi s kombiniranim razrednim odjeljenjima učitelji izdvajaju kao prednosti manji broj učenika, toplu atmosferu te individualni pristup svakom od učenika, a kao nedostatke rada u područnoj školi, ispitanici izdvajaju udaljenost od grada i Matične škole i lošu infrastrukturnu povezanost te materijalnu opremljenost škole.

10.4 Analiza stavova učitelja matične škole Ivanec s iskustvom rada u područnoj školi Prigorec

Prijelaz iz područne u matičnu školu prilika je koju pojedini učitelji dobiju na odabir prilikom rada. U ovom istraživanju, intervjuu su prisustvovala dva ispitanika koja su radila u područnoj školi Prigorec u kojoj se nastava vodi u kombiniranim razrednim odjeljenjima, a trenutno rade u matičnoj školi u Ivancu gdje imaju veća, ali čista razredna odjeljenja. Ovim ispitanicima bila su postavljena devet pitanja kojima se želi dobiti širi uvid u razlike u radu između područne škole s kombiniranim razrednim odjeljenjima te matične škole s čistim razrednim odjeljenjima.

Ispitanicima je bilo postavljeno pitanje kakav im je bio proces prilagodbe iz područne u matičnu školu na koje su oni odgovorili da proces prilagodbe nije bio lagan pošto su radile u kombinaciji s manjim brojem učenika, a sada rade u većim razrednim odjeljenjima te to zahtjeva više rada. Isto tako, proces prilagodbe bio je težak zbog rada u dvosmjenskoj nastavi dok se u područnoj školi nastava provodi u jednoj smjeni. Također, ispitanici su odgovorili na pitanje jesu li imali više posla oko dnevnih, tjednih, mjesečnih i godišnjih priprema te planova i programa u područnoj školi ili matičnoj školi pri čemu su odgovorili da je više posla oko samog pripremanja i organizacije rada bilo u područnoj školi pošto se radilo o kombiniranim razrednim odjeljenjima, a sada se mogu konzultirati s kolegama i međusobno razmjenjuju planove i programe koje naprave te se uvijek dogovore oko raspodjele posla za svaki pojedini predmet.

Kao i ispitanici u područnim školama, ovim ispitanicima je, također, bilo postavljeno pitanje jesu li se ikad susreli sa sagorijevanjem na poslu poznatim kao burn out pri čemu je jedan od dva ispitanika odgovorio da se susreo sa sagorijevanjem na poslu zbog većih zahtjeva od strane roditelja, učenika i same okoline. Ispitanicima su odgovorili na pitanje kakav je njihov odnos s učenicima i roditeljima sada kad rade u matičnoj školi pri čemu su dali odgovore da je odnos s učiteljima i roditeljima dobar i korektan iako su u područnoj školi s učenicima imali prisniji i topliji odnos pošto je bilo manje učenika, no i ovdje se trude da održe toplu i ugodnu radnu atmosferu.

Jedno od glavnih pitanja koje je bilo postavljeno ispitanicima je ono o prednostima i nedostacima rada u područnoj školi za razliku rada u matičnoj školi. Ispitanici su odgovorili da su prednosti rada u područnoj školi za razliku od matične škole manji broj učenika, individualni pristup svakom od učenika, mala sredina u kojoj se škola nalazi, jednosmjenska nastava te to što su mlađi učenici puno učili od starijih, a kao nedostatke izdvajaju dislociranost osobito u zimsko razdoblje i nedostatak, a kao jedini nedostatak matične škole izdvajaju dvosmjensku nastavu.

Kao što je spomenuto, mnogi učitelji u svom radu dobiju priliku za premještaj. Posljednje pitanje koje je bilo postavljeno ispitanicima se odnosilo na to jesu li imali bilo kakve dileme prilikom ponude za premještaj u matičnu školu te bi li se ponovno vratili raditi u matičnu školu, a odgovori na ova pitanja su bili da nisu imali nikakve dileme prilikom prihvaćanja ponude za rad u matičnoj školi te da bi morali jako dobro razmisliti bi li se ponovno vratili raditi u područnu školu.

11 Rezultat istraživanja

U ovom istraživanju ispitanici su bili osam učitelji područnih škola matične škole Ivana Kukuljevića Sakcinskog Ivanec te dva učitelji s iskustvom rada u područnoj školi koji trenutno rade u matičnoj školi Ivanec. Ispitanici su odgovarali na pitanja koja su bila postavljana istraživačkim instrumentom intervjuom, a kojim se htio dobiti širi uvid u rad područnih škola ivanečkog područja. Iako sve tri područne škole spadaju u jednu matičnu školu, svaka od njih je specifična na svoj način što će biti prikazano u rezultatima istraživanja. Sve tri ispitane područne škole nastavu provode u jednoj smjeni. Istraživanjem se utvrdilo da se samo u područnoj školi Prigorec nastava provodi u kombiniranim razrednim odijeljenima dok se u ostale dvije škole nastava provodi u čistim razrednim odijeljenima.

Od tri istražene područne škole jedino Područna škola Tin Ujević, Salinovec ima sportsku dvoranu za održavanje tjelesne i zdravstvene kulture. Isto tako, sve istražene područne škole uz učionice imaju zbornice, školski hol, kuhinju i blagovaonu. Uz materijalnu opremljenost škole veže se dostupnost didaktičkog materijala i dostupnost tehnologije koja se može koristiti u nastavi te se istraživanjem utvrdilo da u ispitanim područnim školama ima dovoljno dostupnih didaktičkih materijala i tehnologije za rad. Nedostatak ispitanih područnih škola je nedostupnost dovoljno

lektirnih djela. Od tri ispitane škole samo Područna škola Tin Ujević, Salinovec ima knjižnicu u prostorima škole, no nema dovoljno lektirnih djela za sve učenike pa učenici te i područne škole Kuljevića lektirna djela posuđuju iz knjižnice matične škole ili iz Gradske knjižnice. Područna škola Prigorec nema knjižnicu u prostorima škole, no od ove školske godine dobila je donaciju od Gradske knjižnice i čitaonice „Gustav Krklec“ Ivanec pa je time riješen problem lektira.

Odnos između učitelja, učenika, roditelja, kolega, ravnatelja i stručnih suradnika dobar je i korektan u sve tri ispitane područne škole, a isto to navode i ispitanici koji rade u matičnoj školi, no prethodno su imali iskustvo rada u područnoj školi. Istraživanjem se htjelo utvrditi susreću li se učitelji sa sagorijevanjem na poslu poznatim kao burn out. Od deset ispitanika troje se izjasnilo da su iskusili sagorijevanje na poslu, no sagorijevanje nije vezano za rad u razredu već za administrativne poslove te sve veće zahtjeve koje postavljaju učenici, roditelji i okolina. Isto tako, od deset ispitanika sedmero njih u razredu ima učenike koji rade po individualiziranom ili prilagođenom programu, dok jedan od deset ispitanika ima asistenta u nastavi.

Područne škole su glavna središta događanja u mnogim mjestima, a učitelji su glavni pokretači kulturnog života. Istraživanjem se došlo do rezultata da učitelji rade razne praktične radove s učenicima i da mnogi od njih aktivno sudjeluju u radu za zajednicu u kojoj se škola nalazi i to kroz organizaciju zelenih čistki, sportskih aktivnosti, vatrogasnih vježbi i slično. Dvoje od ispitanih učitelja izjasnilo se da nemaju preveliku suradnju sa zajednicom u kojoj se škola nalazi jer postoje druge udruge koje se time bave.

Prednosti i nedostaci rada u područnoj školi bitnija su pitanja koja su se htjela istražiti pa se najviše kao prednosti rada u područnoj školi ističu mali broj učenika i mogućnost individualnog pristupa svakom od njih te jednosmjenska nastava, dok se kao nedostaci izdvajaju nedostupnost dvorane, udaljenost od grada i Matične škole, nepravovremenost informacija i učenici su u mnogim stvarima zaklinuti za razliku od učenika koji pohađaju matičnu školu Ivana Kukuljevića Sakeinskog Ivanec. Učitelji s iskustvom rada u područnoj školi, a koji trenutno rade u matičnoj školi Ivanec izdvajaju jednake prednosti i nedostatke rada u područnim školama kao i učitelji koji

rade u njima, no kao jedini nedostatak rada u matičnoj školi izdvajaju dvosmjensku nastavu.

Prema dobivenim rezultatima istraživanja može se vidjeti kako su obilježja područnih škola matične škole Ivanec jednosmjenska nastava, mali broj učenika, dostupnost didaktičkih materijala i tehnologije za rad, te nedovoljno dostupnih lektirnih djela za sve učenike. Dileme koje se mogu javiti u istraženim školama su one oko mogućnosti pojave kombiniranih razrednih odjela ako dođe do smanjenja broja učenika u budućnosti, a kao mogućnosti mogu se izdvojiti kvalitetan i prisan pristup učenicima što stvara ugodnu radnu atmosferu i motivira učenike na aktivnost i rad, učenici međusobno nauče surađivati, dijeliti te imaju mogućnost stjecanja pojedinih vrijednosti koje djeca u većim školama i gradovima mogu vrlo teško usvojiti.

12 Zaključak

Područne škole su manje škole osnovane od strane Županije te se prispajaju Matičnoj školi nekog područja, no bez obzira na veličinu pružaju nezamjenjivo bogatstvo mjestu u kojem se nalaze. Područne škole su centar obrazovnog, kulturnog i društvenog života i zbivanja pojedinih mjesta. Iako zbog svoje veličine neke od njih pružaju slabu materijalnu opremljenost, upravo zbog toga učenici koji ih pohađaju postaju skromnija djeca koja znaju cijeniti sve što im se pruža. Učitelji područnih škola su, također, nositelji obrazovnog, društvenog i kulturnog života nekog mjesta pa je njihova uloga jedna među bitnijima.

Smatram da svako manje mjesto koje je udaljeno od grada ima pravo na područnu školu jer se njome proširuju vidici ljudi koji žive u tim prostorima, a samim time se učenicima, kojih je u većini slučajeva malo, pruža mogućnost da se ne udaljuju više od pet kilometara od mjesta u kojima borave i koja su udaljena od matične škole. Svojim postojanjem područne škole obogaćuju život učenika koja ih polaze jer učenici više razvijaju svoje komunikacijske vještine, praktični rad i međuljudske odnose što je teže ostvarivo u većim školama s velikim brojem učenika unutar jednog razreda. Isto tako, učitelj postaje „članom obitelji“ jer svojim postojanjem daje učenicima sve što im je potrebno da postanu kvalitetni ljudi, a u tom procesu imaju potpuno povjerenje i potporu roditelja učenika koji pohađaju područnu školu.

Provodeći istraživanje u područnim školama matične škole Ivana Kukuljevića Sakcinskog iz Ivanca, dobila sam uvid u rad tri različite područne škole koje pripadaju istoj matičnoj školi. Iako su sve tri škole različite i nisu zadovoljeni svi materijalni uvjeti koji bi omogućili kvalitetniji te ispunjeniji rad, taj nedostatak ne utječe na sposobnost, volju i motivaciju učitelja koji rade u njima.

Prema tome može se zaključiti da bez obzira na različitosti koje pruža svaka od škola i slabe materijalne uvjete, učitelji se trude da učenicima ništa ne nedostaje, da svi surađuju i međusobno se poštuju te stvaraju vrijednosti koje će im biti korisne za cijeli život, a najvažnije, da učenici postanu dobri, kvalitetni i samostalni ljudi. Sama po sebi područna škola zahtijeva veliki angažman svakog učitelja koji radi u njoj, no bitno je svaki dan i svaki novi zahtjev prihvatiti kao jedinstven izazov. Škola i učitelj su kreatori mladih ljudskih bića koji ih spremaju na izazove koje donosi život u

budućnosti pa je bitnije staviti naglasak na kvalitetu odnosa, ponašanje i snalažljivosti u raznim situacijama, a ne na materijalnu opremljenost.

13 Prilozi

Pitanja za intervjuiranje učitelja područnih škola matične škole Ivana Kukuljevića Sakcinskog, Ivanec:

1. Koji razredni odjel ima učitelj/učiteljica?
2. Koliko godina staža ima učitelj/učiteljica?
3. Učitelj/učiteljica živi u selu ili u gradu?
4. Kolika je prosječna udaljenost od mjesta stanovanja do škole u kojoj rade?
5. Koliki je prosječan broj učenika u razredu?
6. Radi li učitelj/učiteljica u kombiniranim odjeljenjima i koliko odjeljenja ima po razredu?
7. Radi li učitelj/učiteljica u smjenama?
8. Gdje se održava nastava TZK?
9. Imaju li dovoljno dostupnog didaktičkog materijala?
10. Imaju li dovoljno dostupne tehnologije?
11. Imaju li dovoljno dostupne lektire za sve učenike u razredu?
12. Kakav je odnos učitelja/učiteljice s učenicima?
13. Kakav je odnos učitelja/učiteljice s kolegama?
14. Kakav je odnos učitelja/učiteljice s roditeljima?
15. Je li učitelj/učiteljica ikad iskustvo burn out?
16. Radi li učitelj/učiteljica individualizirani ili prilagođeni program za nekog od učenika?
17. Radi li učitelj/učiteljica sa stručnim suradnicima?
18. Kakav je odnos učitelja/učiteljice s ravnateljem?
19. Radi li učitelj/učiteljica praktične radovi s djecom?
20. Radi li učitelj/učiteljica za zajednicu u kojoj se škola nalazi?
21. Koje su prednosti rada u područnoj školi?
22. Koji su nedostaci rada u područnoj školi?

Pitanja za učitelje s iskustvom rada u područnoj školi, a koji trenutno rade u matičnoj školi Ivana Kukuljevića Sakcinskog, Ivanec

1. Kakva je bio proces prilagodbe iz područne u matičnu školi?
2. Što se učitelju/učiteljici više sviđa, radu u područnoj ili radu u matičnoj školi?
3. Kako učitelj/učiteljica reagira na burn out?
4. Kakav je odnos učitelja/učiteljice s roditeljima?
5. Kakav je odnos učitelja/učiteljice s učenicima?
6. Koje su prednosti, a koji nedostaci rada u područnoj za razliku od matične škole?

Zapisi intervjua s minimalnim jezičnim uređivanjem

Područna škola Kuljevcica

Treći razred

1. *Vi imate koji razredni odjel?* Treći razred.
2. *Koliko imate godina staža do sada?* Do sada imam 12 godina radnog staža.
3. *Živate u selu ili u gradu?* Moglo bi se reći da u selu pokraj Ivanca (Lančić)
4. *Kolika Vam je udaljenost od mjesta stanovanja do škole u kojoj radite?* Od mjesta stanovanja do ove škole u kojoj radim je tri i pol kilometra.
5. *Koliki je prosječan broj učenika u razredu?* U razrednoj nastavi sam imala dvije zamjene, jedna u Ivancu s brojem oko 20 učenika, a jedna u područnoj školi Kuljevcica s 12 učenika, zatim na Višnjici 28 učenika i onda tri generacije po 14 učenika i eto sada imam 8 učenika. Znači prosjek bi bio negdje od 8 do 20, neka sredina.
6. *Jeste li ikad radili u kombiniranom razrednom odjeljenju?* Ne, nikad.
7. *Radite li u smjenama?* U područnoj školi sam radila u smjeni 2006. Godine, tj. 2006. sam u Ivancu radila u dvosmjenskoj nastavi, a 2007. sam radila u područnoj školi, isto Kuljevcica u dvije smjene zbog četiri razredna odjela, onda su bile dvije kolegice jutarnja smjena, a dvije podnevna.
8. *Gdje se održava nastava tjelesne i zdravstvene kulture?* Znači, mi u područnoj školi Kuljevcica održavamo nastavu tjelesne i zdravstvene kulture u učionici, a kad nam vremenski uvjeti dozvole idemo s djecom na igralište i tamo održavamo sve nastavne sadržaje.
9. *Kako stojite s didaktičkim materijalima, ima li ih dovoljno?* Općenito za didaktičke materijale smo jako zadovoljni. Ravnatelj nam je sve se osigurao odmah. Dobili smo i bijelu ploču, dobili smo flomastere, dobili smo sve potrebne materijale koji nam trebaju, također smo dobili projektor. Po ničemu ne zaostajemo i ništa nam ne nedostaje u područnoj školi vezano za materijale.
10. *Imate li dovoljno dostupne tehnologije koju možete koristiti u radu?* Tehnologija nam je isto osigurana, imamo sve potrebno za rad.
11. *Ima li u školi dovoljno lektirnih naslova sve učenike?* Što se tiče lektire imamo dosta književnih djela. S obzirom na naše učenike po razredima mislim da im je dostupna lektira. Međutim, moram napomenuti da su moji učenici učlanjeni u Gradsku knjižnicu i većina roditelja i učenika odlazi u Gradsku knjižnicu. U školskoj

knjižnici je, također, znači dostupna. Radite li neku suradnju s knjižnicama? Radimo, radimo. Dode knjižničarka kod nas, pozivaju nas kod sebe u Ivanec da vide učenici baš školsku knjižnicu. Isto tako, pozivaju nas i u Gradsku knjižnicu tako da je suradnja među knjižnicama uredi, zadovoljavajuća.

12. *Kakav je Vaš odnos s učenicima pošto radite u manjim odjelima?* Odnos s učenicima je blizak i moglo bi se reći da je puno veća i jasnija komunikacija i upoznavanje kad je broj učenika manji. Njih je osam i mislim da je to puno veći i jasniji odnos, nego dok je broj učenika veći.

13. *Kakav je Vaš odnos s kolegama?* Izuzetno dobar. Znači, nas je u razrednoj nastavi ukupno četiri, suradnja je izuzetna, dogovaramo se oko podjele rada. Napominjem jedino da svaka učiteljica na područnoj školi mora popratiti svaku manifestaciju. Svaki važan datum pratimo, sve i na razini škole i još pojedinačno s učenicima unutar razreda, tako da su tu učenici jako uključeni i svih osam učenika je uvijek jednako uključeno, evo to je isto jedna prednost male škole.

14. *Kakav je Vaš odnos s roditeljima?* Isto je jako dobar odnos s roditeljima pošto je manja sredina. Roditelji se međusobno poznaju. Roditelji, što mi je drago pomažu jedni drugima, u mojem razredu je, konkretno, djevojčica kojoj su roditelji gluhonijemi i susjeda koja im je vjerojatno blizu jako puno pomaže djevojčici. Što se što se tiče same organizacije prijevoza, ako slučajno izostane s nastave također svi uskaču. Kažem, bilo kakva poruka, ja se mogu osloniti na jednog roditelja koji će pomoći drugima. Također, predstavica roditelja je izuzetno kulturna. Ona ih, također, sve obavijesti tako da je komunikacija s njima zadovoljavajuća. Posjećuju, redovito dolaze na individualne razgovore, na roditeljske sastanke...Odaziv je velik, tako da je uredi.

15. *Jeste li ikad iskusili burn out, odnosno sagorijevanje na poslu?* Izgaranja u posla kod mene još nema. Ja sam jako zadovoljna i dolazim, velim, sa stvarno velikom voljom na posao. Volim taj posao i ne mogu zamisliti da negdje drugdje moram ići, tako da me strašno veseli i ispunjava i nema nikakvog sagorijevanja

16. *Imate li u razredu učenika koji radi po prilagođenom programu ili individualiziranom programu?* Nemam. Evo u mojem razredu ove školske godine, niti prethodnih godina. Znači sad imam treći razred te nemam niti individualiziranog programa niti prilagođenog.

17. *Kakva Vam je suradnja sa stručnim suradnicima?* Zadovoljavajuća. Također, za stručnom suradnicom sam imala potrebu od prvog razreda vezano za neke učenike i

zadovoljavajući je odnos. Oni se odazovu, rado dođu kod nas, prate učenike kojima je to potrebno. Također, nas upute do koje razine idemo kad su roditelji u pitanju i eto dolaze nam stručne suradnice u toj mjeri da nam održavaju radionice na satovima razrednika. Sada će održati ove školske godine radionice kod mene i na roditeljskom sastanku i s učenicima prema svojem planu i surađujemo preko školskog preventivnog programa. One nam pošalju radionice i materijale i kako odraditi radionice mi onda to odradimo pa veli, suradnja je jako dobra.

18. *Kakav je Vaš odnos s ravnateljem?* Također, pohvaljen. Komuniciramo pošto smo Područna škola, komuniciramo preko emaila, ravnatelj nas na vrijeme sve obavijesti. Jasni je odnos ako nešto treba. Kontaktira nas pojedinačno ili kao školu. Što se tiče bilo kakve uključenosti u programe odlaska s djecom na neke kino predstave uvijek smo uključeni. Znači, kako Matična škola tako i mi, a tako i s kolegama.

19. *Radite li praktične radove s djecom povodom nekih dana obilježavanja?* Uključujemo djecu u sve praktične radove. Oni su uključeni u praktične radove i unutar nastave, a uključeni su i u praktične radove izvan nastave. Znači, mi smo prošle godine odlazili s djecom na razne radionice u muzej planinarstva. Kolegice iz Ivanca su nas uključile u upoznavanje našeg zavičaja i mi smo s našom djecom, također, odlazili. Što se tiče praktičnih radova vezano za obilježavanje nekih prigodnih datuma, uvijek sudjeluju u njoj svi. Znači, i na nastavi i na nekim izvannastavnim aktivnostima ili na obilježavanju važnih datuma.

20. *Radite li s učenicima za zajednicu u kojoj se škola nalazi?* Mi prema potrebi, ako se zajednica javi napravimo priredbe na razini škole za cijelu zajednicu. Što se tiče rada za zajednicu, odazovemo se uvijek u akcije koje su potrebne. Znači, oni nama jave, na primjer, ako je neki sportski susret, ako su vatrogasci dođu, održe predavanje pa se mi odazovemo na neke vježbe. Ako postoji neki program kao što je sakupljanje papira, odnosno čišćenja okoliša, tu smo također bili uključeni tako da je suradnja sa zajednicom vrlo dobra.

21. *Koje su prednosti rada u područnoj školi?* Prednost rada nam je mali broj učenika tako da se ja mogu posvetiti individualno svakom učeniku kada je to potrebno. Ja mogu na vrijeme reagirati. Prednost je u tome da imam manje pedagoške dokumentacije, manje pripreme, ne u smislu same pripreme za sat, nego pripreme listića i brojčano manje papira, manje trebam kopiranja. Mogu u svakom trenutku djelovati kad vidim da se djetetu javi neki problem. Prednosti se javljaju

kod ispravljanja ispita i kad unosim to u e-Dnevnik. Administrativni poslovi su u tom području smanjeni u smislu brzine. Također, manji je kolektiv pa se neki učenici lakše uključuju u rad, otvoreniji su, svaki od njih ima priliku samostalno se izraziti. Svaki ima priliku svaki dan biti pitan. Što se tiče nekih sadržaja, čitanja, vježbanja iz matematike oni su uvijek svi na redu tako da nitko ne ostaje zapostavljen, tako da dijete koje je nesigurno, tako, jača svoje i usmeno izlaganje i pokazuje ono što je naučio

22. *Što bi izdvojili kao nedostatak rada u područnoj školi?* Evo za mene je možda samo nedostatak dvorane. Dvorana koja bi nam možda poslužila za izvođenje tjelesne i zdravstvene kulture, a kasnije i za manifestacije kao što su priredbe pa bi mogli primiti veći broj ljudi, a drugo ja ne vidim kao nedostatak.

Četvrti razred

1. *Koji je Vaš razredni odjel?* 4k (4 razred)
2. *Koliko do sada imate godina radnog staža?* 18 godina.
3. *Što se tiče mjesta stanovanja, živite li u selu ili gradu?* Selu.
4. *Kolika je udaljenost od Vašeg mjesta stanovanja do radnog mjesta?* 1300 metara.
5. *Koliki je prosječan broj učenika po razredu?* Trenutno imam 11 učenika, a prosjek je negdje 10.
6. *Radite li u kombinaciji?* Ne, imam čista odjeljenja ali sam radila u kombinaciji .
Kakva su vam iskustva rada u kombinaciji? Meni osobno odlična jer su djeca puno samostalnija, nauče neke vještine koje, recimo, učenici koji su u čistom razredu ne razviju toliko dobro. Sama samostalnost, sama upornost, snalaženje u radu, to je recimo nešto posebno. Jest da oni jesu dobri kad su u čistom odjeljenju ali nije to to, vidi se ta razlika. *Što se tiče same pripreme?* To je za samog učitelja puno teže. Treba jako dobro uskladiti dvije vrste satova koji će se određivati tako da ne bi isti sat bile dvije obrade. To je neizvedivo. Znači, mora se jako dobro iskombinirati sam mjesečni plan i sam tjedni plan i onda to opet uskladiti da bi to u razredu funkcioniralo, velim dupli posao za učitelja ali djeci, po mom mišljenju, jako dobro dođe.
7. *Radite li u smjenama?* Radila sam čak i u tri smjene, u onoj međusmjeni. Razlika je velika jer nova međusmjena je možda učenicima najteža jer dolaze u školu oko 10:30h. Oni su tamo do 16h pa je to možda najgora smjena. Ostali u jutarnjoj smjeni su nekako složeniji i najviše rade, popodne su već pomalo umorniji i pogotovo zadnje satove, ali sve zavisi od učitelja.
8. *Gdje održavate nastavu tjelesne i zdravstvene kulture?* U učionici, odnosno hodniku i vani na igralištu zavisno od vremena.
9. *Imate li dovoljno dostupnog didaktičkog materijala?* Imamo gotovo sve, zapravo sve što tražimo ravnatelj nam nabavi, nema problema. Tako da međusobno s kolegicama razmjenjujemo materijale.
10. *Imate li dostupnu tehnologiju u nastavi?* Znači, imamo projektor i svaki razred bijelu ploču, tako da nam ne treba projekcijsko platno i imamo zvučnike i računala.
11. *Imaju li svi učenici pristup lektiri?* Većina učenika je učlanjena ili u Gradsku knjižnicu ili u Knjižnicu matične škole. Ovdje imamo neke lektirne naslove ali nije

dovoljno za svakog učenika. Imamo pokoji primjerak samo, ali većinom učenici to rješavaju putem Gradske knjižnice. Tako je s roditeljima dogovoreno.

12. *Kakav je Vaš odnos s učenicima?* Pa imamo neki, mogu reći, prijateljski odnos. Vrlo su slobodni ali opet kad se radi, se radi. Znači, puno dajem, puno tražim ali nema nekog straha, ne osjeća se taj odnos. Oni poštuju autoritet maksimalno, ali su i vrlo slobodni. Zapravo volim takav oblik rada. Nemamo strogi odnos tipa da sad mora biti mir i tišina da se čuje bubica. Isto tako, volim kreativnost u razredu i da se cijeli sat prožimju ideje i kad nekome nešto padne na pamet, naravno, vezano za nastavni sat, onda se i o tome razgovara.

13. *Kakav je Vaš vaš odnos s kolegama?* Odličan. Nema stvarno nikakvih problema pogotovo mi tu pošto smo mala škola i sve se dogovorimo pa sve super funkcioniра.

14. *Kakav je Vaš odnos s roditeljima?* Isto dobar. Nemam nekih problema. Naravno, ima roditelja koji su možda malo teži, ali opet onda zavisi od pristupa tim roditeljima. Malo se sve u celofan stavi, kako se kaže. Neki roditelji trebaju možda malo češće biti pozvani na informacije ali to se opet riješi.

15. *Jeste li ikad došli u situaciju burn out-a, odnosno sagorijevanja na poslu?* Pa za sad nisam.

16. *Radi li neki učenik po individualiziranom ili prilagođenom programu?* Imam učenika koji radi po individualiziranom programu i ima pomoćnika u nastavi. Učenik ima poremećaj ponašanja, dijagnoza je malo opširnija, ali on se dosta dobro uklopio u taj razred pošto je došao ovdje u drugom razredu i zapravo jako dobro funkcioniра, učenici su ga savršeno prihvatili i učenik mene, kao učiteljicu, jako dobro prihvaća, poštuje autoritet, poštuje zadatke koje dobije i to izvršiti, tako da je odlično zapravo.

17. *Suradujete li sa stručnim suradnicima?* Rad sa stručnim suradnicima isto je jako dobar. Znači nema problema. Oni su u matičnoj školi, ali što god da trebamo, zovemo telefonski ili dolaze. Znači, mi dolazimo k njima ili oni ovdje tako da nema problema.

18. *A kakav je Vaš odnos s ravnateljem?* Super. Ravnatelj je spreman uvijek na pomoć. Možemo u svemu razgovarati, znači, bilo što da nas muči uvijek su nam vrata otvorena, tako da za sad sam pozitivno.

19. *Radite li neke praktične radove s učenicima osobito kad se rade tematski dani?* Učenici su vrlo uključeni. Ja im uvijek dajem na izbor, pogotovo s četvrtim razredima mogu jako puno toga. Sve onda popratim bilješkom u e-dnevniku i nije

ocjena u pitanju, ali oni se masovno javljaju. Vrlo su aktivni po tom pitanju, vole praktične radove, vole sudjelovati, tako da sam prezadovoljna po tom pitanju.

20. *Radite li s učenicima za zajednice u kojoj se škola nalazi?* Vezano za Caritas skupljamo ako je nešto potrebno. Vrlo rado se oni uključuju, uključuju se i roditelji, sudjelujemo u provođenju zelene čistke, ali opet je pitanje koliko mi možemo vremenski odvojiti s obzirom na nastavu. Tako da sudjelujemo vezano za tih nekoliko tematskih dana u godini, ali ne opet previše.

21. *Što bi izdvojili kao prednost rada u područnoj školi?* Najveća prednost je malo odjeljenje. Mali broj učenika i svaki učenik svaki dan sudjeluje vrlo aktivno u svakom nastavnom satu. Nitko se ne može provući da spava na satu. Zatim, baš u ovoj područnoj školi odličan je odnos s kolegama, lako se sve dogovorimo pa isto tako, mogu reći da je jako dobar odnos s roditeljima bar u mojem razredu, što god da treba oni se isto vole aktivirati, vole doći i pomoći.

22. *Što bi izdvojili kao nedostatak rada u područnoj školi?* Možda to što nemamo dvoranu, to nam nedostaje pogotovo kad su ovi hladniji dani, ali inače ne mogu reći da ima nekih velikih nedostataka koji bi mi trenutno pali na pamet s obzirom na to da imamo i tehnologije i sve što nam treba za redovnu nastavu, ako nešto tražimo, to i dobijemo.

Drugi razred

1. *Vi imate koji razredni odjel?* Drugi razred.
2. *Koliko imate godina staža?* Pet godina.
3. *Živate li u selu ili gradu?* U gradu, Ivancu.
4. *Kolika Vam je otprilike udaljenost od mjesta stanovanja do škole u kojoj radite?*
Tri i pol kilometara.
5. *Koliki je prosječan broj učenika u razredu?* Općenito u razredima u kojima sam do sad radila otprilike devet do deset učenika.
6. *Jeste li ikad radili u kombiniranim odjeljenjima?* Nisam još radila u kombinaciji.
7. *Radite li u smjenama?* Radila sam u Ivancu u dvije smjene, a ovdje radim u jednoj smjeni .
8. *Gdje se održava nastava tjelesne i zdravstvene kulture?* Za vrijeme lijepog vremena vani na školskom igralištu, a kad je loše vrijeme i jako zima, onda imamo u hodniku ili učionici.
9. *Imate li dovoljno dostupnog didaktičkog materijala?* Imam, uglavnom, sve što nam je potrebno. Ono što nemamo znamo posuditi ili sami napraviti, nije baš problem oko toga.
10. *Imate li dostupnu tehnologiju?* Imamo laptop, projektor..
11. *Kakvo je stanje s lektirama, imaju li ih učenici dovoljno?* Nemamo baš nešto puno, uglavnom nam učenici posuđuju u Gradskoj knjižnici. Moji su svi učlanjeni u Gradsku knjižnicu pa znaju roditelji ili djeca tamo posuđivati lektire. Imate li suradnje s knjižnicama, pogotovo sa školskom? Imamo i eto baš sad dogovaram s knjižničarkom da održi sat lektire pa se moramo točno dogovoriti za mjesec i lektiru.
12. *Kakav je Vaš odnos s učenicima?* Dobri su, jako su dobri i zadovoljna sam. Rade, marljivi su. Prilagodba je trajala dosta dugo ali su se priviknuli na rad.
13. *Kakav je Vaš odnos s kolegama?* Super, odličan, sve se uspijemo dogovoriti, sve uskladimo i nema uopće nikakvih problema. Svi smo kolegijalni, uvijek uskačemo kad nekome nešto treba tako da sam baš jako zadovoljna.
14. *Kakav je odnos s roditeljima?* Isto, roditelji su jako dobri. Sve što treba pitaju, na roditeljskom baš vole postavljati pitanja, sve rješavamo, dolaze na individualne razgovore pa nema uopće tu problema. Nitko ne stvara probleme oko ničega, nema prijava i inspekcija što je zapravo najbitnije.

15. *Jeste li ikad iskusili burn out ili sagorijevanje na poslu?* Ne, nisam još. Nadam se da niti neću. Volim taj posao pa mislim dati maksimum od sebe. Volim raditi s djecom, volim pripremati različite materijale, tako da i ako postoji nekakav problem, kad dođem u razred to se sve zaboravi.

16. *Imate li učenika koji radi po individualiziranom programu ili prilagođenom?* Nemam. Imala sam prošle godine jednu učenicu koja je imala prilagodbu i individualizaciju ali se ona preselila u drugu područnu školu jer joj je lakše zbog udaljenosti.

17. *Što se tiče rada sa stručnim suradnicima, imate li dobru suradnju s njima?* Da imamo. Znamo komunicirati putem telefona i stručna služba dolazi u školu, a mi prema potrebi odlazimo tamo. Sve što trebamo oni nam savjetuju, daju, sad je baš u ponedjeljak pedagoginja na roditeljskom sastanku imala radionicu i roditelji su jako dobro reagirali i prezadovoljni su bili. Malo su više radili, a ne slušali.

18. *Kakav je Vaš odnos s ravnateljem?* Isto, sve što trebamo zovemo, on zove nas, dolazi ovdje ili mi k njemu. Sve lijepo funkcionira, brine se za kolege, imamo baš dobrog ravnatelja, mislim da je većina zadovoljna s njim i ne žalimo se, uvijek nam uskače, uvijek gleda da imamo sve što nam treba.

19. *Radite li neke praktične radove s učenicima sad pogotovo kad su dani raznih obilježavanja?* Uvijek nešto obilježavamo, radimo, uvijek su nam popunjeni panoi i u razredu i na hodnicima. Uključujemo ih u sve što možemo pa da i oni rade praktično da vide kako to izgleda. Sad se isto pripremamo za Božić, budu radili čestitke za roditelje...

20. *Radite li za zajednicu u kojoj se škola nalazi?* Suradujemo, imamo obrt koji nam puno uskače i mi njima. Daju nam glinu, suvenire pa učenici to znaju i za njih naprave što treba, uvijek se tako spajamo, oni nama, a mi njima.

21. *Što bi izdvojili kao prednost rada u područnoj školi?* Prednost je manji broj učenika, stignemo se posvetiti svakom učeniku. Mogla bi čak reći da svaki učenik ima individualizirano učenje jer uz tako mali broj učenika stignemo pregledati sve i sve ispraviti. Stignemo na satu provjeriti znanje koliko su taj dan usvojili, vidimo kako oni dišu, koliko znaju, kako će u pojedinoj situaciji odreagirati, baš su kao mala obitelj. Malo nas je pa se svi zajedno povežemo, postoji i znanje i emocionalna povezanost, to je velika prednost. Isto poznajemo i učenike iz drugih razreda kad su uvijek zajedno. Rad u jednoj smjeni ima prednost, mislim da su učenici odmorniji

ujutro, pošto sam radila u dvije smjene, znam kako su učenici reagirali i funkcionirali popodne, pogotovo u nižim razredima dok nemaju koncentraciju

22. *Što bi izdvojili kao nedostatke rada u područnoj školi?* Pa nedostatak, nema baš nekih nedostataka. Ajde nemao dvoranu ali se uvijek snađemo s tjelesnim, imamo neke materijale. Nemamo npr. veće materijale koji su nam potrebni, ali uvijek odradimo kako najbolje možemo, al ne bi baš izdvojila dvoranu kao nedostataka. Učenici nauče da rade u takvim uvjetima i prilagode se.

Prvi razred

1. *Koji razredni odjel Vi imate?* Prvi razred.
2. *Koliko imate godina radnog staža?* Dvanaest godina.
3. *Mjesto stanovanja, živite u selu ili gradu?* Selu.
4. *Kolika Vam je udaljenost od mjesta stanovanja do škole?* Trinaest kilometara.
5. *Koliki je prosječan broj učenika u razredu?* Desetak učenika.
6. *Radite li u kombiniranom razredu i jeste li ikad radili u kombiniranim odjeljenjima?* Radila sam, znači jedno razredno odjeljenje je bilo u kombinaciji dva razreda, prvi i četvrti, a drugi je bio drugi i treći. Kakva su vam iskustva? Mislim da je to najbolja moguća kombinacija s obzirom na to da prvi razred treba više učiteljske inicijative dok je četvrti razred već dosta samostalan i to je dobra kombinacija. Isto tako je i s drugim i trećim razredom. Znači, više se može posvetiti mlađima dok su u trećem razredu učenici dosta samostalni i odgovorni. Mislim da su to najbolje kombinacije.
7. *Radite li u smjenama?* Radila sam u smjenama. To je neusporedivo jedno s jednosmjenskom nastavom jer je daleko bolje i djeca funkcioniraju bolje pa i mi funkcioniramo bolje ujutro, a ovdje je nastava jednosmjenska.
8. *Gdje se održava nastava tjelesne i zdravstvene kulture?* Znači, za lijepog vremena smo vani na igralištu, a dok je ružno vrijeme u razredu ili u hodniku škole.
9. *Imate li dovoljno didaktičkog materijala?* Znači, didaktički materijal dobivamo većinom od izdavača knjiga koje koristimo. Doduše, nije to nešto veliko ali da se iskoristiti, a veliku većinu i sami izrađujemo.
10. *Imate li dostupnu tehnologiju u nastavi?* Znači, stvarno nemam nikakvih primjedaba. Imamo i projektor i laptop. Za prvi razred za sasvim dovoljno. Ne treba im ništa drugo. Imamo u učionicama projektor i to nam je najbitnije.
11. *Ima li dovoljno dostupne lektire za sve učenike?* Tu smo malo mršavi što se toga tiče. Međutim, u našoj područnoj školi imamo malo lektirnih djela, no sva su djeca uključena u Gradsku knjižnicu Ivanec koji nije daleko, 3/4 kilometara ovisno o tome gdje učenici žive, tako da mogu posuditi knjige. Surađujete li sa školskom knjižnicom? Imamo suradnju i knjižničarka je voljna doći i održati sat.
12. *Kakav je Vaš odnos s učenicima?* Pa odnos je zapravo topliji zato što nas je vrlo malo. Svakog učenika upoznate u dušu. Znači svakog po rukopisu. Po ponašanju mislim da su jako dobri i ne može se uspoređivati deset i preko dvadeset učenika.

13. *Kakav je Vaš odnos s kolegama?* Odnos je odličan. Zapravo kolegice s kojima radimo tu u područnoj školi su korektne. Uvijek tu da pomognu u bilo čemu, uskaču ako treba nekome zamjena. Zbilja, nije moglo bolje ispasti.
14. *Kakav je Vaš odnos s roditeljima?* Pa evo, za sada su puni razumijevanja, no danas su roditelju malo zahtjevniji pa postoje komunikacije preko raznih oblika komunikacija pa to znati biti ponekad u jako kasne večernje sate, međutim, to nije direktna komunikacija, roditelji su zadovoljni zbog toga. U prvom razredu je bitno prenijeti roditeljima svaku informaciju. Roditelji su korektni i moj odnos prema njima je zadovoljavajući.
15. *Jeste li ikad iskusili burn out ili sagorijevanje na poslu?* Više puta, ali to zaista može biti loš dan pa zbog toga, može biti južina pa su djeca loše raspoložena, eto ponekad se dogodi.
16. *Imate li učenika koji radi po individualiziranom ili prilagođenom programu?* Imam po individualiziranom jednog učenika. *Zahtjeva li to neke dodatne pripreme za vas?* Ima redovni program s individualiziranim pristupom, zahtjeva veći angažman na satu, traži dodatnu pažnju, stalnu motivaciju i poticanje i zahtjeva jako puno strpljenja.
17. *Suradujete li sa stručnim suradnicima?* Suradujemo, dolaze na sat, pogotovo zbog tog učenika, uvijek su spremne doći napraviti radionice i zaista komuniciramo stalno.
18. *Kakav je Vaš odnos s ravnateljem?* Prije svega. ravnatelj je vrlo realan i korektan čovjek koji je radio u razredu i zna s čim se susrećemo pa je odnos odličan.
19. *Radite li praktične radove s djecom?* Radimo, u pravom razredu baš i ne previše jer nam vrijeme baš ne dozvoljava ali u višim razredima radimo.
20. *Radite li za zajednicu u kojoj se škola nalazi?* Kako sam navela, trenutno s prvim razredima ne previše ali svaku generaciju motiviram da odradimo nekoliko poslova godišnje za zajednicu, pogotovo oko samog okruženja škole.
21. *Što bi izdvojili kao prednosti rada u područnoj školi?* Jednosmjensku nastavu, mali broj učenika u razredu, imamo čista razredna odjeljenja, topla je atmosfera i odlična suradnja s kolegama.
22. *Što bi izdvojili kao nedostatke rada u područnoj školi?* Dislociranost, kolegice koje su paralelke mogu realizirati posjete koje mi ne možemo. Mogu posjetiti Gradsku knjižnicu, muzej, a za nas se ponekad ne može organizirati ni autobus, ili tražimo pomoć od roditelja pa bi kao nedostatak izdvojila tu dislociranost

Područna škola Prigorec

Kombinacija drugog i četvrtog razreda

1. *Koji razredni odjel Vi imate?* Kombinaciju drugog i četvrtog razreda.
2. *Koliko imate godina staža?* Do sada pet godina.
3. *Živate u selu ili gradu?* U Ivanečkom Vrhovcu, to je selo.
4. *Kolika je udaljenost od mjesta stanovanja do škole u kojoj radite?* Sedam kilometara.
5. *Koliko je prosječan broj učenika u razredu?* Pošto je mala škola i mala okolina, imam 4 učenika po razredu, znači 4 u drugom razredu i 4 u četvrtom.
6. *Radite u kombiniranim odjeljenjima?* Kao što sam rekla, radim u kombinaciji i imam dva odjeljenja. *Kako vam je raditi u kombinaciji?* Pa sada sam se prvi put susrela s kombiniranim razrednim odjeljenjima i moram priznati da mi je pravi izazov. O svemu se konzultiram s kolegom koji je već gotovo 30 godina u kombinaciji pa će on znati više reći o tome.
7. *Radite li u smjenama?* Ne, samo jutarnja smjena.
8. *Gdje se održava nastava tjelesne i zdavstvene kulture?* Kada je lijepo vrijeme vani na školskom dvorištu, a zimi smo u razredu, iako imamo dječje igralište nedaleko od škole, no nismo ga još posjetili.
9. *Kako stojite s didaktičkim materijalima?* Pa imamo ih, dobivamo od dobavljačke kuće ili ih sami izrađujemo.
10. *Imate li dovoljno dostupne tehnologije u razredu?* Postoji laptop, projektor i internet pa mogu reći da imam.
11. *Imate li dovoljno dostupne lektire za sve učenike?* Posuđujemo od matične škole, no ove godine smo dobili donaciju Gradske knjižnice, tako da svaki učenik može imati svoj primjerak pošto smo dislocirani od grada.
12. *Kakav je Vaš odnos s učenicima?* Smatram da imam konkretan odnos s učenicima i nastojim držati disciplinu pošto sam nova, ali smatram da je topla i ugodna radna atmosfera.
13. *Kakav je Vaš odnos s kolegama?* Jako dobar, imam kolegu koji mi u svemu pomaže, a od vanjskih učitelja, sve je mladi kolektiv tako da svi jako dobro surađujemo.

14. *Kakav je Vaš odnos s roditeljima?* Pa isto tako imamo dobar odnos, sve bilježim u e-dnevnik tako da imaju svu evidenciju, no isto tako, dolaze na individualne razgovore ili se čujemo telefonski.
15. *Jeste li ikad iskusili burn out, odnosno, sagorijevanje na poslu?* Jesam. Evo kako kažem, baš zbog noviteta, no smatram da nema posla u kojem ne dođe do sagorijevanja u jednom periodu. Treba se naviknuti i prihvatiti situaciju u kojoj se nalazimo.
16. *Imate li učenika koji ima individualizirani program ili prilagođeni program?* Za sada, na sreću, nemam.
17. *Kakav je Vaš odnos sa stručnim suradnicima?* Suradujemo kroz razna predavanja, vode sate razrednika, za sad nema problema.
18. *Kakav je Vaš odnos s ravnateljem?* Jako dobar, ravnatelj nas stvarno u sve uključuje i po ničemu ne zaostajemo.
19. *Radite li neke praktične radove s djecom?* Radimo jer je to jako motivirajuće za njih, i smatram da bolje usvajaju nastavni sadržaj.
20. *Radite li s učenicima za zajednicu u kojoj se škola nalazi?* Uključeni smo u humanitarne akcije, organiziramo žive jaslice, provodimo akcije zelene čistke, suradujemo s udrugom građana Prigorec, radimo razne priredbe, tako da smatram da je rad za zajednicu uvelike prisutan.
21. *Koje su prednosti rada u područnoj školi?* Mali broj učenika, svakome se možete više posvetiti, bolji su međuljudski odnosi kao i odnosi s roditeljima, smatram da smo svi kako jedna obitelj.
22. *Koji su nedostaci rada u područnoj školi?* Infrastruktura je jako slaba, nemamo dvoranu pa sve radimo u učionici ili na hodniku, kad su neka događanja u matičnoj školi, naši učenici nisu u mogućnosti ići i ponekad dođe do nepravovremenosti informacija. Dogodi se da se ne podudaraju satnice u kombinaciji zbog predmeta, a isto tako imamo veće brige oko nastavnog plana i programa.

Kombinacija prvog i trećeg razreda

1. *Koje razredne odjele Vi imate?* Imam kombinaciju prvog i trećeg razreda.
2. *Koliko imate godina staža?* više od 30 godina, sad ide 31. godina.
3. *Živate li u selu ili gradu?* Živim u Prigorcu, to je jedno selo iznad Ivanca, ispod planine Ivanščice, dakle jedno malo mjesto.
4. *Koliko ste udaljeni od mjesta stanovanja do škole?* Ja sam vrlo blizu škole. Nekih 50ak metara.
5. *Koliko imate prosječno učenika u razredu?* U nazad nekoliko godina, u kombinaciji u prvom razredu sad imam 4 učenika, a u trećem ih je 2, nekad ih je bilo više. Imao sam i po 12, tako da varira i najviše ovisi o upisu djece u prvi razred.
6. *Dakle radite u kombiniranim odjeljenjima, kakva su vaša iskustva?* Tako je, radim 30 godina u kombinaciji. Pa ja sam zadovoljan zato što smatram da sve ima prednosti i mane. Zadovoljan sam jer radim s djecom koja su tu iz sela i velim da već odavno živim u školi za život jer jednostavno drugačije raditi u selu, a drugačije u gradu.
7. *Radite u smjenama ili imate jednosmjensku nastavu?* Imam jednosmjensku nastavu, no nekad su bile i dvije smjene, recimo kad je bilo više učenika
8. *Gdje održavate nastavu tjelesne i zdravstvene kulture?* Nastavu tjelesne i zdravstvene kulture održavamo u razredu, mi smo razred spojili kao jedno igralište, kao jednu mini dvoranu i u tom razredu imamo sve potrebne stvari za normalno održavanje nastave kao da smo u dvorani.
9. *Što se tiče dostupnosti didaktičkog materijala, imate li ih dovoljno?* Moram priznati da je materijala puno tako da s tim nismo nikad imali problema i uvijek nam tu priskače ivanečka škola kad trebamo nešto dobiti, sve dobijemo.
10. *Koristite li tehnologiju u nastavi?* Da, imamo tehnologiju budući da imamo učenike koji uče informatiku, tako da možemo svakom učeniku dati laptop da u njemu radi pošto je manje djece pa je to velika prednost.
11. *Što se tiče lektira, ima li ih dovoljno za sve učenike?* Evo ove godine smo na sreću dobili od ivanečke knjižnice lektiru za sve četiri razrede, imali smo i prije no dobili smo sad jednu veliku i krasnu donaciju Knjižnice tako da smo na tome zahvalni i mogu reći da djeca rado čitaju, mi tu dosta rotiramo s knjigama tako da je sve odlično.
12. *Kakav je Vaš odnos s učenicima?* Tu moram reći da je to jedan prijateljski odnos jer smo mi tu jedna velika obitelj. Zato je drugačija škola jer smo malo mjesto i

djelujemo kao mala obitelj i tome smo podredili nastavu i tu se razvijaju neke vrijednosti koje možda u većim školama ne može doći do izražaja.

13. *Kakav je Vaš odnos s kolegama?* Jako dobar, kako s našim tu kolegicama, tako i s časnom i učiteljicama iz jezika. Odnos je jako dobar i s ivanečkom školom smo u jako dobrim odnosima, pomažemo jedni drugima, uskačemo, radimo pripreme zajedno.

14. *Kakav je Vaš odnos s roditeljima?* Nikad bolji, ja do sad s 31. godinom stažem nisam imamo apsolutno nikakvih problema s roditeljima jer su baš susretljivi. Nije bilo nikakvih incidenata i jednostavno su roditelji susretljivi i dolaze redovito na razgovore. Prisutni su na roditeljskim sastancima tako da odlično.

15. *Jeste li ikad došli u situaciju sagorijevanja na poslu poznatu kao burn out?* Moram priznati da ne. Ne pamtim to. Uvijek kad ulazim u nastavu isključim se, ja sam jedna od učitelja koji ne ulazi s problemima privatnim na sat, ja sam u razredu i idem raditi i nema tu nikakvih prenašanja negativnih iskustava na djecu.

16. *Imate li možda nekog učenika koji radi po individualiziranom ili prilagođenom programu?* Imam jednog dječaka koji radi po individualizaciji. Dijete koje napreduje i radi po tom programu. Radimo posebne zadatke iako se već polako ušaltao u nastavu pa nije već takav problem. Trudi se dijete i marljivo je.

17. *Suradujete li sa stručnim suradnicima?* Svakako, redovito dolaze do nas. Radimo s defektologom, pedagogom i stručnim službama škole. Izvrsna je suradnja.

18. *Kakav je Vaš odnos s ravnateljem?* Također moram pohvaliti ravnatelja, stvarno ide na ruku. Jedan je od boljih ravnatelja koji su bili, vrlo je susretljiv i mislim da nije bilo stvari koje nismo mogli riješiti dogovorno, ljudski i poštujući struku.

19. *Radite li praktične radove s djecom?* Moram priznati da puno radimo, bitni su nam dani obilježavanja, imali smo obljetnicu škole Prigorec pa smo imali vremensku kapsulu. Što se tiče praktičnih radova idemo s gorskim vrtom u dvorištu škole. U hodniku svakih mjesec dana imamo drugu izložbu. Idući tjedan imamo izradu čestitka, tako da uvijek nešto radimo da bude djeci zanimljivo.

20. *Radite li za lokalnu zajednicu u kojoj se škola nalazi?* Upravo to, Prigorec je malo selo zatvorenog tipa. Imamo udrugu građana s kojom sudjelujemo u raznim projektima, sad imamo žive jaslice koje su u dvorištu škole i gdje sudjeluju i djeca i roditelji i cijela zajednica.

21. *Koje bi bile prednosti rada u područnoj školi?* Prednosti su manji broj djece i možemo više raditi pojedinačno sa svakim djetetom, doprijeti do njega, biti s njim i lakše je raditi ako je manje djece, rado ostaju nakon nastave.

22. *Što bi izdvojili kao nedostatke rada u područnoj školi?* A nedostataka ima, puno toga nam treba što nemamo. Što se tiče opremljenosti same škole s novim stvarima tu je veliki nedostatak.

Područna škola Salinovec

Treći razred

1. *Koji razredni odjel Vi imate?* Treći razred.
2. *Koliko imate godina staža?* 42 godine.
3. *Živate li u selu ili u gradu?* Živim u gradu, u Ivancu.
4. *Kolika Vam je udaljenost od mjesta stanovanja do škole?* Pa mislim da oko 5 kilometara, ne mogu točno odrediti.
5. *Koliki je prosječan broj učenika u razredu?* Zadnjih godina je prosjek 12, dakle 11-12 učenika.
6. *Jeste li ikad radili u kombiniranim odjelima?* Nisam.
7. *Jeste li radili u smjenama?* U smjenama sam radila dok nismo prešli u novu školu, dakle do prije desetak godina.
8. *Gdje se održava nastava tjelesne i zdravstvene kulture?* Nastavu održavamo u dvorani, a u maloj školi u razredu ili na proljeće i jesen na igralištu.
9. *Imate li dovoljno dostupnog didaktičkog materijala?* Zadnjih godina smo dosta dobro opremljeni s tim da nije to samo škola, nego školska knjiga, te ostale izdavačke kuće od koje smo uzimali knjige.
10. *Imate li dovoljno dostupne tehnologije?* Imamo.
11. *Imate li dovoljno dostupne lektire?* E to je veliki minus. Jedino što imamo od lektire je lijepa, velika školska knjižnica ovdje, ali nemamo knjiga. I ne znam jesmo u li u zadnjih 20 godina dobili 20 knjiga. Imamo knjižnicu, imamo knjižničarku koja dolazi dva puta mjesečno i podijeli djeci par knjiga, ali knjiga imamo jako malo. No imamo tu rješenje. Riješeno je dosta dobro, većina učenika je učlanjena u Gradsku knjižnicu, no to je na trošak roditelja, s tim da oni imaju pravo ići u knjižnicu u matičnu školu. Al većina je u Gradskoj knjižnici.
12. *Kakav je Vaš odnos s učenicima?* Ja mislim da dobar. Jedno je dobar odnos s učenicima i imam učenika s teškoćama, al što se tiče ponašanja nemam problema, nema tužakanja, pritužbi i svi su zadovoljni.
13. *Kakav je Vaš odnos s kolegama?* Ja već dugo radim i poznajem kakva stav treba zauzeti tako da s nekima bolji, a s nekima malo manje dobar ali svugdje na nivou pristojnosti i bez ikakvih problema.
14. *Kakav je Vaš odnos s roditeljima?* Nemam problema, ako netko nešto i zamjeri, nitko nije došao ili nešto posebno rekao.

15. *Jeste li se ikad iskusili sagorijevanje na poslu poznato kao burn out?* Ne znam jel se to baš toliko odnosi na škole. To su vjerojatno neke druge sredine i neki drugi radni ambijenti u kojima je to izraženije. Kod nas to možda može biti na emocionalnoj osnovi, recimo, kad hoćeš djetetu pomoći, a dijete ima kakvih poteškoća. Teško je gledati da se muči, a ne možeš puno za njega napraviti. U tom smislu da, ali inače ne baš previše.

16. *Imate li učenike koji rade po individualiziranom programu ili prilagođenom programu?* I individualiziranom i prilagođenom i ja takve učenike u svojoj praksi imam jako puno. Imala sam prije nekoliko godina 12 učenika gdje su 4 bila prilagođena i zadnjih 20 godina imala sam samo jednu generaciju učenika gdje nije bilo prilagođenog programa, no sad nije tako u svim razredima. Zahtjeva puno vremena da se rade godišnji planovi za takvog učenika i njima se moraju prilagođavati materijali jer nemamo tu puno toga, pa se oslanjamo sami na sebe. Imamo stručne službe koje pogledaju i uz savjete samostalno napravimo.

17. *Dakle, surađujete sa stručnim suradnicima?* Uglavnom da, imaju određeni dan u tjednu kad dolaze. Dolaze pedagoginja, defektologinja, a logopedinja dolazi svaki petak i ima određene učenike koji onda odlaze k njoj. Evo moja učenica koja radi po prilagođenom je redovito kod nje.

18. *Kakav je Vaš odnos s ravnateljem?* Pristojan, sve što trebamo ravnatelj ostvari.

19. *Radite li neke praktične radove s djecom?* Ja imam likovnu grupu pa tu dosta toga radimo, imamo jedanput godišnje humanitarne akcije i radimo puno za to.

20. *Radite li za zajednicu u kojoj se škola nalazi?* Tu baš nešto nismo surađivali. Kod nas imamo kulturno-umjetnička društvo i oni dođu ponekad u školu, al neke tiješne suradnje nema.

21. *Koje su prednosti rada u područnoj školi?* Pa ne znam, možda malen broj učenika i ako se usporedimo s matičnom školom, mi smo u jednoj smjeni, a oni su dvosmjenska škola. Imamo svoje projektore, sami smo u razredu i kako si napravimo tako ostane, hodamo na izlete zajedno s matičnom i tako.

22. *Koji su nedostaci rada u područnoj školi?* Premala opremljenost knjižnice, možda koja informacija dođe kasnije al ni to više nije kao prije.

Prvi razred

1. *Koji razredni odjel Vi imate?* Prvi razred.
2. *Koliko imate godina staža?* 30 godina.
3. *Živate u selu ili gradu?* Selu.
4. *Kolika Vam je udaljenost od mjesta stanovanja do škole?* 8 kilometara.
5. *Koliko je prosječan broj učenika u razredu?* Pa prosjek bi bio oko 14 učenika, koje godine više, a koje manje.
6. *Jeste li radili u kombiniranim odjelima?* Nisam nikad.
7. *Radite li u smjenama?* Na početku jesam kad sam radila u drugoj školi.
8. *Gdje se održava nastava tjelesne i zdravstvene kulture?* Imamo lijepu sportsku dvoranu u kojoj se održava nastava.
9. *Imate li dovoljno dostupnog didaktičkog materijala?* Pa ja mislim da imamo dobru dostupnost i nabavku preko škole i preko izdavačkih kuća, uvijek je sve korisno
10. *Imate li dostupnu tehnologiju u nastavi?* Imamo, projektor, laptop i mogućnost pristupa digitalnim sadržajima tako da je uredi.
11. *Imate li dostupnu lektiru za sve učenike?* Tu je veliki minus, imamo malu knjižnicu s vrlo malo knjiga, svi učenici su uključeni a knjiga nema. Evo, ove godine je nešto malo više došlo zbog škole za život, al i dalje nije dovoljno pa djeca hodaju u druge knjižnice.
12. *Kakav je Vaš odnos s učenicima?* Mislim da je uredi i da su jako dobra djeca i velikih problema nisam primijetila.
13. *Kakav je Vaš odnos s kolegama?* Isto tako, možemo se puno toga dogovoriti, mali smo kolektiv pa surađujemo, veliki dio posla se odrađuje u suradnji tako da to super funkcionira.
14. *Kakav je Vaš odnos s roditeljima?* Pa isto tako mislim da je uredi, uvijek se nađe neko dijete s problemom pa je suradnja s roditeljima pojačana, čujemo se, dolaze na individualne i po pozivu, a imamo roditelje koji ne dolaze, a trebali bi, pa se tada pojačano čujemo i pozivamo na suradnju, al u globalu je uredi.
15. *Jeste li ikad iskusili sagorijevanje na poslu poznato kao burn out?* Pa nisam sigurna. Radim 30 godina, meni je ovaj posao takav da ga radim s voljom i sam rad s djecom mi odgovara i uredi mi je, ali sve ono popratno, administracija i sve one tablice, pogotovo sad kad smo škola za život su krenuli s tom tehnologijom i uvijek su govorili da treba manje papira i svega, no sve je više bilježaka jer e-Dnevnik trpi

pisanja koliko hoćeš. Na početku školske godine je teško jer radimo kulturnu djelatnost i javnu djelatnost, tako da ima puno stvari koje nisu samo vezane za rad u razredu ali se toliko ne vide pa možda taj dio, ali ne na toj nekoj većoj razini da bi bilo sagorijevanje.

16. *Imate li učenika koji radi po individualiziranom ili prilagođenom programu?* Pa u ovoj generaciji imam učenika koji ima individualizirani pristup. Mi pošaljemo dijete na promatranje, često se vrate s individualiziranim pristupom. Njemu se sve individualno pristupa, sve mu se olakšava, no mi smo mali razred pa sa svima tako radimo. Konkretno što se tiče papira po prilagođenom programu, sad nemam nikoga, no prije sam imala i kad se krenulo na prilagođeni program, dijete je uspjelo i krenulo je. Trenutno imam dijete sa selektivnim mutizmom, dakle ne govori, pa će i dalje biti na individualiziranom kad i sada tako radim s njim, a sad hoće li biti prilagođeni, ne znam.

17. *Radite li sa stručnim suradnicima?* Da, imamo pedagoginju, defektologinju, logopedinju, čujemo se i kontaktiramo tako da je uredu.

18. *Kakav je Vaš odnos s ravnateljem?* Uredu je odnos. On dolazi, odgovara, korektan je, on se bavi svoji poslom, mi svojim.

19. *Radite li praktične radove s djecom?* Pa radimo, no u prvom razredu ne toliko, no odrađuju se neke manje stvari.

20. *Radite li za zajednicu u kojoj se škola nalazi?* Pa ja mislim da ne, odnosno ja konkretno ne. Postoji suradnja, organizirane su priredbe, no ja ih osobno ne radim na toj razini.

21. *Koje su prednosti rada u područnoj školi?* Jedna smjena, malo djece, mali kolektiv, svi se poznajemo, svi surađujemo i upoznaš sve učenike od prvog do osmog razreda.

22. *Koji su nedostaci rada u područnoj školi?* Nedostaci se mogu pojaviti u budućnosti jer ide sve manje djece, pada broj učenika pa smo prvi na udaru i postoji mogućnost kombinacija, no nekih drugih nedostataka nema, možda to da nemaš stručnu službu svaki dan, al ostalo ne bih ništa izdvojila.

Učiteljice s iskustvom rada u područnoj školi koje trenutno rade u matičnoj školi Ivana Kukuljevića Sakcinskog, Ivanec

Prvi razred

1. *Vi imate koji razred?* Prvi razred.
2. *Prije ste radili u područnoj školi Prigorec?* Da u Prigorcu, imala sam kombinirano odjeljenje od prvog i trećeg razreda u kojem je ukupno bilo 8 učenika, a sad sam došla u prvi razred i čisto odjeljenje.
3. *Kako ste se prilagodili na rad u velikoj školi s većim brojem učenika?* Evo sad sam u prvom razredu gdje je škola za život pa se dosta toga promijenilo. Dugo je trajala prilagodba, dobrih mjesec dana jer je ipak povećan broj djece, sad ih je tu 20 naspram 8 pa je to velika razlika. Isto tako, stvar je u novom programu koji se radi na drukčiji način, iskreno meni je draže zato što imam prvi razred pa imam više vremena neke stvari objasniti zornije i malo se više igramo i to je djeci lakše, lakše savladavaju sadržaj.
4. *Što se tiče samih priprema za sat, imate li više ili manje posla oko pripremanja?* To malo dulje traje sada zato što se neke stvari moraju treći kroz igru, kroz kompjuterske aplikacije pa tu imamo malo više posla, tako da srećom imam samo jedno odjeljenje pa mi je to olakšano jer da imam odjeljenje prvog razreda i neku kombinaciju, mislim da bi bilo puno teže. Više smo se pripremali u kombinaciji jer sve moraš duplo, pa mislim da bi trenutno bilo troduplo posla. Treba vremena da se pripremi materijal i sve što trebamo raditi, traje duže nego je bilo do sada.
5. *Jeste li ikad iskusili burn out poznato kao sagorijevanje na poslu?* Tu za sad ne, jer je sve novo i friško. Tamo ne bih rekla da jesam jer je toliko dinamično da ne stignemo razmišljati o tome i nemamo monotoniju jer prvi i treći iziskuju cijelo vrijeme rad. Kad jedni rade sami, drugi iziskuju učitelja za sebe. Isto tako, nisam ja ni dugo u školstvu, imam 5 godina radnog staža, pa nisam zasićena i sve mi je izazov i zanimljivo.
6. *Kakav je Vaš odnos s roditeljima?* Nemam nikakvih većih problema, ako postoji problem odmah ga rješavam i s učenicima i s roditeljima, tako da za sad nije bilo ni problema ni incidenata. Dogovorene su neke smjernice i ako imaju potrebu nešto pitati imamo individualne razgovore na koje dolaze, tako da je sve uredi.

7. *Kakav je Vaš odnos s učenicima?* Prisniji je bio u područnoj školi jer ih je bilo manje pa sam znala o svakom sve. Sad ne stignemo toliko, oni bi rado pričali što se događa kod njih, no ne stignem sve slušati, tako da je ovdje više profesionalno, nego prisno. U područnoj školi je bilo više prisnije, sve smo radili, al dobro sve će se posložiti. Sad se upoznajemo i ispričamo se pod odmorom pa vidim već i po njima kad imaju loš, a kad dobar dan.

8. *Što bi izdvojili kao prednosti, a što kao nedostatke rada u područnoj školi u odnosu na matičnu školu?* Prednost je mali broj učenika i svakome se može individualno jako posvetiti. Jako se puno s njima može odraditi, pogotovo s učenicima kojima ne ide, dok ovdje to mogu na dopu. Kolektiv je, također, dosta zatvoren. Tu radi svaki za sebe jer ih je 20, a tamo je uvijek bio bliži odnos jer su stariji uvodili mlađe u sve o školi, o hrani, stajanju u vrsti od početka, olakšavali su mi rad a mlađi su učili od starijih. Područna škola je lakša u toj mjeri koliko je teže raditi dva programa pa je to nedostatak, puno vremena treba za pripremu i puno za planiranje. Planirala sam ispite u isti dan i isti sat tako da njima olakšam da imaju koncentraciju i mir i tišinu pa treba uskladiti više stvari od jednom da si olakšamo, kad s jednima radim ponavljanje, s drugima obradu i obrnuto.

9. *Jeste li imali dileme kad ste dobili ponudu za premještaj?* Pa ne, lakše je raditi jedan program iako je veći kolektiv i iziskuje veći psihički rad s 20 učenika, al olakšava mi da se pripremam za jedan sat a ne za 2 istovremeno, dakle imam 5 priprema za sat a ne 10. Shvatila sam i pristupila područnoj školi i kombiniranom odjeljenju kao izazov, no iziskivalo je puno više rada nego ovdje. Sad doma puno manje vremena potrošim na samu pripremu i već imam materijale pa mi je za sad ovdje dobro i ne razmišljam trenutno o vraćanju u područnu.

Drugi razred

1. *Vi imate koji razredni odjel?* Drugi razred i do sad imam 18 godina radnog staža.
2. *Kakva je bio proces prilagodbe iz područne u matičnu školu?* Pa dosta teško sam se ušaltala. Radila sam u kombinaciji u Prigorcu gdje je bilo 17 učenika, a tu sam došla na 19 učenika. To nije bila velika razlika ali je bilo dosta teško jer su ovdje djeca drugačija, zahtjevnija i nemaju toliko poštovanja. Roditelji se drukčije odnose prema učiteljima pa tako i djeca, pa je dosta dugo trajala prilagodba. Isto tako, ovdje su dvije smjene i čisti razred pa me bilo strah da mi previše vremena bude ostalo.
3. *Zahtjeva li planiranje nastavnog sata više ili manje pripreme sada kad radite u matičnoj školi?* Planiranje je imalo prednost jer je više paralelki pa je dogovor da svaka napravi nešto, jedna godišnji, jedna za predmete, a u područnoj sam morala sve sama.
4. *Što Vam se više sviđa, rad ovdje ili u područnoj školi?* Pa ne znam, sad sam se priviknula, iz početka je bilo čudno jer koliko god sam radila po drugim školama, uvijek je bila jutarnja smjena, pa me malo omela dvosmjenska nastava. Isto tako, to što me ljudi poznaju jer ne možete nikud pa sam već po dućanima i cestama davala individualne razgovore, a u područnoj nije bilo takvih situacija.
5. *Jeste li ikad iskusili sagorijevanje na poslu poznato kao burn out?* Osjećam ga. Jako teško mi je bilo kad sam došla u kombinaciju, najveći šok mi je bio jer sam radila u predmetnoj nastavi pa mi je to bio prvi susret s razrednom nastavom, ali vidim da tek sad sagorijevam. Roditelji i djeca su sve zahtjevniji, djeca nemaju autoritet ni poštovanja, preslobodni su i njihove potrebe su njima na prvom mjestu i jako je velika razlika između djece. Ima djece koja su napredna, koja prate i rade te ima onih koja nikako ne mogu sve savladati. Isto tako, imam dva epileptičara, pomagača u nastavi, osmero djece s ranijim upisom pa je jako teško, pogotovo nakon petog sata.
6. *Kakav je Vaš odnos s roditeljima?* Nastojim biti korektna, ne ulazim u nikakve odnose s drugima, roditelj pita za svoje dijete i razgovaramo o tom djetetu i ništa drugo. Nekim roditeljima ne odgovara takav razgovor ali onda pohvališ dijete, između redaka kažeš što ne valja, al roditelji shvaćaju da smo tu da pomognemo djetetu.

7. *Kakav je Vaš odnos s učenicima?* U područnoj školi su djeca malo otvorenija, svašta su mi pričali, više su bili uljuđeni, odnosi su bili prijateljski, nije bilo distance kao tu, no tu su gradska djeca, pa se malo tako drže.

8. *Što bi izdvojili kao prednosti i nedostatke rada u područnoj školi u odnosu na matičnu školu?* Prednost područne škole je to što je mala škola. Sve je veća razlika među brojem učenika, sredinu ne poznaješ, barem ne toliko tko ovdje gdje živiš, pa je to lakše. Nedostaci su to što nismo imali dvoranu, TZK se vodio u razredu pa nije bilo ugodno dva sata voditi TZK i onda u prašini raditi ostatak. Ovdje je jedini nedostatak dvosmjenska nastava.

9. *Jeste li imali dileme kad ste dobili premještaj?* Nisam jer kao prvo, dislociranost me sprječavala. Prigorec je daleko i teško je doći do njega po zimskim uvjetima pa me to najviše zapravo veselilo kod premještaja. *Biste li se vratili u područnu školu da imate priliku?* Pa ne bi, ovdje je za sad sve uredu, nema trenutno želje ići u kombinaciju.

Parafrazirni intervjui

Područna škola Kuljevčica

Treći razred

1. Učiteljica ima treći razred
2. Do sada ima 12 godina radnog staža u školi
3. Učiteljica živi u selu pokraj Ivanca.
4. Udaljenost od mjesta stanovanja do škole u kojoj radi je otprilike tri i pol kilometara.
5. Tijekom rada u matičnoj školi, učiteljica je imala je razredne odjele s po 20 učenika, a u područnoj školi Kuljevčica, prosječan broj učenika po razredu je 12, s time da broj učenika varira od škole do škole u kojoj je radila.
6. Do sada nikad nije radila u kombiniranim razrednim odjelima.
7. Trenutno u područnoj školi radi samo u jutarnjoj smijeni, no kad je radila u matičnoj školi, radila je u dvosmjenskoj nastavi. Isto tako 2007. Godine je radila u dvosmjenskoj nastavi u područnoj školi u kojoj i sad radi jer je bio veći broj učenika.
8. Nastavu tjelesne i zdravstvene kulture održava u učionici jer škola nema dvoranu, a kad su povoljni vremenski uvjeti, nastavu tjelesne i zdravstvene kulture održavaju na igralištu.
9. Zadovoljna je s dostupnošću didaktičkih materijala. Ravnatelj osigurava sve potrebne materijale za red. Isto tako, u razredu ima bijelu ploču, flomastere, projektor i sve ostale potrebne materijale za kvalitetan rad. Učiteljica kaže da joj ništa ne nedostaje i da smatra da ne zaostaju puno za matičnom školom što se tiče dostupnosti materijala.
10. Također, učiteljica govori kako imaju svu potrebnu tehnologiju za rad.
11. Učiteljica govori kako ima dovoljno književnih djela koje učenici trebaju za lektiru pošto je mali broj učenika, no napominje kako da je većina učenika učlanjena u Gradsku knjižnicu Ivanec, a isto tako, lektira je dostupna u školskoj knjižnici. Također, učiteljica govori da ima dobru suradnju s knjižničarkom jer ili dolazi u područnu školu ili su učenici pozvani u matičnu školu. Također, učiteljica i učenici su često pozvani u Gradsku knjižnicu te s njima imaju jako uspješnu suradnju.
12. Odnos učiteljice i učenika je blizak, imaju puno veću i jasniju komunikaciju te se bolje poznaju pošto je manji broj učenika.

13. Odnos učiteljice s kolegama je izuzetno dobar. U školi su zaposlene četiri učiteljice pa imaju izuzetno dobru suradnju te se uvijek dogovaraju oko podjele rada. Napominje kako je zadatak svake učiteljice na područnoj školi da poprati svaku manifestaciju, svaki važan datum na razini škole i unutar razreda te aktivno uključuje sve učenike u rad pa je to jedna od velikih prednosti područnih škola.
14. Isto tako, učiteljica ima jako dobar odnos s roditeljima pošto radi u manjoj sredini te se roditelji međusobno poznaju i pomažu jedni drugima. Napominje kako u svom razredu ima djevojčicu koja ima gluhonijeme roditelje te se uvijek može osloniti na njezinu susjedu kad treba prenijeti neku informaciju njezinim roditeljima. Isto tako, može se osloniti i na druge roditelje. Predstavnica roditelja je kulturna te obavještava sve roditelje i komunicira s njima. Roditelji redovito dolaze na individualne razgovore i na roditeljske sastanke.
15. Učiteljica je rekla kako još nije iskusila burn out na poslu jer je jako zadovoljna s onim što radi i dolazi s voljom na posao. Napominje da voli svoj posao i da se ne može zamisliti da radi bilo što drugo jer ju taj posao veseli i ispunjava pa nema sagorijevanja.
16. Trenutno u svom razrednom odjelu nema prilagođenog ni individualiziranog programa.
17. Učiteljica ima zadovoljavajuću suradnju sa stručnim suradnicima škole. Imala je potrebu za stručnim suradnikom u svom razredu te je zadovoljna sa suradnjom i smatra da imaju dobar odnos. Napominje kako stručni suradnici rado dolaze u školu, prate učenike u radu te upućuju na određenu razinu do koje može ići s roditeljima. Isto tako, dolaze održavati radionice na satove razrednika, te joj šalju razne materijale i programe koje treba napraviti s učenicima. Napominje kako surađuju preko školskog preventivnog programa.
18. Učiteljica govori da ima zadovoljavajuć odnos s ravnateljem. Komuniciraju preko emaila te sve na vrijeme obavijesti. S ravnateljem ima jasan odnos kad nešto treba i kontaktira učitelje pojedinačno ili kao školu. Uključuje područnu školu u odlaske na kino predstave i ostalo.
19. Učiteljica uključuje učenike u sve praktične radove. Uključeni su u njih unutar nastave te izvan nastave. S djecom odlazi na razne radionice u Muzej planinarstva. Kolestice iz matične škole pozivaju ih na upoznavanje zavičaja. Kao što je napomenula, prigodne datume uvijek obilježavaju i svi sudjeluju u njima, te sudjeluju u nastavnim i izvannastavnim aktivnostima.

20. Učiteljica radi za zajednicu u kojoj se škola nalazi ako se zajednica javi. Rade se razne priredbe na razini škole za cijelu zajednicu. Odazivaju se na sve aktivnosti na koje zajednica pozove kao što su npr. sportski susreti, vatrogasna predavanja i slično. Isto tako, uključuju se u programe sakupljanja papira, čišćenja okoliša tako da je suradnja sa zajednicom dobar.

21. Kao prednosti rada u područnoj školi, učiteljica ističe mali broj učenika jer se svakome može individualno posvetiti kad je potrebno i na vrijeme reagirati. Prednost je manja pedagoška dokumentacija, manje pripreme listića i sl. Učiteljica napominje kako može odmah reagirati kad vidi da se javi neki problem kod učenika. Prednost su smanjeni administrativni poslovi. Isto tako, manji je kolektiv pa se lakše uključuju svi učenici u rad i otvoreniji su te se mogu samostalno izražavati. Učiteljica ima svaki dan priliku ispitati učenike. Napominje kako nitko ne zaostaje jer svi uvijek mogu doći na red te djeca imaju mogućnost pokazati sve što znaju.

22. Kao nedostatke rada u područnoj školi, učiteljica izdvaja dvoranu jer bi ona dobro došla za održavanje nastave tjelesne i zdravstvene kulture te za održavanje raznih manifestacija kad je veći broj ljudi prisutan.

Četvrti razred

1. Učiteljica ima četvrti razredni odjel.
2. Do sada ima 18 godina radnog staža.
3. Živi na selu.
4. Udaljenost od mjesta stanovanja do škole u kojoj radi je 1300m.
5. Prosječan broj učenika u razredu je 10 do 11 učenika.
6. Trenutno radi u čistom razrednom odjelu, no prije radila u kombiniranom razrednom odjelu. Njoj se sviđalo raditi u kombiniranim razrednim odjelima jer su učenici puno samostalniji, nauče mnoge vještine koje djeca u klasičnom razredu ne nauče. Napominje kako su učenici samostalni, uporni te se bolje snalaze u radu. Što se tiče priprema, učiteljica je napomenula kako je pripremanje za samog učitelja puno zahtjevnije i teže. Napominje kako je bitno uskladiti dvije vrste satova koji će se odvijati u isto vrijeme te ne smije doći do situacije u kojoj su dvije obrade na jednom satu. Učiteljica govori kako se mora uskladiti godišnji, mjesečni i tjedni plan i program kako bi nastava mogla funkcionirati, napominje kako je to dupli posao za učitelje, ali je za učenike puno pogodnije.
7. Učiteljica ima iskustvo rada u dvosmjenskoj nastavi, pa čak i u trosmjenskoj, odnosno u međusmjeni. Napominje kako nema velike razlike između dvije i tri smijene jer učenici dolaze u školu u 10:30h i odlaze oko 16h pa je to po njezinom mišljenju najgora smjena. Također, govori kako je najbolja jutarnja smjena jer su učenici najsloženiji i najbolje funkcioniraju, dok su popodne umorniji i pada im koncentracija zadnje sate, no sve ovisi o izlaganju učitelja.
8. Nastavu tjelesne i zdravstvene kulture održava u učionici, a kad je lijepo vrijeme, nastava se održava u školskom dvorištu ili igralištu.
9. Od didaktičkog materijala ima gotovo sve, odnosno, što god treba. Ravnatelj nabavlja sve potrebne materijale. Isto tako, međusobno s kolegicama razmjenjuje materijale tako da nemaju nedostataka.
10. Od tehnologije u učionici ima projektor, bijelu ploču koja služi kao projekcijsko platno, zvučnike i računalo.
11. Učiteljica govori kako nema dovoljno lektire za sve učenike pa su mnogi od njih učlanjeni u Gradsku knjižnicu ili odlaze u knjižnicu u matičnu školu. Takav dogovor je uspostavila s roditeljima.

12. Na pitanje kakav je njezin odnos s učenicima, učiteljica je odgovorila da je odnos prijateljski. Učenici su vrlo slobodni ali rade kad im zada zadatak. Za sebe kaže da puno daje, ali puno očekuje od učenika, no nema vidljivog straha. Za svoje učenike govori kako maksimalno poštuju autoritet. Isto tako, za sebe smatra da nije stroga te da voli kreativnost u razredu i nove ideje i voli voditi s učenicima razgovor o tome.
13. Isto tako, učiteljica kaže da ima odličan odnos s kolegama jer su mala škola i sve se lako dogovore te jako dobro funkcioniraju.
14. Odnos s roditeljima je također dobar. Učiteljica govori kako se nađe poneki roditelj koji je malo teži, no uvijek nađu neku sredinu i sve se uspiju dogovoriti. Isto tako, neke roditelje mora češće pozivati na individualne razgovore.
15. Na pitanje je li ikad iskusila burn out, učiteljica odgovara da za sad nije.
16. Učiteljica u svom razredu ima učenika koji radi po individualiziranom programu te ima pomoćnika u nastavi jer učenik ima poteškoće u ponašanju i u početku je bilo problema kad je došao iz druge škole, no sada ima maksimalno poštovanje i autoritet te ju prihvaća kao učiteljicu.
17. Za rad sa stručnim suradnicima učiteljica kaže da je jako dobar, iako su oni u matičnoj školi ali se uvijek odazovu kad je potrebno te često dolaze u školu ili oni odlaze k njima.
18. Isto tako, učiteljica kaže da ima jako dobar odnos s ravnateljem jer je otvoren i uvijek je spremna pomoći kad je potrebno te mogu o svemu razgovarati.
19. Učiteljica svoje učenike vrlo aktivno uključuje u razne radionice i izradu praktičnih radova i to pogotovo s četvrtim razredima. Uvijek sve popratil bilješkom u e-dnevniku te smatra da je to učenicima velika motivacija. Učiteljica napominje kako su učenici jako aktivni u tom području te da vole praktične radove i da je jako zadovoljna s tim.
20. Za zajednicu u kojoj se škola nalazi učiteljica, također, uključuje učenike. Skupljaju potrebne stvari za Caritas, uključuju se i roditelji uz same učenike, uključuje učenike u zelene čistke, no ne može puno vremena odvojiti na takve radove ali se obavezno jave u nekoliko važnih datuma.
21. Kao prednost rada u područnoj školi učiteljica izdvaja malo odjeljenje i mali broj učenika te to što svaki učenik aktivno sudjeluje u nastavnom satu. Isto tako, prednost je odličan odnos s kolegama jer se lako oko svega dogovore te odnos s roditeljima.

22. Kao nedostatak učiteljica izdvaja dvoranu jer jako nedostaje u hladnije dane, a za druge nedostatke smatra da ih trenutno nema.

Drugi razred

1. Učiteljica ima drugi razred.
2. Do sada ima pet godina staža
3. Živi u gradu Ivancu.
4. Udaljenost od mjesta stanovanja do škole u kojoj radi je tri i pol kilometara.
5. Prosječan broj učenika u razredu je 9 do 10 učenika.
6. Učiteljica do sada nije radila u kombinaciji.
7. Učiteljica je radila u dvosmjenskoj nastavi u Ivancu.
8. Nastava tjelesne i zdravstvene kulture se za lijepog vremena odražava vani na školskom igralištu, a kad je loše vrijeme, onda u hodniku ili učionici.
9. Učiteljica smatra da ima dovoljno dostupnog didaktičkog materijala, a ako nešto nema, posuđuje od drugih učiteljica.
10. Od dostupne tehnologije izdvaja laptop i projektor.
11. Učiteljica ističe kako nema baš previše lektirnih djela te da učenici posuđuju lektire u Gradskoj knjižnici. Isto tako, ističe kako ima suradnju s knjižnicama koje ponekad održavaju sate lektire u prostoru knjižnice ili dolaze u školu.
12. Učiteljica govori kako ima jako dobar odnos s učenicima te je zadovoljna jer rade i marljivi su. Napominje kako je trebalo duže vrijeme da se prilagode, no sada su jako dobri.
13. Za odnos s kolegama, učiteljica kaže da je odličan te se sve uspiju dogovoriti i uskladiti pa nema nikakvih problema jer su svi kolegijalni, uvijek uskaču kad nekome nešto treba tako da je baš jako zadovoljna.
14. Za odnos s roditeljima kaže da je isto jako dobar. Napominje kako roditelji sve što treba pitaju, na roditeljskom sastanku vole postavljati pitanja, dolaze na individualne razgovore, nitko ne stvara probleme oko ničega i nema prijava i inspekcija što je zapravo najbitnije.
15. Do sada nije iskusila burn out te se nada da niti neće. Napominje da voli svoj posao i daje maksimum od sebe. Voli raditi s djecom, voli pripremati različite materijale i ako se nađe u nekom problemu, kad uđe u razred na to zaboravi.
16. Trenutno nema učenika po individualiziranom ili prilagođenom programu, no napominje da je imala prošle godine jednu učenicu koja je imala prilagodbu i individualizaciju ali se ona preselila u drugu područnu školu jer joj je lakše zbog udaljenosti.

17. Učiteljica govori kako ima dobar odnos s stručnim suradnicima. Komuniciraju putem telefona i stručna služba dolazi u školu, te oni prema potrebi odlaze tamo. Sve što treba, stručni suradnici ju savjetuju i provode radionice na roditeljskom sastanku na koje roditelji jako dobro reagiraju i prezadovoljni su.

18. Za odnos s ravnateljem, učiteljica isto ističe da je jako dobar. Može ga kontaktirati za sve što treba i ravnatelj dolazi u školu ili ona k njemu. Napominje kako sve lijepo funkcionira, ravnatelj brine za kolege, uvijek uskače kad treba te uvijek gleda da imaju sve što treba.

19. Učiteljica radi praktične radove s učenicima kad su dani raznih obilježavanja. Uvijek su im popunjeni panoi u razredu i na hodnicima. Uključuje ih u sve što može kako bi oni radili praktično i vidjeli kako to izgleda. Sada se s učenicima priprema za Božić, rade čestitke za roditelje i slično.

20. Učiteljica s učenicima radi za zajednicu u kojoj se škola nalazi, surađuje s obrtom koji puno uskače kao i oni njima, obrt daje glinu i suvenire učenicima.

21. Učiteljica kao prednost rada u područnoj školi izdvaja manji broj učenika i stigne se posvetiti svakom učeniku. Svaki učenik ima individualizirano učenje jer uz tako mali broj učenika učiteljica stigne sve pregledati i ispraviti. Na satu provjerava usvojeno znanje. Također, učiteljica napominje da poznaje kako će učenici odreagirati u pojedinoj situaciji te naglašava da su kao mala obitelj jer se svi zajedno povežu pa postoji znanje i emocionalna povezanost, te je to velika prednost. Isto tako, poznaje učenike iz drugih razreda kad su uvijek zajedno. Rad u jednoj smjeni ima prednost jer smatra da su učenici odmorniji ujutro.

22. Kao nedostatak rada u područnoj školi, učiteljica izdvaja dvoranu ali se uvijek snađe s tjelesnom i zdravstvenom kulturom jer imam neke materijale, no napominje da ne bi baš izdvojila dvoranu kao nedostatka. Napominje da učenici nauče da rade u takvim uvjetima i prilagode se.

Prvi razred

1. Učiteljica ima prvi razredni odjel.
2. Do sada ima dvanaest godina radnog staža.
3. Učiteljica živi na selu.
4. Udaljenost od mjesta stanovanja do škole u kojoj radi je trinaest kilometara.
5. Prosječan broj učenika u razredu je desetak.
6. Učiteljica je radila u kombiniranim odjeljenjima. Radila je u kombinaciji dva razreda, prvi i četvrti, a druga kombinacija je bila drugi i treći razred. Smatra da je to najbolja moguća kombinacija s obzirom na to da prvi razred treba više učiteljske inicijative dok je četvrti razred već dosta samostalan. Više se može posvetiti mlađima.
7. Učiteljica je radila u smjenama. Smatra da je to je neusporedivo s jednosmjenskom nastavom jer je daleko bolje i djeca funkcioniraju bolje pa i sam učitelj funkcionira bolje ujutro.
8. Nastavu tjelesne i zdravstvene kulture za lijepog vremena održava vani na igralištu, a kad je ružno vrijeme u razredu ili u hodniku škole.
9. Didaktičke materijale dobiva većinom od izdavača knjiga koje koristi. Napominje da nije puno te da dosta toga mora samostalno izrađivati.
10. Na dostupnost tehnologije nemam nikakvih primjedaba. Ima projektor i laptop i smatra da je to za prvi razred za sasvim dovoljno.
11. Što se tiče dostupnosti lektire, učiteljica napominje da u područnoj školi ima malo lektirnih djela. Međutim, sva su djeca uključena u Gradsku knjižnicu Ivanec koji nije daleko tako da učenici mogu posuditi knjige. Isto tako, ima suradnju s knjižnicama i knjižničarka je voljna doći i održati sat.
12. Učiteljica govori da je odnos s učenicima topli jer ih je vrlo malo. Svakog učenika upoznaje u dušu i može ih prepoznati po rukopisu. Isto tako, smatra da su bolji po ponašanju, nego veći razredi.
13. Učiteljica govori kako je odnos s kolegama odličan i uvijek su tu da pomognu jedni drugima u bilo čemu, uskaču ako treba nekome zamjena i sl.
14. Za roditelje govori da su puni razumijevanja iako su u današnje vrijeme roditelji malo zahtjevniji pa postoje komunikacije preko raznih oblika komunikacija. Roditelji su zadovoljni zbog toga. Učiteljica napominje kako je bitno u prvom razredu

prenijeti roditeljima svaku informaciju. Roditelji su korektni i učiteljičin odnos prema njima je zadovoljavajući.

15. Učiteljica je iskusiła burn out više puta, ali napominje kako to može biti zbog lošeg dana, ovisno kako su djeca raspoložena i slično.

16. Učiteljica u svom razrednom odijeljenju ima učenika po individualiziranom programu. Od učiteljice to zahtjeva veći angažman na satu jer takav učenik traži dodatnu pažnju i potrebna mu je stalna motivacija te zahtjeva jako puno strpljenja.

17. Učiteljica surađuje sa stručnim suradnicima. Oni dolaze na sat, pogotovo zbog učenika s poteškoćama. Napominje kako su stručne službe uvijek spremne doći, vole komunicirati i jako je zadovoljna.

18. Učiteljica govori da je odnos s ravnateljem jako dobar jer je ravnatelj vrlo realan i korektan čovjek koji je radio u razredu i zna s čim se susreće pa je odnos odličan.

19. Učiteljica radi praktične radove s učenicima, no u prvom razredu ne baš previše jer to zahtjeva više vremena.

20. Učiteljica s prvim razredima ne radi previše za zajednicu ali svaku generaciju motivira da odrade nekoliko poslova godišnje, pogotovo oko samog okruženja škole.

21. Kao prednosti rada u područnoj školi učiteljica izdvaja jednosmjensku nastavu, mali broj učenika u razredu, čista razredna odjeljenja, toplu atmosferu i odličnu suradnju s kolegama.

22. Kao nedostatke rada u područnoj školi učiteljica izdvaja dislociranost. Smatra da kolegice koje su paralelke mogu realizirati posjete koje učiteljice područnih škola ne mogu kao npr. posjet Gradskoj knjižnici, muzeju, a za njih se ponekad ne može organizirati ni autobus ili moraju tražiti pomoć roditelja da se ublaži ta dislociranost.

Područna škola Prigorec

Kombinacija drugog i četvrtog razreda

1. Učiteljica ima kombinaciju drugog i četvrtog razreda.
2. Do sada ima pet godina radnog staža.
3. Živi u Ivanečkom Vrhovcu, a to je selo.
4. Udaljenost od mjesta stanovanja do škole u kojoj radi je sedam kilometara.
5. Učiteljica govori da je prosječan broj učenika u razredu 4 po kombinaciji pošto je mala škola i mala okolina.
6. Učiteljica u svom razrednom odjelu ima dva razredna odjeljenja. Ovo joj je prvi put da se srela s radom u kombiniranim odjelima i govori da joj je to pravi izazov. O svemu se konzultira s kolegom koji je već gotovo 30 godina u kombinaciji.
7. Učiteljica radi samo u jutarnjoj smjeni.
8. Nastavu tjelesne i zdravstvene kulture kada je lijepo vrijeme provodi vani na školskom dvorištu, a zimi u razredu. Napominje kako postoji dječje igralište nedaleko od škole, no još ga nije posjetila s učenicima.
9. Didaktičke materijale dobiva od dobavljača knjiga ili ih sama izrađuje. Govori da ima dovoljno materijala
10. Od dostupne tehnologije izdvaja laptop, projektor i internet.
11. Lektire učenici posuđuju od matične škole, no ove godine su dobili donaciju Gradske knjižnice, tako da svaki učenik može imati svoj primjerak pošto je škola dislocirana od grada.
12. Za svoj odnos s učenicima smatra da je odnos konkretan i nastoji držati disciplinu pošto je nova, ali smatra da je topla i ugodna radna atmosfera.
13. Učiteljičin odnos s kolegama je jako dobar. Ima kolegu koji joj u svemu pomaže, a od vanjskih učitelja, sve je mladi kolektiv tako da svi jako dobro surađuju.
14. Učiteljica govori kako ima dobar odnos s roditeljima, sve bilježi u e-dnevnik tako da imaju svu evidenciju, no isto tako, roditelji dolaze na individualne razgovore ili komuniciraju telefonski.
15. Učiteljica se susrela s burn out-om zbog noviteta i smatra da nema posla u kojem ne dođe do sagorijevanja u jednom periodu. Napominje da se treba naviknuti i prihvatiti situaciju u kojoj se nalazimo.
16. Za sada nema učenika koji radi po individualiziranom ili prilagođenom programu.

17. Učiteljica surađuje sa stručnim suradnicima kroz razna predavanja. Stručni suradnici vode, prema potrebi, sat te napominje da za sad nema problema.
18. Učiteljica govori kako je odnos s ravnateljem jako dobar, ravnatelj ih u sve uključuje i po ničemu ne zaostaju za matičnom školom.
19. Učiteljica radi praktične radove s učenicima jer smatra da je to jako motivirajuće za njih i smatram da bolje usvajaju nastavni sadržaj.
20. Učiteljica radi za zajednicu u kojoj se škola nalazi tako uključuje učenike u humanitarne akcije, organiziraju žive jaslice, provode akcije zelene čistke, surađuje s udrugom građana Prigorec, radi razne priredbe tako da smatram da je rad za zajednicu uvelike prisutan.
21. Kao prednosti rada u područnoj školi učiteljica izdvaja mali broj učenika, svakome se može više posvetiti, bolji su međuljudski odnosi kao i odnosi s roditeljima te smatra da su svi kako jedna obitelj.
22. Kao nedostatak rada u područnoj školi učiteljica izdvaja infrastrukturu koja je jako slaba. Škola nema dvoranu pa sve radi u učionici ili na hodniku. Isto tako, kad su neka događanja u matičnoj školi, učenici nisu u mogućnosti ići. Također, ponekad dođe do nepravovremenosti informacija, dogodi se da se ne podudaraju satnice u kombinaciji zbog predmeta, a isto tako postoje veće brige oko nastavnog plana i programa.

Kombinacija prvog i trećeg razreda

1. Učitelj radi u kombinaciji prvog i trećeg razreda.
2. Do sada ima više od 30 godina, sad ide u 31. Godinu.
3. Učitelj živi u Prigorcu, dakle u selu.
4. Učitelj živi jako blizu škole, svega nekih pedesetak metara.
5. Za broj učenika u razredu, učitelj ističe da broj varira al neki prosjek je do 10 učenika ukupno. Ponekad se dogodi da se upišu samo po dvoje učenika u razred i slično.
6. Učitelj radi u kombiniranim odjelima 30 godina. Ističe kako je zadovoljan zato što smatra da sve ima prednosti i mane. Zadovoljan je jer radi s djecom koja su tu iz sela i ističe kako već odavno radi u školi za život jer je jednostavno drukčije raditi u selu, a drukčije u gradu.
7. Učitelj radi u jednosmjenskoj nastavi, no ističe kako su nekad bile i dvije smjene kad je bilo više učenika.
8. Nastavu tjelesne i zdravstvene kulture održava u razredu jer je razred s učenicima pretvorio u jedno malo igralište pa u tom razredu ima sve potrebne stvari za normalno održavanje nastave kao u dvorani.
9. Učitelj ističe kako didaktičkog materijala ima puno i da s tim nikad nije imao problema, te napominje kako uvijek u pomoć priskače Matična škola kad treba nešto dobiti.
10. U svom razredu učitelj ima dostupnu tehnologiju budući da ima učenike koji uče informatiku, tako da može svakom učeniku dati laptop da u njemu radi pošto je manje učenika pa to ističe kao veliku prednost.
11. Za dostupnost lektire učitelj napominje kako su ove godine dobili od ivanečke Knjižnice lektiru za sva četiri razreda. Učitelj govori kako su lektiru imali i prije, no dobili su sad donaciju knjižnice tako da su na tome zahvalni i govori kako djeca rado čitaju te da na školi dosta rotira s knjigama.
12. Učitelj govori kako je odnos s učenicima prijateljski jer su svi kao jedna velika obitelj te je zbog toga drukčija škola jer je malo mjesto i tome je podredio nastavu te se tako razvijaju neke vrijednosti koje možda u većim školama ne mogu doći do izražaja.
13. Učiteljev odnos s kolegama je jako dobar jer pomažu jedni drugima, uskaču kad je potrebno, rade pripreme zajedno i slično.

14. Za odnos s roditeljima, učitelj napominje da odnos nije bio nikad bolji te da do sada nije imao nikakvih problema i incidenata s roditeljima jer su susretljivi. Roditelji dolaze redovito na razgovore te su prisutni na roditeljskim sastancima.
15. Učitelj napominje da nije nikad došao u situaciju burn outa jer kad ulazi u razred isključuje sve privatne probleme te nema prenašanja negativnih iskustava na djecu.
16. Učitelj ima učenika koji radi po individualizaciji. Za njega radi posebne zadatke iako se već polako uklopio u nastavu. Napominje da se dijete trudi te da je marljivo.
17. Učitelj surađuje sa stručnim suradnicima i redovito dolaze u školu. Radi s defektologom, pedagogom i stručnim službama škole i napominje da je izvrsna suradnja.
18. Za odnos s ravnateljem, učitelj govori da ravnatelj ide na ruku te da je jedan od boljih ravnatelja koji su bili jer je vrlo je susretljiv i sve se mogu dogovoriti ljudski i poštujući struku.
19. Učitelj radi puno praktičnih radova s učenicima. Bitni su im dani obilježavanja, imali su obljetnicu škole Prigorec te su radili vremensku kapsulu. Isto tako, na proljeće se kreće u izgradnju gorskog vrta u dvorištu škole. U hodniku svaki mjesec postavljaju drugu izložbu, tako da uvijek nešto rade da bude učenicima zanimljivo
20. Isto tako, učitelj s učenicima radi za zajednicu jer je Prigorec malo selo zatvorenog tipa. Ima Udrugu građana s kojom sudjeluju u raznim projektima, žive jaslice koje su u dvorištu škole i u kojima sudjeluju djeca, roditelji i cijela zajednica.
21. Kao prednosti rada u područnim školama učitelj izdvaja manji broj djece i može se više raditi pojedinačno sa svakim djetetom i doprijeti do njega.
22. Učitelj napominje kako škola ima nedostataka te im puno toga što nemaju, a što im treba pa je nedostatak materijalna opremljenost škole.

Područna škola Salinovec

Treći razred

1. Učiteljica ima treći razredni odjel.
2. Do sada ima 42 godine radnog staža.
3. Živi u gradu Ivancu.
4. Udaljenost od mjesta stanovanja do škole u kojoj radi je pet kilometara.
5. Prosječan broj učenika u razredu zadnjih godina je 12.
6. Učiteljica nikad nije radila u kombiniranim odjelima.
7. Radila je u smjenama sam do kako se nisu preselili u novu školu, dakle prije desetak godina.
8. Nastavu tjelesne i zdravstvene kulture održava u dvorani, a u maloj školi je nastavu održavala u razredu ili na igralištu.
9. Učiteljica napominje da što se tiče didaktičkih materijala zadnjih godina je škola dosta dobro opremljena s tim da puno materijala dobivaju od dobavljača knjiga.
10. Učiteljica napominje da ima dovoljno dostupne tehnologije.
11. Učiteljica napominje da je dostupnost lektire jedan veliki minus. Škola ima knjižnicu, no nema knjiga. Knjižničarka dolazi dva puta mjesečno i podijeli djeci par knjiga, no rješenje je Gradska knjižnica u koju su učenici učlanjeni ali to ide na trošak roditelja. Učenici, također, mogu odlaziti u matičnu školu posuđivati knjige.
12. Za svoj odnos s učenicima učiteljica smatra da je dobar te što se tiče ponašanja nemam problema, nema tužakanja, pritužbi i svi su zadovoljni.
13. Za odnos s kolegama učiteljica napominje da je dobar jer već dugo radi i zna kakva stav treba zauzeti tako da je odnos s nekima bolji, a s nekima malo manje dobar ali sve je na nivou pristojnosti i bez ikakvih problema.
14. Za odnos s roditeljima učiteljica govori da nema problema.
15. Učiteljica govori da ne zna odnosi li se burn out na škole te da je on izraženiji u drugim ambijentima. Isto tako, napominje kako to možda može biti na emocionalnoj osnovi.
16. Učiteljica u svom razrednom odjeljenju ima učenika po individualiziranom i prilagođenom programu te ih je u svojoj praksi imala jako puno. Imala je prije nekoliko godina 12 učenika gdje su 4 bila prilagođena i zadnjih 20 godina, imala je samo jednu generaciju učenika gdje nije bilo prilagođenog programa. Napominje kako rad s takvim učenicima zahtjeva puno vremena te da se rade godišnji planovi za

takvog učenika i njima se moraju prilagođavati materijali. Stručna služba daje savjete, a učitelji sami rade materijale.

17. Učiteljica, uglavnom, surađuje sa stručnim službama te oni dolaze određene dane u tjednu pa tada učenici kojima je potrebno, odlaze k njima na razgovore.

18. Za odnos s ravnateljem, učiteljica napominje da je odnos pristojan te sve što trebaju ravnatelj ostvari.

19. Učiteljica radi praktične radove te ima likovnu grupu pa tamo dosta toga radi s učenicima, a isto tako, jednom godišnje provode humanitarne akcije i rade puno za to.

20. Učiteljica ne radi previše za zajednicu u kojoj se škola nalazi, napominje da nema baš neke velike suradnje. U sredini se nalazi kulturno umjetničko društvo te jedino oni surađuju sa školom, no nema neke uske suradnje.

21. Kao prednosti rada u područnoj školi učiteljica izdvaja malen broj učenika, jednosmjensku nastavu, dostupnost tehnologije i didaktičkog materijala te imaju razred samo za sebe.

22. Kao nedostatke rada u područnoj školi izdvaja premalu opremljenost knjižnice te nepravovremenost nekih informacija.

Prvi razred

1. Učiteljica ima prvi razred.
2. Do sada ima 30 godina radnog staža.
3. Učiteljica živi na selu.
4. Udaljenost od mjesta stanovanja do škole u kojoj radi je 8 kilometara.
5. Prosječan broj učenika u razredu je oko 14, ovisno o godini.
6. Učiteljica nikad nije radila u kombiniranim odjelima.
7. Učiteljica je radila je u smjenama na početku kad je radila u drugoj školi.
8. Nastavu tjelesne i zdravstvene kulture odražava u dvorani.
9. Za didaktičke materijale, učiteljica napominje da je dobra dostupnost te imaju nabavku preko škole i preko izdavačkih kuća.
10. Od dostupne tehnologije izdvaja projektor, laptop i mogućnost pristupa digitalnim sadržajima.
11. Učiteljica napominje kako nema dovoljno lektira za učenike iako postoji knjižnica u školi pa učenici moraju posuđivati knjige iz drugih knjižnica.
12. Za odnos s učenicima učiteljica govori da je odnos uredi i da su jako dobra djeca te nema većih problema.
13. Za odnos s kolegama, također, napominje da je odnos dobar. Mogu se puno toga dogovoriti pošto su mali kolektiv pa surađuju.
14. Za odnos s roditeljima učiteljica, isto tako, napominje da je uredi. Ako se nađe dijete s problemom, suradnja s roditeljima je pojačana. Roditelji dolaze na individualne razgovore, no ima i roditelja koji ne dolaze, ali u globalu je sve uredi.
15. Učiteljica nije iskusili burn out i radi svoj posao s voljom te joj odgovara rad s djecom. Administracije su jedine koje dovode do sagorijevanja pogotovo sada kad je nova kurikularna reforma. Napominje kako ima puno bilježaka jer e-Dnevnik trpi puno pisanja te je početak školske godine teški jer ima puno stvari koje nisu samo vezane za rad u razredu ali se toliko ne vide, no to nije na jako velikoj razini sagorijevanja.
16. Trenutno u razredu ima učenika koji ima individualizirani pristup zbog selektivnog mutizma. Napominje da kada pošalju učenika na promatranje, često se vrate s individualiziranim pristupom. Takvim učenicima se sve olakšava, no kako ima mali razred sa svima tako radi, ali konkretno s papirima po prilagođenom sad

nemam nikoga, no prije je imala i kad je krenulo na prilagođeni program, učenik je uspio.

17. Učiteljica surađuje sa stručnim suradnicima. Matična škola ima pedagoginju, defektologinju, logopedinju, te puno kontaktiraju.

18. Za odnos s ravnateljem napominje da je odnos uredu jer je ravnatelj odgovoran i konkretan.

19. Učiteljica radi praktične radove s djecom, no u prvom razredu ne toliko ali odrađuju se neke manje stvari.

20. Za rad za zajednicu u kojoj se škola nalazi učiteljica napominje da nema konkretnu suradnju, odnosno postoji suradnja al nije s učenicima izravno uključena.

21. Kao prednosti rada u područnoj školi, učiteljica izdvaja jednosmjensku nastavu, mali broj učenika, mali kolektiv, svi se međusobno poznaju i svi surađuju te može upoznati sve učenike od prvog do osmog razreda.

22. Kao nedostatke rada u područnoj školi učiteljica izdvaja to da se u budućnosti može javiti manji broj učenika, pa postoji rizik od kombiniranih razrednih odjela, no ne vidi druge nedostatke.

Učiteljice s iskustvom rada u područnoj školi koje trenutno rade u matičnoj školi Ivana Kukuljevića Sakcinskog, Ivanec

Prvi razred

1. Učiteljica ima prvi razred.
2. Učiteljica je prije radila u područnoj školi u Prigorcu te je imala kombinirano razredno odjeljenje prvog i trećeg razreda u kojem je ukupno bilo 8 učenika.
3. Što se tiče samog procesa prilagodbe, učiteljica govori kako je sada u prvom razredu u kojem je nova kurikularan reforma Škola za život te se dosta toga se promijenilo. Napominje da je prilagodba trajala dugo zbog povećanog broja djece.. Isto tako, napominje kako je razlika u novom programu koji se radi na drukčiji način, te može na zorniji i kvalitetniji način učenicima objasniti nastavni sadržaj te se mogu više igrati.
4. Učiteljica napominje da u trenutnoj školi u kojoj radi ima više posla oko pripreme zato što se neke stvari moraju ići kroz igru, kroz kompjuterske aplikacije te tu imam više posla pa joj je lakše da ima samo jedno odjeljenje te smatra da ako bi imala kombinirano odjeljenje prvog i nekog drugog razreda, da bi joj bilo puno teže te smatra da bi imala trodupli posao, a ne samo dupli.
5. Učiteljica govori kako u ovom čistom razrednom odijeljenju još nije došla u situaciju burn out-a jer je sve novo i friško. Isto tako, napominje kako ni u područnoj školi s kombiniranim odjeljenjem nije osjetila intenzivno jer je dinamično te ne stigne razmišljati o tome te nema monotoniju, jer prvi i treći razredi iziskuju cijelo vrijeme rad, kad jedni rade sami, drugi rade s učiteljicom. Također, učiteljica radi pet godina pa nije ni zasićena i sve joj je izazov i zanimljivo.
6. Učiteljica govori kako je odnos s roditeljima dobar i u ovoj školi kao što je bio u područnoj te ako postoji problem odmah ga rješava s učenicima i s roditeljima. Isto tako, s roditeljima je dogovorila određene smjernice te oni dolaze na individualne razgovore i roditeljske sastanke.
7. Za odnos s učenicima, učiteljica napominje da je bio prisniji u područnoj školi jer ih je bilo manje pa je znala o svakom sve, a sada se ne stigne toliko posvetiti druženju s učenicima i ne stigne ih sve odslušati pa govori kako je u velikom razredu više profesionalan odnos, nego prislan, no druže se pod odmor kojeg najviše koriste za razgovor i upoznavanje.

8. Učiteljica ističe prednosti i nedostatke rada u područnoj školi za razliku od matične škole to da je prednost mali broj učenika i svakome se može individualno posvetiti. Puno s njima može odraditi pogotovo s učenicima kojima ide slabije, no ovdje u matičnoj školi to radi na dopu. Nedostatak rada u većoj školi je zatvoren kolektiv dok je u područnoj školi postojala bliska suradnja. Isto tako, kao prednost ističe to da su stariji učenici uvodili mlađe u sve o školi, o hrani, stajanju u vrsti od početka te su tako olakšavali rad učiteljici, a mlađi su učili od starijih. Isto tako, napominje kako je Područna škola teža jer je radila istovremeno dva programa te je potrebno puno vremena za pripremu i planiranje pa je planirala ispite u isti dan, isti sat tako da je učenicima olakšavala da imaju koncentraciju, mir i tišinu, te je trebala usklađivati više stvari od jednom da olakša posao.

9. Učiteljica kako nije imala nikakve dileme oko premještanja kad je dobila ponudu jer je lakše raditi jedan program, iako je veći kolektiv i iziskuje veći psihički rad, ali joj je lakše raditi jednu pripremu po satu, a ne dvije. Učiteljica je shvatila i pristupila radu u područnoj školi i kombiniranom odjeljenju kao izazovu, no iziskivalo je puno više rada, nego ovdje i trenutno kod kuće mora manje raditi i manje vremena treba za pripremu i izradu materijala te napominje kako joj je sad ovdje dobro i trenutno ne razmišlja o vraćanju u područnu školu.

Drugi razred

1. Učiteljica ima drugi razred i 15 godina radnog staža.
2. Učiteljica napominje da joj je proces prilagodbe iz područne u veliku školu bio težak pošto je radila u kombinaciji u Prigorcu gdje je imala 17 učenika, no govori kako to nije bila velika razlika, nego je bilo drukčije jer su djeca zahtjevnija te nemaju toliko poštovanja i roditelji se drukčije odnose prema učiteljima pa isto tako i djeca. Isto tako, učiteljica je počela raditi u dvije smjene i u čistom razredu pa je imala strah da će joj ostati previše vremena.
3. Učiteljica govori kako samo planiranje školske godine pa tako i priprema ima prednost jer je više paralelki pa se učitelji međusobno dogovore da svaki napravi nešto, netko napravi godišnji plan i program, jedan za predmete, a u područnoj školi je morala sve sama pa joj je prva godina prilagođavanja bila najteža.
4. Učiteljica govori da još ne zna sviđa li joj se više rad sada u velikoj školi ili joj je bilo bolje u područnoj jer joj je iz početka je bilo čudno pošto je do sada uvijek radila u jednoj smjeni, a sada radi u dvije smjene, a isto tako, napominje kako rad u takvoj sredini ima nedostataka jer se svi sve poznaju pa mora biti i na dužnosti učiteljice kada ima slobodno vrijeme.
5. Učiteljica govori kako se često susreće s burn out-om i napominje da joj je bilo jako teško kad je došla raditi u kombinaciju jer je do tada radila u predmetnoj nastavi pa joj je to bio prvi susret s razrednom nastavom. Isto tako, govori kako vidi da sad sagorijeva jer su roditelji i djeca su sve zahtjevniji. Djeca nemaju autoritet ni poštovanja te su preslobodni i njihove potrebe su njima na prvom mjestu. Također, postoje razlike među djecom jer ima djece koja su napredna, koja prate i rade, te ima onih koja nikako ne mogu sve savladati, te ima dva epileptičara, pomagača u nastavi i osmero djece s ranijim upisom .
6. Učiteljica napominje da nastoji biti korektna prema roditeljima te da razgovara isključivo o njihovom djetetu. Isto tako, ako postoji neki problem pohvali dijete, između redaka kažeš što ne valja, ali napominje da roditelji shvaćaju da je tu da pomogne djetetu.
7. Učiteljica ističe kako su u područnoj školi djeca otvorenija te da su bili više uljuđeni te su imali prijateljski odnos u kojem nije bilo distance kao tu u čistom odjeljenju.

8. Kao prednosti i nedostatke rada u područnoj za razliku od matične škole učiteljica ističe da je prednost područne škole to što je mala škola. Sve je veća razlika među brojem učenika i nepoznata sredina za razliku od ove u kojoj živi, a neki nedostaci su ti da nije imala dvoranu, tzk se vodio u razredu pa nije bilo ugodno dva sata voditi tzk i onda u prašini raditi ostatak nastave, a u matičnoj školi je nedostatak dvosmjenska nastava.

9. Učiteljica nije imala dileme kad je dobila mogućnost premještaja prvenstveno zbog dislociranosti jer je Prigorec daleko i teško je doći do njega po zimskim uvjetima pa ju je to najviše veselilo kod premještaja. Učiteljica napominje kako se za sad ne bi vratila u područnu školu jer joj je ovdje za sad sve uredu te nema trenutno želje ići u kombinaciju.

14 Literatura

Bognar, L. (1982). *Rad u područnoj školi*. Zagreb: Školska knjiga

Bognar, L., Matijević, M. (2002). *Didaktika*. Zagreb: Školska knjiga

Cohen, L., Manion, L., Morrison, K. (2007). *Metode istraživanja u obrazovanju*. Jastrebarsko: Naklada Slap

De Zan, I. (2001.) *Metodika nastave prirode i društva*. Zagreb: Školska knjiga

Franković, D., Godler, Lj., Lončar, Lj., Ogrizović, M., Pazman, D., Tunkl, A. (1958). *Povijest školstva i pedagogije u Hrvatskoj*. Zagreb: Pedagoško-književni zbor

Matijević, M., Lučić, K. (2004.) *Nastava u kombiniranim odjelima*. Zagreb: Školska knjiga

Matijević, M., Topolovčan, T. (2017.) *Multimedijska didaktika*. Zagreb: Školska knjiga

Munjiza, E. (2009). *Povijest hrvatskog školstva i pedagogije*. Osijek: Sveučilište Josipa Juraja Strossmayera u Osijeku, Filozofski fakultet u Osijeku

Sekulić Erić, LJ. (2019). *Priručnik za polaganje stručnog ispita pripravnika u osnovnim i srednjim školama*. Zagreb: Zadružna štampa

Seme-Stojanović, I., Hitrec, S. (2014.) *Suvremeno vođenje u odgoju i obrazovanju, priručnik za ravnatelje, stručne suradnike i odgojitelje u sustavu odgoja i obrazovanja*. Zagreb: Golden marketing- Tehnička knjiga

Vujević, M. (2006). *Uvođenje u znanstveni rad u području društvenih znanosti*. Zagreb: Školska knjiga

Baćani, T. (1981). Samostalni rad učenika u kombiniranom odjeljenju. U Đ. Đurić (Ur.), *Mala područna škola* (str. 119-124). Zagreb: Suvremena škola

Bogdanić, K. (1981). Pripremanje za nastavni proces u kombiniranim odjeljenjima. U Đ. Đurić (Ur.), *Mala područna škola* (str. 137-149). Zagreb: Suvremena škola

Bognar, B. (1991). Kompjutor u učionici. U V. Puževski, (Ur.), *U potrazi za suvremenom osnovnom školom* (str. 211-216). Zagreb: Kratis

Bognar, L. (1991). Od postojeće ka inovativnoj školi. U V. Puževski, (Ur.), *U potrazi za suvremenom osnovnom školom* (str. 24-29). Zagreb: Kratis

Bratanić, M. (1991). Pokušaj odgajanja budućih učitelja za pozitivni odnos prema inovacijama. U V. Puževski, (Ur.), *U potrazi za suvremenom osnovnom školom* (str. 200-204). Zagreb: Kratis

Ćoić, V. (1981). Angažiranje nastavnika u društveno-političkim organizacijama u mjestu, općini i republici. U Đ. Đurić (Ur.), *Mala područna škola* (str. 37-39). Zagreb: Suvremena škola

Ficko, B. (1981). Male područne škole centri kulturnog i društveno-političkog života u svom mjestu. U Đ. Đurić (Ur.), *Mala područna škola* (str. 31-36). Zagreb: Suvremena škola

Flanjak, I. (1981). Planiranje i neki primjeri organizacije rada u kombiniranom odjeljenju. U Đ. Đurić (Ur.), *Mala područna škola* (str. 131-136). Zagreb: Suvremena škola

Gabelica, M. (1991). Prigodnost, doživljajnost i zavičajnost u nastavi. U V. Puževski, (Ur.), *U potrazi za suvremenom osnovnom školom* (str. 50-56). Zagreb: Kratis

Grdić, V. (1991). Nastava bez školskog zvona. U V. Puževski, (Ur.), *U potrazi za suvremenom osnovnom školom* (str. 91-96). Zagreb: Kratis

Kalogjera, Š. (1981). Područna škola bez ponavljača. U Đ. Đurić (Ur.), *Mala područna škola* (str. 157-161). Zagreb: Suvremena škola

Koraj, Z. (1991). Kako osuvremeniti raspored aktivnosti i raspoloživog vremena u osnovnoj školi. U V. Puževski, (Ur.), *U potrazi za suvremenom osnovnom školom* (str. 189-193). Zagreb: Kratis

Koren, I. (1991). Ličnost učitelja u odnosu na rad s darovitim učenicima. U V. Puževski, (Ur.), *U potrazi za suvremenom osnovnom školom* (str. 189-193). Zagreb: Kratis

Kremek-Sredanović, M. (1991). Osposobljavanje učitelja za „inovacijsku školu“. U V. Puževski, (Ur.), *U potrazi za suvremenom osnovnom školom* (str. 194-199). Zagreb: Kratis

Kukuljević, K. (2000). O prostoru (prostor kao treći odgajatelj). U E. Slunjski (Ur.), *Zbornik radova Čakovec 2000, učiti zajedno sa djecom* (str. 75-77). Čakovec : Dječji centar Čakovec, Visoka učiteljska škola Čakovec

Lajoš, F. (1981). Organizacija rada u školama s malim brojem učenika. U Đ. Đurić (Ur.), *Mala područna škola* (str. 103-118). Zagreb: Suvremena škola

Ličina, B. (1991). Učitelj kao stvaralac nastavnih sredstava. U V. Puževski, (Ur.), *U potrazi za suvremenom osnovnom školom* (str. 205-210). Zagreb: Kratis

Matijević, M. (1991). Mentorska komunikacija u početnim razredima osnovne škole. U V. Puževski, (Ur.), *U potrazi za suvremenom osnovnom školom* (str- 43-49). Zagreb: Kratis

Miljan, Z. (2017). Osnovno školstvo u Ivancu od 1945. do 1990. godine. U M. Batinić, Č. Bračko, M. Držaić, L.J. Risek (Ur.), *Ivanec kroz stoljeća 1396.-2016.*(str. 136-139). Ivanec: Grad Ivanec

Miljan, Z. (2017). Osnovno školstvo od 1990. do danas. U M. Batinić, Č. Bračko, M. Držaić, L.J. Risek (Ur.), *Ivanec kroz stoljeća 1396.-2016.*(str. 156-157). Ivanec: Grad Ivanec

Omčikuš, M. (1981). Odgojno-obrazovna i kulturno-prosvjetna funkcija područnih škola s malim brojem učenika. U Đ. Đurić (Ur.), *Mala područna škola* (str. 17-30). Zagreb: Suvremena škola

Pečenica, M. (1991). Manifestacija na kraju školske godine. U V. Puževski, (Ur.), *U potrazi za suvremenom osnovnom školom* (str. 177-182). Zagreb: Kratis

Pivac, Ž. (1981). Učenje iz različitih izvora znanja. U Đ. Đurić (Ur.), *Mala područna škola* (str. 125-130). Zagreb: Suvremena škola

Poljak, S. (2014). Školski vremeplov osnovne škole u Ivancu od 1945. do 2014. U D. Stančić (Ur.) *Školski vremeplov Osnovna škola Ivana Kukuljevića Sakcinskog u*

Ivanec od 1839. – 2014. (str. 57-107). Ivanec: Oš Ivana Kukuljevića Sakcinskog, Ivanec

Poljak, S. (2017). Počeci školstva u ivanečkome kraju. U M. Batinić, Č. Bračko, M. Držaić, Lj. Risek (Ur.), *Ivanec kroz stoljeća 1396.-2016.*(str. 54-57). Ivanec: Grad Ivanec

Poljak, V. (1981). Proces osamostaljivanja učenika u kombiniranom odjeljenju. U Đ. Đurić (Ur.), *Mala područna škola* (str. 97-102). Zagreb: Suvremena škola

Puževski, V. (1991). Traganja za školom naših dana. U V. Puževski, (Ur.), *U potrazi za suvremenom osnovnom školom* (str- 9-16). Zagreb: Kratis

Silov, M. (1991). Odgoj za ljudska prava – inovacija u životu osnovne škole. U V. Puževski, (Ur.), *U potrazi za suvremenom osnovnom školom* (str. 29-35). Zagreb: Kratis

Strineka, P. (1981). Samoupravno povezivanje malih područnih škola sa socijalnom sredinom. U Đ. Đurić (Ur.), *Mala područna škola* (str. 49-56). Zagreb: Suvremena škola

Šimunić, A. (1981). Mogućnosti integracije djece s teškoćama u učenju i vladanju u nastavni proces male područne škole. U Đ. Đurić (Ur.), *Mala područna škola* (str. 69-74). Zagreb: Suvremena škola

Vuković, N. (1995). Mogućnosti razvoja odgojno-obrazovne ekologije u područnoj školi. *Napredak* 136(1), 103-107.

Agencija za odgoj i obrazovanje (2010). *Prva iskustva u osnovnim školama, samovrednovanje škola na adresi https://www.idi.hr/wp-content/uploads/2014/03/Samovrednovanje_skola.pdf* (18.1.2020.)

Biličić, M. (2005). Metode slučaja u znanosti i nastavi. na adresi https://hrcak.srce.hr/index.php?id_clanak=3957&show=clanak (23.3.2020.)

Oš Ivan Kukuljević Sakcinski Ivanec (2019). *Školski kurikulum 2019./2020.* na adresi <http://os-iksakcinskog-ivanec.skole.hr/kurikulm> (26.3.2020.)

Ministarstvo znanosti i obrazovanja (2019). *Školski e-Rudnik* na adresi <https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjoiZWY3YU4OWQ0OWJmNC00OTJmLWE2MjktYTQ5MWJlNDNiZDQ0IiwidCI6IjJMTFJmNjLWI3NjEtNDVhYi1hOWY1LTZhYzc3ZTk0ZTFkNCIsImMiOiJh9> (25.11.2019.)

Petrović, Đ. (2010). *Poticanje kreativnosti u kombiniranom razrednom odjelu* na adresi https://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=94978 (15.2.2020.)

Republika Hrvatska Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa (2006). *Nastavni plan i program za osnovnu školu* na stranici https://www.azoo.hr/images/AZOO/Ravnatelj/RM/Nastavni_plan_i_program_za_osnovnu_skolu_-_MZOS_2006_.pdf (8.2.2020.)

Republika Hrvatska Ministarstvo znanosti i obrazovanja (2019). *Smjernice za izradu mreže školskih ustanova i programa odgoja i obrazovanja-za osnivače* na adresi <https://mzo.gov.hr/UserDocsImages//dokumenti/PristupInformacijama/eSavjetovanja-2019//Smjernice%20za%20izradu%20mre%C5%BEE%20%C5%A1kolskih%20ustanova%20i%20programa%20odgoja%20i%20obrazovanja%20-%20e-Savjetovanje%2023-4-2019.pdf> (18.2.2020.)

Republika Hrvatska Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa (2008). *Državni pedagoški standardi* na adresi file:///C:/Users/Petra/Desktop/Materijali%20za%20diplomski%20rad/Drzavni_pedagogski_standardi.pdf (25.11.2019.)

Sladović Franz, B., Kregar Orešković, K., Vejmelka, L. (2007). *Iskustvo života u dječjem domu: kvalitativna analiza izjava mladih*. na adresi <https://hrcak.srce.hr/18888> (3.5.2020.)

Sušac, T. (2013). *Analiza uspješnosti učenika koji pohađaju nastavu u kombiniranim odjelima* na adresi <https://hrcak.srce.hr/152324> (15.2.2020.)

Izvor fotografija:

Poljak, S. (2014). Školski vremeplov osnovne škole u Ivancu od 1945. do 2014. U D. Stančić (Ur.) *Školski vremeplov Osnovna škola Ivana Kukuljevića Sakcinskog u Ivancu od 1839. – 2014.* (str. 57-107). Ivanec: Oš Ivana Kukuljevića Sakcinskog, Ivanec

Fotografije s Google Mapsa na adresi
<https://www.google.com/maps/@46.2029968,16.1287686,14z> (29.3.2020.)

Fotografije iz osobnog arhiva

15 Biografija

Ja sam Petra Polančec, rođena u Varaždinu 6.4.1996. godine. Završila sam Osnovnu školu Ivana Kukuljevića Sakcinskog u Ivancu. Po završetku osnovnoškolskog obrazovanja upisala sam Srednju školu Ivanec, ekonomski smjer čime sam stekla zvanje ekonomist. Srednjoškolsko obrazovanje završila sam 2015. te sam iste godine upisala Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu odsjek u Čakovcu, smjer razredna nastava – modul: Informatika. Isto tako, 2015. godine započinjem s aktivnim volontiranjem u Gradskoj knjižnici i čitaonici „Gustav Krklec“ Ivanec čiji sam volonter i danas, a od 2019. godine, volonter sam udruge Uz tebe sam iz Varaždina.

16 Izjava o samostalnosti rada

Izjavljujem pod punom moralnom odgovornošću da sam diplomski rad izradila samostalno koristeći se stečenim znanjem na Učiteljskom fakultetu, služeći se navedenim relevantnim izvorima podataka i uz stručno vodstvo mentora dr. sc. Tomislava Topolovčana.

U Čakovcu, _____ 2020.

Potpis

17 Izjava o javnoj objavi rada

Naziv visokog učilišta

IZJAVA

**kojom izjavljujem da sam suglasan/suglasna da se trajno pohrani i javno objavi
moj rad**

naslov

vrsta rada

u javno dostupnom institucijskom repozitoriju

i javno dostupnom repozitoriju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (u skladu s odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, NN br. 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15).

U _____, datum

Ime Prezime

OIB

Potpis

18 Zahvala

Ovim putem želim se najviše zahvaliti svoje mentoru profesoru doc. dr. sc. Tomislavu Topolovčanu na stručnim savjetima, vodstvu i ukazanom povjerenju koji su uvelike doprinijeli pisanju diplomskog rada.

Zahvaljujem se ravnatelju prof. Damiru Jagiću i dipl. pedagogici Vesni Vitez koji su mi omogućili da provedem istraživanje s učiteljicama koje rada u područnim školama Matične škole Ivana Kukuljevića Sakcinskog, Ivanec te svim učiteljicama i učiteljima koji su pristali dati svoje izjave u svrhu izrade diplomskog rada, te se zahvaljujem učiteljicama Ivančici Krtanjek i Vesni Pavlović na raznim savjetima kako nastavu učiniti što boljom, kvalitetnijom i zanimljivijom učenicima. Također, zahvaljujem se knjižničarima Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu za trud oko pronalaska i nabave literature.

Ujedno, zahvaljujem se svim svojim prijateljima koji su bili uz mene i pružali mi podršku tijekom cijelog vremena studiranja te ovo razdoblje učinili još ljepšim.

Za kraj, zahvaljujem se svojoj maloj obitelji na iznimnoj podršci, ohrabrenju, strpljenju i lijepim riječima kojim su mi davali motivaciju za još veći napredak tijekom studiranja, te knjižničarkama Gradske knjižnice „Gustav Krklec“ Ivanec, osobito ravnateljici prof. i dipl. bibl. Marini Grudenić koja mi je kroz cijelo ovo petogodišnje putovanje u stjecanju učiteljske struke pružila povjerenje i omogućila stjecanje znanja i usavršavanja u knjižničarstvu te time dala priliku za još jedno predivno iskustvo i lakše snalaženje u život.